

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: vrijdag 4 september 2015 10:23
Aan: 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e)
CC: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: Rapport NVVe Voltooid leven gepubliceerd
Bijlagen: Rapport_NVVE_Voltooid_Leven_juli 2015.pdf
Urgentie: Hoog

Beste allemaal,

Zojuist informeerde de NVVE me dat ze het rapport Voltooid leven hebben geplaatst op hun website, zie bijlage voor rapport.

Mochten er nu vragen komen is volgens mij de lijn die we moeten volgen dat dit rapport gemaakt is op verzoek van de Adviescommissie Voltooid leven. Dit rapport zal naar alle waarschijnlijkheid een bijdrage leveren aan het rapport van de adviescommissie. Het rapport van de adviescommissie verwachten we dit najaar en daar zullen we dan op reageren.

Groet,

10.2.e

10.2.10.2.e | Programmasecretaris Aanpak verspilling in de zorg |

[Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport](#) |

Rijnstraat 50 | 2515 XP | Den Haag | Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |

☎ (070) 10.2.e | 06-10.2.e | 20e verdieping |

✉ 10.2.e minvws.nl | www.rijksoverheid.nl |

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: vrijdag 4 september 2015 14:48
Aan: 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: kort stukje bewindslieden
Bijlagen: Euthanasie - oud-bewindslieden lunch 04092015.docx

Bij deze ☺

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: donderdag 3 september 2015 12:50
Aan: 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: kort stukje bewindslieden

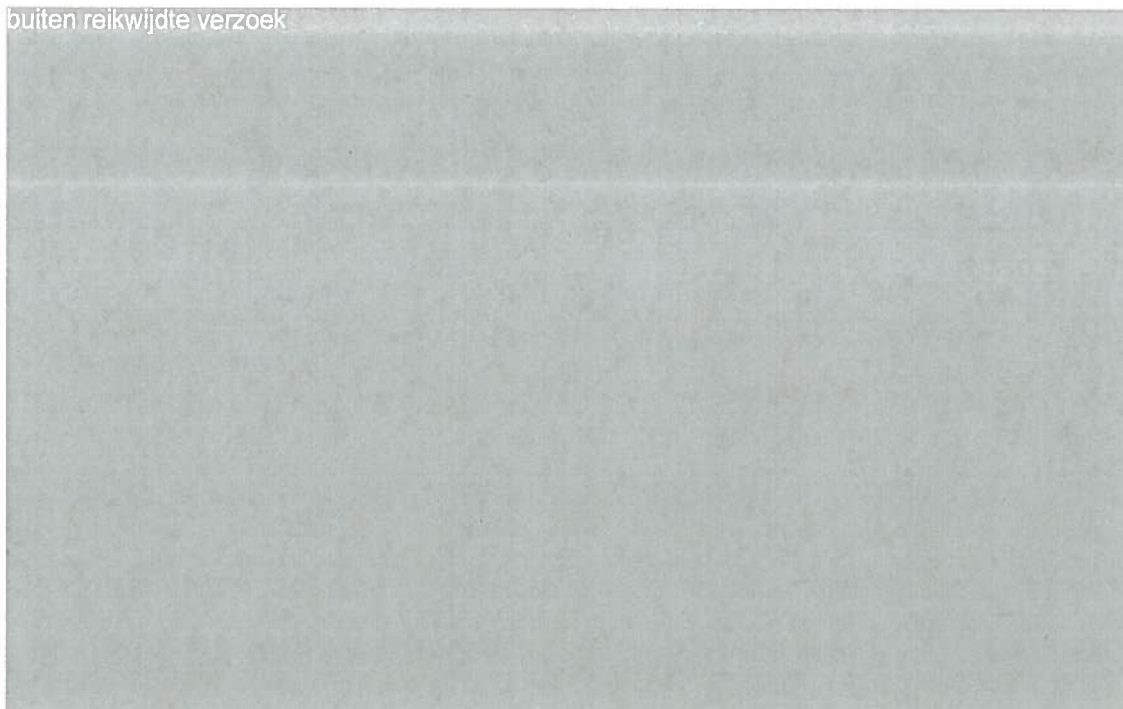
Hoi 10.2.e

Zou jij voor de lunch met de oud-bewindslieden een kort stukje kunnen maken met de highlights van ontwikkelingen op het terrein van euthanasie, te weten bij dementie, psychiatrie, voltooid leven, schriftelijke wilsverklaring, levenseindekliniek enz. Dan kan 10.2.e dat gebruiken. Fijn als je dat vóór je vertrek kan maken, de lunch is op 14 sept.

Gr, 10.2.e

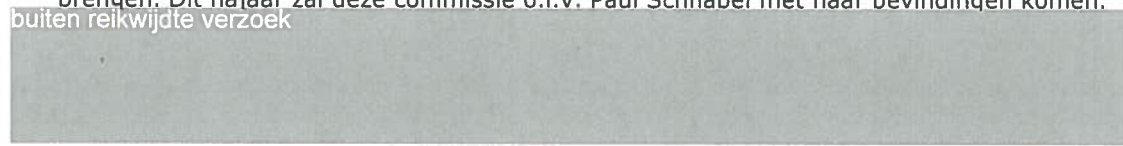
Ontwikkelingen euthanasie t.b.v. lunch oud-bewindslieden 14 september 2015

buiten reikwijdte verzoek

- Voltooid leven: Er is een toenemende groep Nederlanders die de wens hebben om meer zelfbeschikkingsrecht in de vorm van te ontvangen hulp wanneer zij hun leven voltooid achten. Dit was aanleiding voor het instellen van de commissie Voltooid leven op het verzoek van de VVD-fractie om een onderzoek uit te voeren naar de juridische mogelijkheden van hulp bij zelfdoding aan mensen die hun leven voltooid achten. De commissie zal onderzoek doen naar de juridische mogelijkheden van hulp bij zelfdoding aan mensen die hun leven voltooid achten en ook de maatschappelijke dilemma's in kaart brengen. Dit najaar zal deze commissie o.l.v. Paul Schnabel met haar bevindingen komen.

buiten reikwijdte verzoek

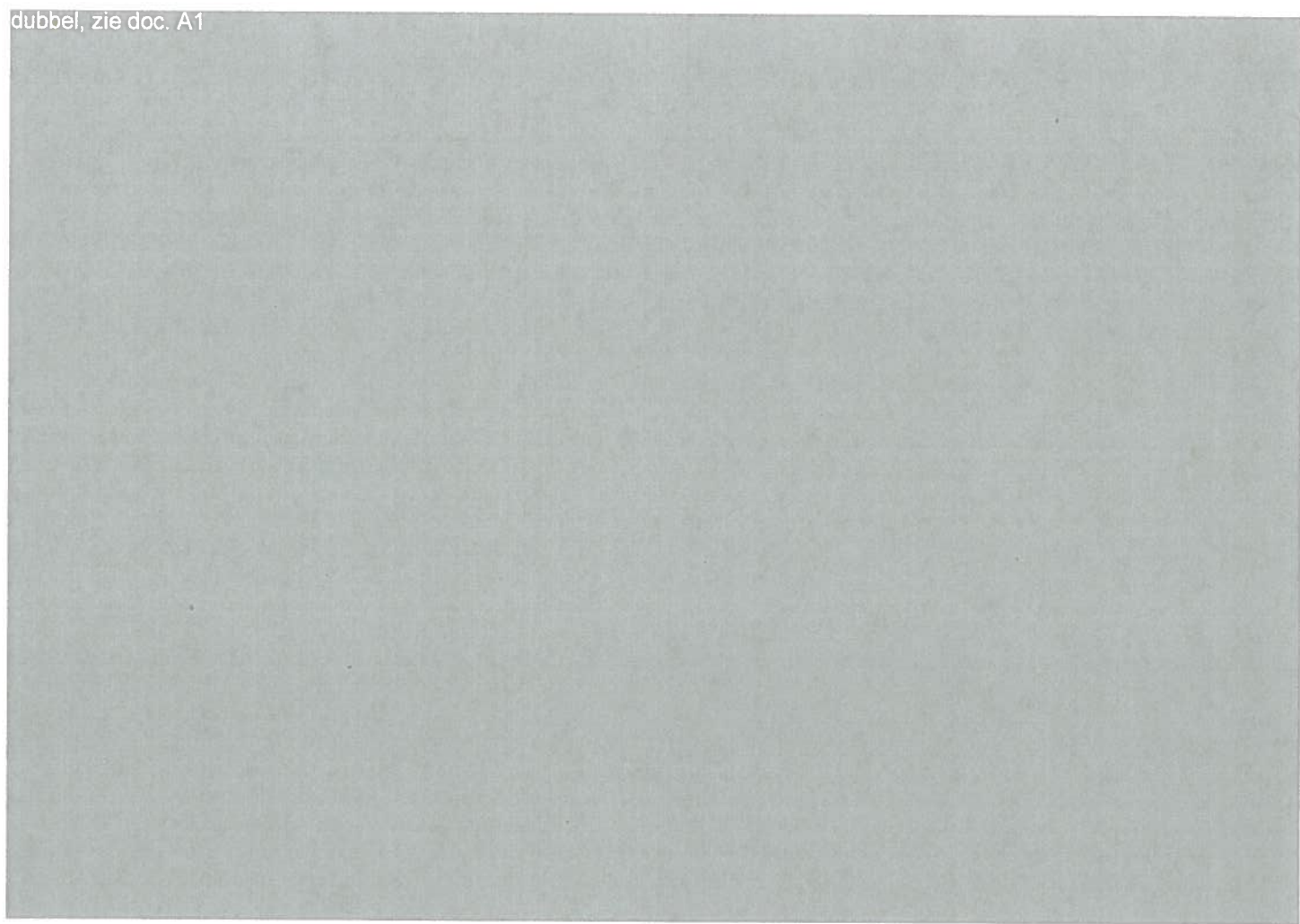

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: vrijdag 4 september 2015 11:05
Aan: 10.2.e (10.2.e) 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Rapport NVVe Voltooid leven gepubliceerd

Eens!
Groet 10.2.e

dubbel, zie doc. A1

10.2.e

Van: NVVE Communicatie [Communicatie@nvve.nl]
Verzonden: vrijdag 13 november 2015 10:06
Aan: 10.2.e 10.2.e @fed.knmg.nl; 10.2.e @fed.knmg.nl; 10.2.e (10.2.e)
 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: ONDER EMBARGO tot 12.00 uur - Persbericht De toekomst van waardig sterven

Goedemorgen,

Ter informatie, vandaag zal de NVVE om 12.00 uur het volgende persbericht versturen:

PERSBERICHT

De toekomst van waardig sterven EUTHANASIE UIT WETBOEK VAN STRAFRECHT

Euthanasie en hulp bij zelfdoding door artsen moeten uit het wetboek van strafrecht. Het onderscheid tussen normaal medisch handelen en bijzonder medisch handelen moet worden opgeheven. Dit stelt de NVVE in haar nieuwe strategienota die eind volgende week wordt gepubliceerd. De NVVE gaat ook aan de slag met het verruimen van de mogelijkheden tot euthanasie voor mensen met een voltooid leven en de legalisering van de laatstewilpil.

Sinds de invoering van de euthanasiewet in 2001 is er geen arts strafrechtelijk vervolgd. Er gaat een preventieve werking van de regionale toetsingscommissies uit: zij beoordelen de gevallen achteraf, maar voor veel artsen vormt het controleproces ook een belemmering en kan reden zijn om een euthanasieverzoek van een patiënt niet te honoreren. De NVVE pleit ervoor dat de huidige zorgvuldigheidseisen van de euthanasiewet worden geïntegreerd in het medisch tuchtrecht. De Inspectie Gezondheidszorg ziet toe op de zorgvuldige uitvoering van het proces.

Het opheffen van het onderscheid tussen euthanasie en hulp bij zelfdoding en andere medische handelingen, zal volgens de NVVE bijdragen aan het vergroten van de bespreekbaarheid van keuzes aan het levenseinde tussen arts en patiënt. Er is nu juridisch een groot verschil tussen palliatieve sedatie en euthanasie, omdat de een tot het domein van normaal medisch handelen behoort en de ander tot het domein van het strafrecht. De NVVE streeft ernaar alle keuzes rond het levenseinde bespreekbaar en uitvoerbaar te maken, zonder juridische belemmeringen. De patiënt moet op basis van goede informatie, kunnen kiezen uit het hele palet van mogelijkheden die leiden tot waardig sterven.

Aanvullingen euthanasiewet

Daarnaast wil de NVVE op korte termijn een drietal aanvullingen op de huidige euthanasiewet realiseren.

- Een arts alleen mag alleen beargumenteerd afwijken van de schriftelijke wilsverklaring. Hierop moet worden toegezien door regionale toetsingscommissies.
- Hulp bij zelfdoding door niet-medici moet niet langer strafbaar zijn.
- De zorgvuldigheidseisen moeten worden verruimd om ook mensen met een voltooid leven in aanmerking te laten komen voor euthanasie.

Met het laatste punt neemt de NVVE het signaal serieus van een groeiende groep artsen die het moeilijk vindt om euthanasie te verlenen, met name als het gaat om patiënten die hun leven voltooid achten maar wiens euthanasieverzoeken niet voldoen aan de zorgvuldigheidseisen van de euthanasiewet.

Laatstewilpil

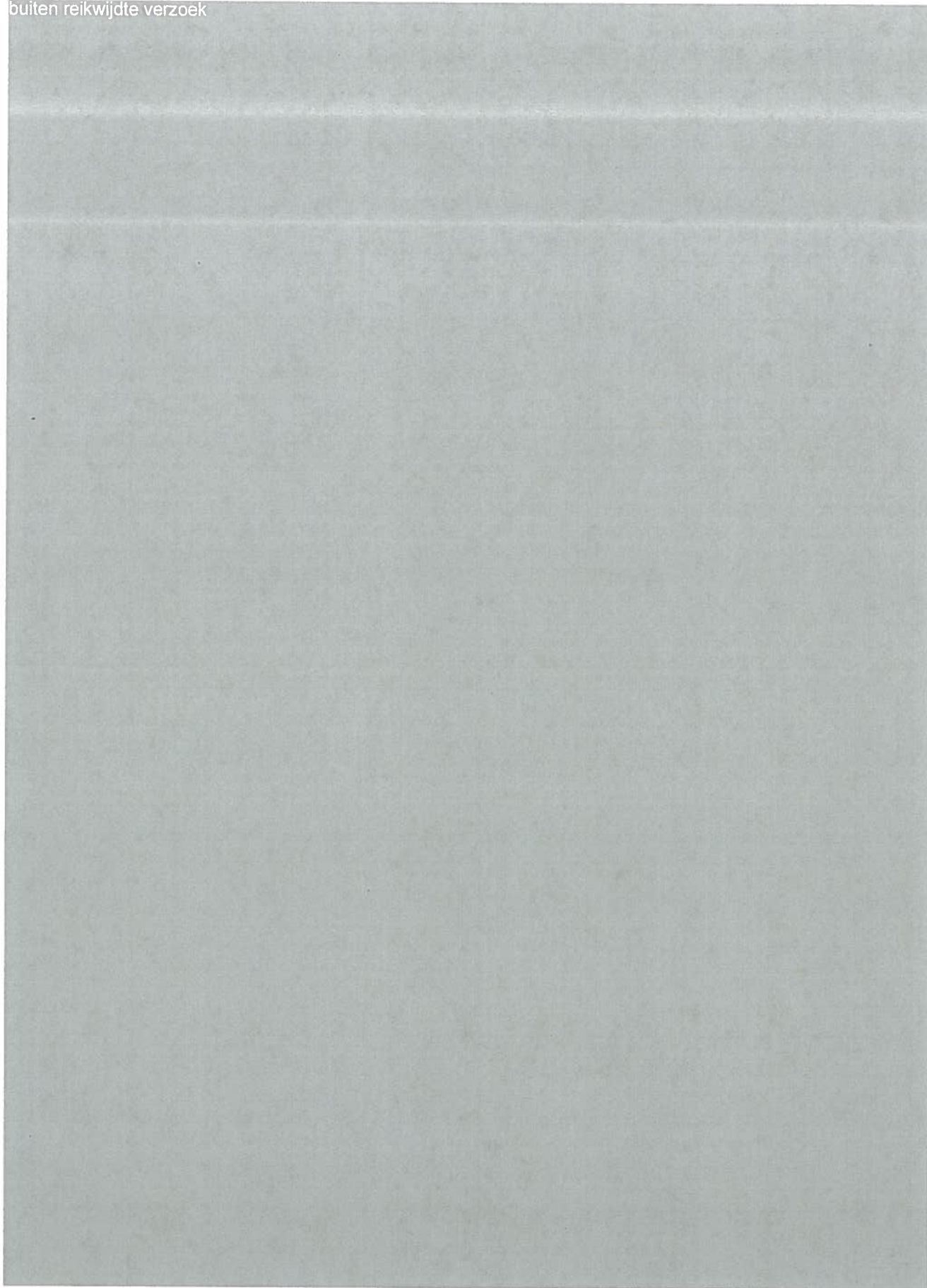
De NVVE richt haar aandacht in de komende periode nadrukkelijk ook op de legale introductie van de laatstewilpil, in samenwerking met de Coöperatie Laatste Wil. Uit de recente oproep onder de lezers van NRC - in samenwerking met de KNMG - over dit onderwerp, blijkt dat er een groot draagvlak bestaat voor een middel waarmee iemand van 75 jaar of ouder zijn/haar leven kan beëindigen. Nu staan mensen wiens euthanasieverzoek wordt afgewezen voor

vaak ingewikkelde methoden van zelfeuthanasie. Patiënten met een doodswens moeten in de toekomst kunnen beschikken over dodelijke middelen waarmee zij zelf hun leven kunnen beëindigen, vindt de NVVE. De arts hoeft daarbij niet of nauwelijks betrokken te zijn. Samen met artsen, apothekers en in overleg met de regionale toetsingscommissies en de ministeries van VWS en Justitie wil de NVVE onderzoeken op welke wijze dodelijke middelen geclausuleerd en legaal ter beschikking kunnen worden gesteld. Hierbij moet worden uitgesloten dat dergelijke middelen worden toegepast in situaties waarin sprake kan zijn misbruik, moord of (impulsieve) suïcide.

Noot voor de redactie:

Voor vragen en/of aanmelding kunt u terecht bij 10.2.e 10.2.e en 10.2.e 10.2.e
communicatiemedewerkers NVVE, email: communicatie@nvve.nl, tel. 020-6232178

buiten reikwijdte verzoek

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 10.2.e 10.2.e

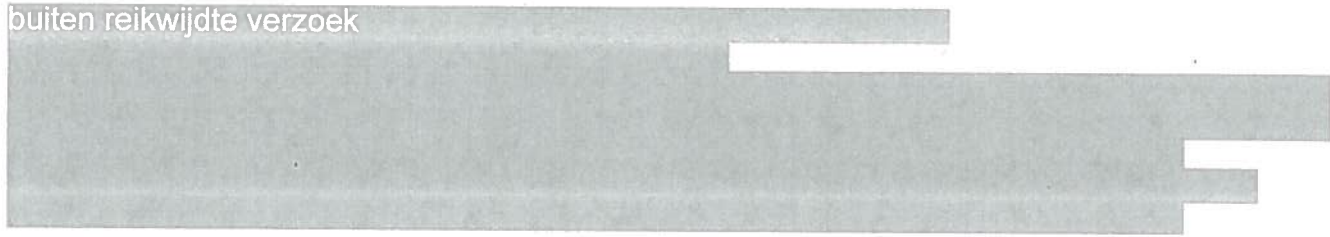
Verzonden: maandag 30 november 2015 9:14

Aan: 10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e

CC: 10.2.e

Onderwerp: Terugkoppeling conference call

buiten reikwijdte verzoek

10.2.e zou jij met Paul Schnabel bellen? Minister zei vanochtend dat als hij echt uitstel wil, hij een brief moet schrijven aan ons, zodat wij die kunnen doorsturen aan de Kamer. Maar liever gewoon januari natuurlijk.

Dank vast en groeten

10.2.e

Sent with Good (www.good.com)

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: maandag 11 januari 2016 11:55
Aan: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ'
Onderwerp: RE: Cie voltooid leven

10.2.e

Eens met de verwoording van de aanpak rapport Cie voltooid leven. Met als annex dat de Cie (Voorzitter) wel een persconferentie houdt later op die dag, zonder aanwezigheid bewindslieden. 11.1, 10.2.g

Met vriendelijke groet,

10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e | Hoofd Afdeling Ethiek en Cluster Financieel Beleid |
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport |
Directie Publieke Gezondheid (PG) |
070-10.2.e |
10.2.e minvws.nl

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ [<mailto:10.2.e@minvenj.nl>]
Verzonden: maandag 11 januari 2016 11:33
Aan: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: Cie voltooid leven

10.2.e

Goed om je weer even gesproken te hebben.
Wat de Cie-Schnabel betreft: jullie procedurele voorstel lijkt ons goed. Wij willen het wel even aan onze minister voorleggen.

Dus het voorstel is:

11.1, 10.2.g

Zo toch?

11.1, 10.2.g

Groet,

10.2.e

10.2 10.2.e
Hoofd JBOZ

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | N19

Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag T 070 10.2.e

T 06 10.2.e
10.2.e minvenj.nl
www.rijksoverheid.nl/venj

Voor een veilige en rechtvaardige samenleving

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: donderdag 21 april 2016 17:16
Aan: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e (10.2.e) 10.2.e (10.2.e)
 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e 10.2.e 10.2.e
 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: Aangepaste planning reactie VL

Beste allemaal,

Ik heb vandaag onze planning voorgelegd aan de adviseur van de minister.
 De brief moet uiterlijk donderdag 28 april 12.00 bij de DG zijn. Dit betekent dat onze planning iets schuift.

Ik wil jullie daarom verzoeken om dinsdag uiterlijk 14.00 te reageren zodat ik dan dinsdag kan starten met verwerken.

Ik zal maandag zo vroeg mogelijk in de middag de brief verspreiden om jullie de tijd te geven.
 Door het nu al te melden kunnen jullie er hopelijk rekening mee houden.

Groet 10.2.e

10.2.10.2.e | Beleidsmedewerker Medische ethiek |
 Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport |
 Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag | Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |
 ☎ (070) 10.2.e | 06-10.2.e | 8e verdieping |
 ✉ 10.2.e minvws.nl | www.rijksoverheid.nl |

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: maandag 25 januari 2016 14:45
Aan: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: FW: Advies cie i.z. Voltooid leven

Dit had je nog te goed.

Met vriendelijke groet,

10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e | Hoofd Afdeling Ethiek en Cluster Financieel Beleid |
 Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport |
 Directie Publieke Gezondheid (PG) |
 ☎ 070-10.2.e |
 ✉ 10.2.e minvws.nl

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: vrijdag 22 januari 2016 14:12
Aan: Schippers, E.I. (Edith Ingeborg)
CC: 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e)
Onderwerp: Advies cie i.z. Voltooid leven

Edith,

Van 10.2.e 10.2.e begrijp ik dat jij vanavond een telefonisch overleg heb met de minister van V&J over het uitbrengen van het rapport van de "Cie van wijzen inzake hulp bij zelfdoding aan mensen die hun leven voltooid achten". Ik weet dat achter de schermen naarstig wordt gezocht naar een moment waarop het rapport kan worden overhandigd aan de opdrachtgevers in casu jij en Van der Steur. Het laatste wat ik gehoord heb, is dat geopteerd werd voor 4 februari. Van 10.2.e 10.2.e had ik begrepen dat ingestoken zou worden op een overhandigen zonder schrijvende pers maar wel met een fotomoment. Paul Schnabel zou dan daarna apart met zijn commissie een persconferentie houden. Het rapport gaat dan nog dezelfde dag naar de Tweede Kamer met de melding dat er binnen drie maanden een regeringsstandpunt zal komen. (N.B. Het lijkt mij gewenst 11.1. 10.2.g

11.1. 10.2.g

Strekking rapport

De opdracht was (mede naar aanleiding van het verzoek van de VVD-fractie) advies uit te brengen over de juridische mogelijkheden en de maatschappelijke dilemma's bij hulp bij zelfdoding aan mensen die hun leven voltooid achten. De Cie heeft dit breed opgepakt. De volgende elementen komen daarbij aan de orde:

‘Voltooid leven’ is een verzamelbegrip. Het wordt in onderling sterk van elkaar verschillende situaties gebruikt. In de ogen van de Cie is de conclusie dat een leven ‘voltooid’ is, heel persoonlijk. Het betreft veelal mensen die op leeftijd zijn en die naar hun eigen oordeel geen positief levensperspectief meer hebben. Als gevolg daarvan hebben ze een actieve doodswens ontwikkeld. Het is vaak een opeenstapeling van verlieservaringen en van ouderdomsklachten die daar toe aanzetten.

De Cie onderscheidt vier situaties; 1) situaties die al onder de huidige reikwijdte van de Wet Toetsing levensbeëindiging (WTL) vallen, namelijk waarbij er sprake is van lijden met een in overwegende mate medische grondslag; dit blijft buiten het advies. 2) situaties die als ‘grensgevallen’ worden beschouwd, omdat minder duidelijk is of het lijden in overwegende mate een medische grondslag heeft; 3) situaties waarbij geen sprake is van lijden met een medische grondslag; 4) situaties waarbij geen sprake is van lijden.

De indruk van de Cie is dat de groep van mensen die hun leven ‘voltooid’ achten en om die reden een actieve doodswens hebben, waarschijnlijk klein is. Zeker als het gaat om mensen bij wie de wens tot levensbeëindiging niet gerelateerd is aan medische problematiek.

De Cie doet aanbeveling ter voorkoming van de beleving van ‘voltooid leven’ als een probleem (voorbereiding op en acceptatie van ouderdom; voorkomen van eenzaamheid en ondersteunen van ouderen bij het behouden of aangaan van sociale contacten, etc.)

De WTL biedt volgens de Cie veel ruimte, ook voor toekomstige ontwikkelingen in de opvattingen over euthanasie en hulp bij zelfdoding. Zo is gebleken dat ook een opeenstapeling van ouderdomsklachten oorzaak van ondraaglijk en uitzichtloos lijden kan zijn. In veel gevallen van ‘voltooid leven’ zal sprake zijn van een opeenstapeling van ouderdomsklachten die, samen met verlieservaringen op andere terreinen, tot ondraaglijk en uitzichtloos lijden aanleiding kunnen geven. Wel is vereist dat het lijden in overwegende mate een medische grondslag heeft. Ook is de Cie van oordeel dat de WTL goed functioneert. Er is sprake van een zorgvuldige praktijk. Het overgrote deel van de artsen meldt gevallen van euthanasie en hulp bij zelfdoding.

De WTL biedt naar het oordeel van de adviescommissie voldoende ruimte om het merendeel van de ‘voltooid leven’-problematiek te ondervangen. In veel gevallen zal namelijk sprake blijken te zijn van een medische grondslag waarbij een combinatie van medische en niet-medische problemen heeft geleid tot uitzichtloos en ondraaglijk lijden in de zin van de WTL. In combinatie met het gegeven dat het aantal mensen dat hun leven ‘voltooid’ acht en om die reden een actieve doodswens heeft waarschijnlijk klein is, zeker als het gaat om mensen bij wie de wens tot levensbeëindiging niet gerelateerd is aan medische problematiek, ziet de adviescommissie geen aanleiding om voor te stellen de WTL te wijzigen.

Slotconclusie

De Cie komt tot de conclusie dat het niet wenselijk is om de huidige juridische mogelijkheden inzake hulp bij zelfdoding te verruimen. Omdat het hier gaat om een vraagstuk van leven en dood, is het naar het oordeel van de adviescommissie onwenselijk om ten aanzien van hulp bij zelfdoding meer vrijheid te laten ontstaan dan op grond van het huidige juridische kader is toegestaan. (Dus geen euthanasie zonder betrokkenheid arts(en))

Naar mijn indruk 11.1. 10.2.g

Als je nog nadere vragen hebt kun je mij uiteraard bellen op 06-10.2.e

Met vriendelijke groet,

10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e | Hoofd Afdeling Ethiek en Cluster Financieel Beleid |
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport |
Directie Publieke Gezondheid (PG) |
070-10.2.e | 06-10.2.e
10.2.e minvws.nl

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
 Verzonden: maandag 25 januari 2016 9:46
 Aan: 10.2.e 10.2.e
 Onderwerp: FW: schnabel

Hoi 10.2.e
 Wil jij 10.2.e een antwoord sturen?
 Dank!

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e 10.2.e minbuza.nl
 Verzonden: zondag 24 januari 2016 19:50
 Aan: 10.2.e 10.2.e
 Onderwerp: schnabel

Beste 10.2.e

Binnenkort komt het rapport Schnabel uit. Er is hier in en Canada grote interesse voor dat rapport.

Vragen die ik heb:

1. Komt er engelse versie van rapport?
2. Zorgen jullie voor een srpeeklijn tav rapport?
 Komt er gelijktijdig reg standunt of wordt het met een traject aangeboden.
3. Wel handig voor mij om te weten omdat de Canadezen geïnteresseerd blijven in ontw bij ons en MOH nu meer betrokken is.

Gr 10.2.e

10.2.e
 Counselor for Health, Welfare and Sport

Embassy of the Kingdom of the Netherlands
 4200 Linnean Avenue NW | Washington, DC 20008 | USA

T (+1) 202 10.2.e
 M (+1) 202 10.2.e
 10.2.e minbuza.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: woensdag 27 januari 2016 16:22
Aan: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Aanbiedingsbrief com VL

Akkoord. Je kan de titel "voltooid leven" in de aanbiedingsbrief opnemen. De zin "11.1. 10.2.g
" Zou ik bij nader inzien toch aldus
willen formuleren: 11.1. 10.2.g
."

Met vriendelijke groet,

10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e | Hoofd Afdeling Ethiek en Cluster Financieel Beleid |
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport |
Directie Publieke Gezondheid (PG) |
070-10.2.e |
10.2.e minvws.nl

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: woensdag 27 januari 2016 15:11
Aan: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Aanbiedingsbrief com VL

Hoi,

Ik heb 10.2.e gesproken en op zijn aanraden 11.1. 10.2.g toegevoegd aan de nota.

Zijn jullie zo akkoord? Dan leg ik het voor aan VenJ.

Groetjes 10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: woensdag 27 januari 2016 10:02
Aan: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: Aanbiedingsbrief com VL

Hoi,

Bij deze de opzet voor de aanbiedingsbrief van de commissie VL.

Ik twijfel 11.1. 10.2.g

Graag zsm jullie reactie zodat ik de brief daarna naar VenJ kan doen.

Groetjes 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
 Verzonden: donderdag 28 januari 2016 11:01
 Aan: 10.2.e
 CC: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
 Onderwerp: Aankondigen presentatie rapport "Voltooid leven" in de MR

Hai 10.2.e

Hierbij de toegezegde tekst.

Commissie van Wijzen i.z. "Voltooid Leven"

Op 4 februari wordt u en de minister van VenJ het rapport van de Commissie van Wijzen i.z. "Voltooid Leven", aangeboden door de voorzitter van de commissie de heer Schnabel. Later op de dag zal de heer Schnabel een persconferentie geven. Het rapport zal ook aan de Tweede Kamer worden aangeboden waarbij de intentie is dit ook 4 februari te doen. Een aanbiedingsbrief zit in de lijn.

Vanwege het onderwerp adviseren wij u 11.1, 10.2.g

Strekking rapport

De opdracht was (mede naar aanleiding van het verzoek van de VVD-fractie) advies uit te brengen over de juridische mogelijkheden en de maatschappelijke dilemma's bij hulp bij zelfdoding aan mensen die hun leven voltooid achten. De Cie heeft dit breed opgepakt. De volgende elementen komen daarbij aan de orde:

'Voltooid leven' is een verzamelbegrip. Het wordt in onderling sterk van elkaar verschillende situaties gebruikt. In de ogen van de Cie is de conclusie dat een leven 'voltooid' is, heel persoonlijk. Het betreft veelal mensen die op leeftijd zijn en die naar hun eigen oordeel geen positief levensperspectief meer hebben. Als gevolg daarvan hebben ze een actieve doodswens ontwikkeld. Het is vaak een opeenstapeling van verlieservaringen en van ouderdomsklachten die daar toe aanzetten.

De Cie onderscheidt vier situaties; 1) situaties die al onder de huidige reikwijdte van de Wet Toetsing levensbeëindiging (WTL) vallen, namelijk waarbij er sprake is van lijden met een in overwegende mate medische grondslag; dit blijft buiten het advies. 2) situaties die als 'grensgevallen' worden beschouwd, omdat minder duidelijk is of het lijden in overwegende mate een medische grondslag heeft; 3) situaties waarbij geen sprake is van lijden met een medische grondslag; 4) situaties waarbij geen sprake is van lijden.

De indruk van de Cie is dat de groep van mensen die hun leven 'voltooid' achten en om die reden een actieve doodswens hebben, waarschijnlijk klein is. Zeker als het gaat om mensen bij wie de wens tot levensbeëindiging niet gerelateerd is aan medische problematiek.

De Cie doet aanbeveling ter voorkoming van de beleving van 'voltooid leven' als een probleem (voorbereiding op en acceptatie van ouderdom; voorkomen van eenzaamheid en ondersteunen van ouderen bij het behouden of aangaan van sociale contacten, etc.)

De WTL biedt volgens de Cie veel ruimte, ook voor toekomstige ontwikkelingen in de opvattingen over euthanasie en hulp bij zelfdoding. Zo is gebleken dat ook een opeenstapeling van ouderdomsklachten oorzaak van ondraaglijk en uitzichtloos lijden kan zijn. In veel gevallen van 'voltooid leven' zal sprake zijn van een opeenstapeling van ouderdomsklachten die, samen met verlieservaringen op andere terreinen, tot ondraaglijk en uitzichtloos lijden aanleiding kunnen geven. Wel is vereist dat het lijden in overwegende mate een medische grondslag heeft. Ook is

de Cie van oordeel dat de WTL goed functioneert. Er is sprake van een zorgvuldige praktijk. Het overgrote deel van de artsen meldt gevallen van euthanasie en hulp bij zelfdoding.

De WTL biedt naar het oordeel van de adviescommissie voldoende ruimte om het merendeel van de 'voltooid leven'-problematiek te ondervangen. In veel gevallen zal namelijk sprake blijken te zijn van een medische grondslag waarbij een combinatie van medische en niet-medische problemen heeft geleid tot uitzichtloos en ondraaglijk lijden in de zin van de WTL. In combinatie met het gegeven dat het aantal mensen dat hun leven 'voltooid' acht en om die reden een actieve doodswens heeft waarschijnlijk klein is, zeker als het gaat om mensen bij wie de wens tot levensbeëindiging niet gerelateerd is aan medische problematiek, ziet de adviescommissie geen aanleiding om voor te stellen de WTL te wijzigen.

Slotconclusie

De Cie komt tot de conclusie dat het niet wenselijk is om de huidige juridische mogelijkheden inzake hulp bij zelfdoding te verruimen. Omdat het hier gaat om een vraagstuk van leven en dood, is het naar het oordeel van de adviescommissie onwenselijk om ten aanzien van hulp bij zelfdoding meer vrijheid te laten ontstaan dan op grond van het huidige juridische kader is toegestaan. (Dus geen euthanasie zonder betrokkenheid arts(en).

Met vriendelijke groet,

10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e | Hoofd Afdeling Ethiek en Cluster Financieel Beleid |
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport |
Directie Publieke Gezondheid (PG) |
☎ 070-10.2.e |
✉ 10.2.e minvws.nl

10.2.e

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ [10.2.e minvenj.nl]
Verzonden: maandag 1 februari 2016 10:10
Aan: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Brief aanbieden rapport com VL

Hoi 10.2.e

Ja ben akkoord met de aanbiedingsbrief. Ik zal hem hier de lijn in doen.

Groet,
10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e [mailto:10.2.e minvws.nl]
Verzonden: maandag 1 februari 2016 9:27
Aan: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: Brief aanbieden rapport com VL

Hoi 10.2.e

Heb je tijd gehad om naar de aanbiedingsbrief voor het rapport van de com VL te kijken? Om die donderdag uit te doen moet hij bij ons al wel snel de lijn in namelijk 11.1, 10.2.g maar kan me voorstellen dat hij bij jullie ook wel de lijn in moet.

Groetjes 10.2.e

10.2.10.2.e | Beleidsmedewerker Medische ethiek |
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport |
Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag | Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |
☎ (070) 10.2.e | 06-10.2.e | 8e verdieping |
✉ 10.2.e minvws.nl | www.rijksoverheid.nl |

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 4 februari 2016 16:35
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: FW: Final Report of the External Panel on Physician Assisted Dying (Carter)

Hoi 10.2.e

Hoe zit het met de Engelse tekst, en een woordvoeringslijn? Kun jij 10.2.e een antwoord daarop sturen?

Groeten,

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e 10.2.e minbuza.nl]
Verzonden: donderdag 4 februari 2016 16:24
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Final Report of the External Panel on Physician Assisted Dying (Carter)

10.2.e

Merk dat rapport Schnabel is aangeboden heden. Heb je rapport en woordvoeringslijn voor me aub.
We monitoren het hier. Zeker nu moordenaar Borst verklaring heeft uitgebracht

Dank

Gr

10.2.e

From: 10.2.e
Sent: Monday, January 25, 2016 9:31:45 AM
To: 10.2.e international.gc.ca'
Cc: 10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e)
Subject: RE: Final Report of the External Panel on Physician Assisted Dying (Carter)

Dear 10.2.e

You have been most welcome. It has been our pleasure to have been given the opportunity to provide some insights into our policies and regulations concerning assisted dying. I see the experts have made a very extensive report, which will be an interesting read for us as well. Thank you for pointing it out.

Warm regards,

10.2.e

10.2.10.2.e

Policy coordinator & deputy head Ethics department

Legal coordinator Public Health directorate

[Ministry of Health, Welfare and Sports](#)

address: Parnassusplein 5 // PO Box 20350, 2500 EJ The Hague

contact: +31 (0)70 10.2.e // cell: +31 (0)61 10.2.e // 10.2.e [minvws.nl](#)

Van: 10.2.e international.gc.ca [mailto:10.2.e international.gc.ca]

Verzonden: woensdag 20 januari 2016 10:57

Aan: 10.2.e 10.2.e

Onderwerp: Final Report of the External Panel on Physician Assisted Dying (Carter)

Dear 10.2.e ,

On behalf of the Canadian Ministry of Justice and Embassy in The Hague, we want to thank you for your contribution to the European study tour conducted by the external panel that examined the issue of physician-assisted dying in August/September 2015.

The report of the panel has now been made public and is found at the attached links.

The press release from the Minister of Justice and from the Minister of Health can be found here:

<http://news.gc.ca/web/article-en.do?mthd=tp&ctr.page=1&nid=1028249&ctr.tp1D=1>

French and English versions of the final report of the External Panel on Options for a Legislative Response to Carter v. Canada are found here:

<http://www.justice.gc.ca/eng/rp-pr/other-autre/pad-amm/index.html>

<http://www.justice.gc.ca/fra/pr-rp/autre-other/amm-pad/index.html>

Again, thank you!

10.2.e

Francisco

Administrative Assistant/Adjointe administrative

Foreign Policy and Diplomacy Service (FPDS)

Le Service de la Politique étrangère et de la Diplomatie (SPED)

10.2.e international.gc.ca

Telephone | Téléphone +31 (70) 10.2.e

Facsimile | Télécopieur +31 (70) 311-1620

Sophialaan 7, 2514 JP The Hague, the Netherlands/La Haye, Pays-Bas

Embassy of Canada to the Netherlands | Ambassade du Canada aux Pays-Bas

Government of Canada | Gouvernement du Canada

Government of Canada
Gouvernement du Canada

In the office: Monday & Wednesday (all day) and Thursday morning/Dans le bureau: lundi & mercredi (toute la journée) et jeudi le matin

Suivez-nous! / Follow us! / Volg ons! [FR](#) / [EN](#) [FR](#) / [EN](#)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: _Dienstpostbus PG Parlementaire Zaken
Verzonden: donderdag 4 februari 2016 11:59
Aan: _Groep PG medewerkers
Onderwerp: FW: PG: Aanbieding rapport Commissie van Wijzen
Bijlagen: PG-146827 A.docx; PG-146827 B.pdf

Attentie Ethiek.

PG, ter info.

Gr. 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 4 februari 2016 11:30
Onderwerp: PG: Aanbieding rapport Commissie van Wijzen

Brief aan de Voorzitter van de TK,
Onderwerp: Aanbieding rapport Commissie van Wijzen,
Verzonden d.d. 4 februari 2016.

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
 Verzonden: donderdag 4 februari 2016 15:15
 Aan: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e - BD/DJOA
 CC: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e 10.2.e
 Onderwerp: impressie persconferentie

L.S.

Grote aandacht voor perspresentatie 'Rapport voltooid leven'. In Nieuwspoort vier cameraploegen (NOS, RTL, SBS 6) en ook schrijvende pers (NRC, Volkskrant, AD, Medisch contact ...) Vragen spitsten zich toe op: "laat u de mensen met een euthanasie wens op grond van voltooid leven niet in de kou staan". "Waar zit nu die ruimte die u in de huidige wetgeving ziet als Cie". "U geeft aan dat de groep die puur op grond van voltooid leven een eind leven aan hun leven willen maken, zeer klein is. Maar waar baseert u dat op." "Nederland vergrijst de babyboom generatie wil nadrukkelijk leven en levenseinde naar eigen inzicht kunnen inrichten." Vragen waar vooral op gericht waarom er nu niets werd geadviseerd om de wetgeving aan te passen. Men vond het rapport vooral een status quo rapport. Er werd een antwoord gemist op de vraag van diegenen die sec op voltooid leven een eind aan hun leven wensen, hoe hier mee om te gaan. Antwoord dat het buiten de WTL valt werd onvoldoende geacht.

Reactie Paul Schnabel kwam vooral overeen met wat hij ook vanochtend al had gezegd bij zijn presentatie bij u. Vooral wordt ingegaan op het feit dat er veelal sprake is van een stapeling van ouderdomsklachten, waardoor een grote groep toch voor euthanasie in aanmerking zou kunnen komen. Waarbij ik het ^{11.1, 10.2.g} vond ^{11.1, 10.2.g}

dat er allerlei belangen kunnen gaan spelen die besluitvorming onder druk zetten (mantelzorgers die bijvoorbeeld aan het eind van hun latijn raken en dan van visie veranderen etc.) Het mag niet een te makkelijke beslissing worden, belangrijk ook dat een arts betrokken is. Er zit ook een discrepantie bij velen tussen wat zij denken wat mogelijk is versus wat de wet feitelijk toestaat. Voorlichting op dit punt algemeen maar ook aan artsen is belangrijk.

Met vriendelijke groet,

10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e | Hoofd Afdeling Ethiek en Cluster Financieel Beleid |
 Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport |
 Directie Publieke Gezondheid (PG) |
 ☎ 070-10.2.e |
 ✉ 10.2.e minvws.nl

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: donderdag 4 februari 2016 16:59
Aan: 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Final Report of the External Panel on Physician Assisted Dying (Carter)
Bijlagen: Summary Assisted Suicide for People Who Deem Their Lives Completed.pdf

Hoi 10.2.e

Ik heb een Engelse samenvatting, zie bijlage. Hoofdstuk 8 wordt nog vertaald, ontvang ik volgende week vrijdag en zal ik je dan sturen.

De woordvoeringslijn vanuit de minister is:

- 11.1, 10.2.g
-

Groet,
10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: donderdag 4 februari 2016 16:36
Aan: 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Final Report of the External Panel on Physician Assisted Dying (Carter)

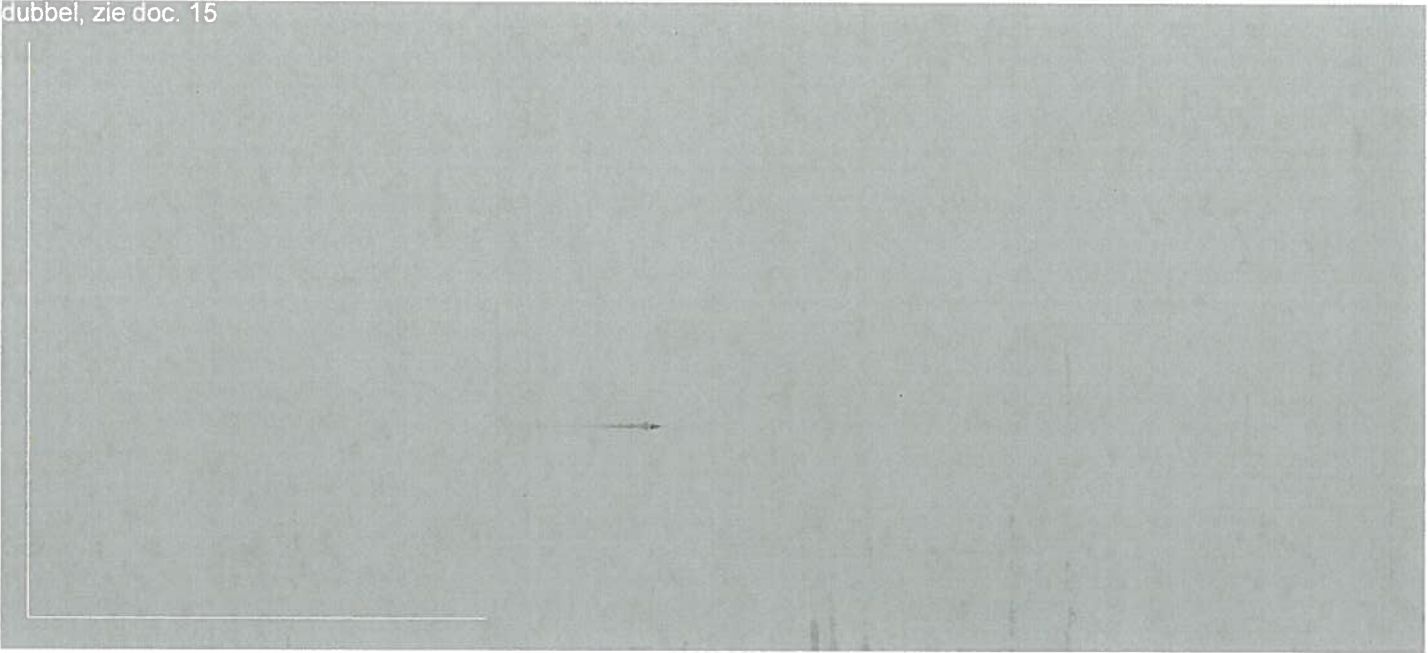
Hoi 10.2.e

Hierbij het rapport. Ik heb aan 10.2.e gevraagd je te informeren over een evt Engelse tekst, en de woordvoeringslijn, daar komen we op terug. Wel goed om te horen dat jullie het monitoren.

Groeten,

10.2.e

dubbel, zie doc. 15

Summary

Ever since the 1990s, there has been a public debate in the Netherlands on 'the completed life'. Several studies have shown that a substantial minority of Dutch people support the idea of elderly people who wish to terminate their lives being granted the opportunity to do so, and of such people being provided the opportunity to obtain the resources which would enable them to terminate their lives. Committing suicide is not a punishable offence in the Netherlands. Helping someone commit suicide *is* a punishable offence under Section 294(2) of the Dutch Penal Code if the act results in the suicide taking place. Pursuant to Sections 293(2) and 294(2) of the Dutch Penal Code, taking another person's life at his or her request, or assisting another person in committing suicide, is not a punishable offence if this assistance is provided by a doctor who has satisfied the requirements of due care set forth in Section 2 of the Termination of Life on Request and Assisted Suicide (Review Procedure) Act (hereinafter referred to as the 'Termination of Life Act') and who has reported the procedures he or she has followed to the relevant authorities.

In July 2014, the Ministers of Public Health, Welfare and Sport and of Security and Justice (hereinafter referred to as 'the Ministers') appointed an Expert Committee on Assisted Suicide for People Who Deem Their Lives Completed (hereinafter referred to as 'the advisory committee'), presided by Prof. Paul Schnabel. In response to a request made by representatives of the VVD party, the Ministers asked the advisory committee to issue a recommendation on the legal provisions for and societal dilemmas inherent in assisted suicide for people who deem their lives completed. The advisory committee was asked to include the following subjects in its report:

- a. an outline of the current social context and an indication of the potential societal impact of any conclusions which may be drawn from the study;
- b. an investigation of the legal provisions for, and restrictions to, assisted suicide for people who deem their lives completed;
- c. indications of the pros and cons of these legal provisions;
- d. an investigation of possible means to prevent people from feeling that their lives have been completed.

In response to the task it was given, the advisory committee identified several aspects of the problems surrounding assisted suicide for people who deem their lives 'completed'. A discussion of the aforementioned subjects (albeit not exactly in the aforementioned order) can be found below.

THE SOCIAL CONTEXT

A completed life: a catch-all concept

There are many differences of opinion regarding the meaning of the concept of 'a completed life'. This is true both for the terminology used to describe the issue and for the ways in which the concept can or should be interpreted. The advisory committee has found that the concept of 'a completed life' is a catch-all phrase which is used to refer to various and very different situations.

General characteristics of 'a completed life'

According to the advisory committee, the conclusion that a life has been 'completed' is a very personal conclusion which is generally drawn by elderly people who no longer have a positive perspective on life. Due to this lack of a positive perspective, they have developed a persistent and active wish to die. There are several reasons why such elderly people may no longer have a positive perspective on life. Generally speaking, they have often experienced several types of loss: physiological, psychological, cognitive, psychosocial and/or existential. The interaction between these various types of loss, which are often compounded by multiple afflictions of old age, may result in people developing an active wish to terminate their lives.

Situations in which people feel their lives have been 'completed'

The concept of 'a completed life' may include the following scenarios:

1. Situations which are within the current scope of the Termination of Life Act, which is to say, situations in which people suffer, largely due to medical reasons; the committee's recommendation does not apply to such situations;
2. Situations which are considered 'borderline', since it is not entirely clear whether a person's suffering is largely due to medical reasons;
3. Situations in which persons suffer, but not largely due to medical reasons;
4. Situations in which persons cannot be said to suffer.

The advisory committee's report provides a discussion of each of these categories.

It is likely that there are not many people who deem their lives 'completed' and have an active wish to die
Studies investigating people who feel that their lives have been 'completed' and who have an active death wish as a result have shown that, while the exact number of people who feel this way is unknown, their number is probably small, especially as concerns people whose wish to die is not related to medical issues.

Different and clashing views in a pluralistic society

Whether or not a comparative assessment can be made of the various ethical aspects which play a part in answering the question as to what extent assisted suicide in the event of 'a completed life' can be legitimised depends partially on the perspective from which the problems are analysed. Both the person requesting assistance and the person being asked to provide assistance (regardless of whether he or she is a doctor) must consider whether the request is to be judged from an individualistic or rather from a relational approach to autonomy. As far as the government and society are concerned, it is important to consider the potential societal consequences of an expansion of the current legal provisions for non-punishable assisted suicide.

Specific considerations to prevent people from feeling that their lives have been 'completed'

On the basis of a general exploration of potential methods to prevent people from feeling that their lives have been 'completed', the advisory committee has identified the following aspects which may go some way towards preventing people from feeling that their lives have been 'completed' in a problematic sense: preparing for, and accepting, old age; preventing elderly people from getting lonely and supporting them in maintaining or establishing social contacts; ensuring an acceptable income; increasing people's ability to manage for themselves; ensuring appropriate health care; ensuring that elderly people's lives have meaning: learning how to (continue to) give meaning to life at an advanced age; giving elderly people who have expressed a wish to die more attention and ensuring that they receive spiritual care; ensuring that society takes a less negative view of old age.

THE LEGAL CONTEXT

The Termination of Life Act has a wide scope

The advisory committee deemed extensive study of the current legal framework a prerequisite for assessing and considering the various provisions and restrictions regarding assisted suicide. In addition, the committee felt that shedding light on the current legal framework and scope of the Termination of Life Act might help us remove any misunderstandings and clear up any uncertainty which may exist on this score. These studies and assessments have led to the realisation that the Termination of Life Act offers much scope for future developments in people's attitude towards euthanasia and assisted suicide.

For instance, since the Termination of Life Act was implemented in 2002, it has become apparent that experiencing multiple afflictions of old age may also be the cause of unbearable and hopeless suffering. Many people who deem their lives 'completed' are likely to suffer from a plethora of afflictions of old age which, in addition to the various other types of loss they have experienced, may result in unbearable and hopeless suffering. However, under the current Termination of Life Act, such suffering must be largely due to medical reasons for people to be granted euthanasia.

European Court of Human Rights' pronouncements unlikely to have significant consequences

Since the member states of the Council of the European Union do not agree on the individual's right to determine the time and manner of his or her own death, the European Court of Human Rights has ruled that member states have a considerable 'margin of appreciation' in this regard. Member states are allowed to create facilities or undertake measures to facilitate euthanasia or assisted suicide, provided that the facilities they have created satisfy the requirements of the European Convention on Human Rights and the European Court of Human Rights. However, member states are not positively required to create facilities or undertake measures to facilitate dignified suicide – neither in general, nor in the particular event of people feeling that their lives have been 'completed'. The fact that Article 8 of the European Convention on Human Rights protects a person's right to choose assisted suicide – which does not mean that assisted suicide is now a legal right – is not expected to have a significant impact on the way in which euthanasia is administered in the Netherlands, nor on current Dutch euthanasia legislation.

The situation abroad

The advisory committee also considered other countries' stance on euthanasia. Having examined various countries' laws, the advisory committee arrived at the conclusion that, although these countries all have different legal provisions for assisted suicide and euthanasia, they are all, to some extent, dealing with issues regarding assisted suicide and euthanasia, as demonstrated by recent developments in several countries, such as Germany, England, France and the United States.

The Termination of Life Act functions properly

The Termination of Life Act works well and is meeting its objectives. Rules are being followed meticulously, and many doctors support the Act. The great majority of doctors do indeed report cases of euthanasia and assisted suicide, thus making it possible to monitor and review the way in which euthanasia is administered. In addition, the fact that doctors report cases shows that they have faith in the reviews carried out by the Regional Euthanasia Review Committees (hereinafter referred to as the 'RER Committees'). The advisory committee feels that the fact that RER Committees assess every report of euthanasia and/or assisted suicide they receive for its compliance with the legal requirements of due care and publicly report their findings in their annual reports and on their websites has promoted the development of shared responsibility for compliance with requirements of due care.

The doctor's position

As mentioned previously, only doctors are allowed to provide assisted suicide, subject to certain requirements being fulfilled. Since assisted suicide is, quite literally, a matter of life and death, there are several reasons why it is important that doctors be involved. For instance, in the interests of safety and carefulness, it is vital that a doctor, being an expert on medical affairs, help assess whether a decision to die is well informed and has been made of the person's own accord, and whether or not there may be other alternatives. Likewise, it is vital that a doctor ensures the assisted suicide is carried through safely and with all due care. In addition, the current standardisation and assessment system has resulted in euthanasia being administered in a transparent and meticulous manner.

No grounds to amend the Termination of Life Act

The advisory committee feels that the Termination of Life Act offers sufficient scope to provide for the majority of people who wish to die because they feel that their lives have been 'completed', since many

such people do indeed suffer due to medical reasons and to a combination of medical and non-medical complaints which have led to hopeless and unbearable suffering within the meaning of the Termination of Life Act. Considering this, and considering the fact that the number of people who deem their lives 'completed' and therefore have an active death wish is likely to be small, especially as concerns people whose wish to terminate their lives is not related to medical issues, the advisory committee sees no grounds to propose that the Termination of Life Act be amended.

Expansion of legal provisions for assisted suicide not advisable

In assessing the advisability of an expansion of the legal provisions for assisted suicide, the advisory committee considered a number of fundamental aspects, including (but not limited to) the following: an individualistic versus a relational approach to autonomy, the importance of safety (to the person requesting assisted suicide, the health-care provider and society as a whole), the fact that death cannot be reversed, the importance of transparency and the ability to review those involved, due care, proportionality (the number of people affected is likely to be small), the doctor's position in society, the proper functioning of the Termination of Life Act and the current scope of the Act, the government's role and duty of care, the level of societal support and the wish to stop people from resorting to violent methods of suicide.

Having assessed all the advantages and disadvantages of possible revisions of current legislation, the advisory committee has arrived at the conclusion that expansion of the current legal provisions for assisted suicide is not advisable. Since suicide is a matter of life and death, the advisory committee advises against granting more freedom than current assisted suicide legislation allows.

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: vrijdag 12 februari 2016 11:54
Aan: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Media/twiiter Commissie VL
Bijlagen: Commissie Voltooid Leven.docx

Hoi 10.2.e

Ik had het al klaar liggen maar helemaal vergeten door te zetten...excuses..

Zie bijlage voor het overzicht.

Mvg,

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: vrijdag 12 februari 2016 11:51
Aan: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Media/twiiter Commissie VL

Hoi 10.2.e

Ik heb nog geen overzicht ontvangen, mogelijk is dit je ontschoten. Zou je het me willen sturen.

Alvast bedankt!
Groet 10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: vrijdag 5 februari 2016 9:09
Aan: 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Media/twiiter Commissie VL

Fijn, alvast bedankt.

Groetjes 10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: vrijdag 5 februari 2016 9:05
Aan: 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Media/twiiter Commissie VL

Goedemorgen 10.2.e

Ik lever op 8 feb een overzicht van de gedrukte artikelen in de media (landelijk en regionaal).

Mvg,

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: donderdag 4 februari 2016 17:16

Aan: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e

Onderwerp: RE: Media/twiiter Commissie VL

Hoi 10.2.e en 10.2.e

Kunnen jullie mij helpen bij onderstaand verzoek?

Alvast veel dank!

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e

Verzonden: donderdag 4 februari 2016 16:04

Aan: 10.2.e 10.2.e

Onderwerp: Media/twiiter Commissie VL

Hoi 10.2.e

Geen idee of ik bij jou aan het goede adres ben, maar stuur me vooral door als ik verkeerd ben.

Ik wil graag een overzicht ontvangen van de schriftelijke media en van de twitteractiviteit nav het rapport van de Commissie Voltwoord Leven. Ik zou dat graag ontvangen van 4 februari tot en met 8 februari. Mag per dag of in 1x. Kun jij dat organiseren?

Alvast bedankt!

Groetjes 10.2.e

10.2.10.2.e | Beleidsmedewerker Medische ethiek |

[Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport](#) |

Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag | Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |

☎ (070) 10.2.e | 06-10.2.e | 8e verdieping |

✉ 10.2.e minvws.nl | www.rijksoverheid.nl |

	Resultaten
1.	Angst drijft debat 'klaar met leven' Nederlands Dagblad, 6 februari 2016 zaterdag, Geen; Blz. 2,3, 300 woorden
2.	Twist over dood zonder dokter gaat door NRC Handelsblad, 5 februari 2016 vrijdag, In het nieuws; Blz. 4-5, 672 woorden, Door onze redacteur Enzo van Steenbergen
3.	Euthanasiewet volstaat De Twentsche Courant Tubantia, 5 februari 2016 vrijdag, Algemeen; Blz. 2, 261 woorden
4.	Schnabel: evolutie euthanasiepraktijk volstaat de Volkskrant, 5 februari 2016 vrijdag, Ten Eerste; Blz. 14, 1107 woorden, GIJS HERDERSCHEË, MAUD EFTING
5.	We krijgen nog geen centimeter ruimte NRC.NEXT, 5 februari 2016 vrijdag, in het nieuws; Blz. 6-7, 362 woorden, Door een onzer redacteurs
6.	Dit rapport is niet het einde van de discussie NRC.NEXT, 5 februari 2016 vrijdag, in het nieuws; Blz. 6-7, 668 woorden, Door onze redacteur Enzo van Steenbergen

Angst drijft debat 'klaar met leven' Nederlands Dagblad 6 februari 2016 zaterdag

[Terug naar Lijst](#)

1 of 6 DOCUMENTS

6 februari 2016 zaterdag

Angst drijft debat 'klaar met leven'

SECTION: Geen; Blz. 2,3

LENGTH: 300 woorden

Veenendaal

Dat zei predikant-geestelijk verzorger Annemarieke van der Woude vrijdag op een bijeenkomst van het Platform Zorg voor Leven, een alliantie van christelijke organisaties in de zorg. De deelnemers bespraken het donderdag gepubliceerde advies van de commissie Voltooid Leven onder leiding van Paul Schnabel. De commissie adviseerde de huidige wetgeving niet te verruimen, maar verschillende politieke partijen reageerden daar teleurgesteld op.

Van der Woude, die jarenlang onderzoeker was aan de Radboud Universiteit Nijmegen en een aantal boeken schreef over sterven, stelde dat de debatten over 'voltooid leven' in de kern niet gaan over zelfbeschikking. 'Ze zijn eerder een uiting van grote angst', zei ze. 'Achter de wens om hulp bij zelfdoding toe te staan, zit de vraag: wie is mij nog nabij als ik niet meer voor mezelf kan zorgen? Of: hoe bespaar ik mijn geliefde het monster van mijn aftakeling in de bek te moeten kijken?'

Naast het debat over euthanasie bij voltooid leven, wees de theologe op de recente handreiking van de overheid over de schriftelijke wilsverklaring. Daarin staat dat euthanasie soms mogelijk is bij gevorderde dementie. 'Wiens probleem lossen we met dit beleid op?', vroeg Van der Woude zich af. 'Het komt tegemoet aan mensen die gezond zijn van lijf en leden, maar angst hebben voor de toekomst.'

Het is volgens haar deels 'een kwestie van taal' om een antwoord te vinden op die angst. Een goed voorbeeld zag ze in recente interviews die journalist Coen Verbraak op televisie hield met mensen die vlak voor de dood stonden, onder wie filosoof René Gude. Een aantal van deze mensen toonden volgens haar dat de levenskwaliteit niet hoeft af te nemen, naarmate de gebreken toenemen. 'In het aangezicht van de dood kun je je nog toevertrouwen aan het leven.'

LOAD-DATE: 5 February 2016

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

PUBLICATION-TYPE: Krant

JOURNAL-CODE: ND

Twist over dood zonder dokter gaat door NRC Handelsblad 5 februari 2016 vrijdag

[Terug naar Lijst](#)

2 of 6 DOCUMENTS

nrchandelsblad
NRC Handelsblad

5 februari 2016 vrijdag

Twist over dood zonder dokter gaat door

BYLINE: Door onze redacteur Enzo van Steenberghe

SECTION: In het nieuws; Blz. 4-5

LENGTH: 672 woorden

Euthanasie

De regels voor euthanasie blijven ongewijzigd, adviseert de commissie-Schnabel. De SGP is blij. Voorstanders van verruiming zijn teleurgesteld.

Den Haag. De klap kwam hard aan bij voorvechters van een soepelere euthanasiewetgeving.

Zij hoopten dat er meer ruimte zou komen voor familieleden om hun geliefden die levensmoe zijn, te kunnen helpen met overlijden. Zij hoopten dat er ruimte zou worden geboden aan mensen die met vrienden en familie, maar zonder hulp van een arts, uit het leven willen stappen. Ze hoopten zelfs dat er een opening gecreëerd zou worden voor de introductie van een legale 'laatstewilpil'. Maar de hoop bleek ongegrond.

Het rapport van de commissie Volttooid Leven, dat donderdag werd gepresenteerd, heeft namelijk als centrale boodschap: niets veranderen. Familieleden of vrienden mogen geen hulp bieden aan een geliefde die wil overlijden, maar niet ongeneeslijk ziek is. Alleen artsen kunnen die hulp geven, en dat moet zo blijven. Er is volgens de commissie dan ook „geen noodzaak” voor soepelere wetgeving.

Commissievoorzitter Paul Schnabel stelt in een toelichting dat mensen die hun leven als voltooid zien al geholpen kunnen worden. „Deze mensen hebben vaak een stapeling aan ouderdomsklachten, en in de praktijk is gebleken dat dit voor de toetsingscommissies euthanasie voldoende reden is euthanasie goed te keuren. Die ruimte biedt de wet dus al. Artsen hoeven niet bang te zijn om deze mensen euthanasie te verlenen. We denken dat er maar heel weinig mensen zijn die hun leven voltooid achten, maar bij wie geen medische reden is om euthanasie toe te staan.”

Geconfronteerd met voorbeelden van gezinnen die 'zelfeuthanasie' toepasten bij mensen die hun leven als voltooid zagen, zonder tussenkomst van een arts, was Schnabel duidelijk: „Als familieleden daarbij actief helpen is dat volgens de wet strafbaar. We vinden het belangrijk deze hulp in de relatie tussen arts en patiënt te houden.”

Robert Schurink, directeur van de Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levenseinde (NVVE, 160.000 leden), is „zeer verbaasd en teleurgesteld” over het rapport. Verbaasd, omdat zijn medewerkers dagelijks mensen spreken wier arts niet wil meewerken aan euthanasie, maar die wel 'klaar' zijn met leven. „Het is een illusie te denken dat iedereen die voltooid leven ervaart en uit het leven wil stappen euthanasie kan krijgen binnen de kaders van de huidige wetgeving. Het is niet wenselijk dat de commissie de discussie weer terugplaatst in de spreekkamer van de arts, en de wens van mensen negeert die in het bijzijn van hun familie zonder arts uit het leven willen stappen.”

Twist over dood zonder dokter gaat door NRC Handelsblad 5 februari 2016 vrijdag

Kamerlid Pia Dijkstra van D66 is ook verbaasd over het rapport. „Artsen zijn bang om vervolgd te worden als ze aan deze mensen euthanasie verlenen. Er zijn dus mensen die met hun wens nergens terecht kunnen. Dat ontkent deze commissie. Het rapport geeft ook geen antwoord op vragen van mensen die een familielid willen helpen te sterven, maar niet weten hoe ver ze kunnen gaan."

VVD-Kamerlid Arno Rutte, de partij die om het onderzoek had gevraagd, stelt dat „mensen die goed afgewogen, zonder druk of dwang van buiten, tot de conclusie komen dat hun leven voltooid is" een einde aan hun leven moeten kunnen laten maken. De PvdA wil dat er een oplossing komt „waarbij iedere Nederlander menswaardig kan sterven".

SGP-partijleider Kees van der Staaij is wel positief over het rapport: „De individualisering van de samenleving eist een hoge tol: mensen slijten hun oude dag soms in grote eenzaamheid. We moeten voorkomen dat ouderen zich moeten verdedigen voor het feit dat zij nog leven."

Artsenfederatie KNMG wil in gesprek met de leden om een standpunt te bepalen. Voorzitter Rutger Jan van der Gaag: „We realiseren ons dat dilemma's voor patiënten en artsen rond voltooid leven en hulp bij zelfdoding blijven bestaan, net als de maatschappelijke discussie over het zelfbeschikkingsrecht. Ook blijft de vraag hoe we als samenleving kunnen voorkomen dat mensen hun leven 'voltooid' achten."

LOAD-DATE: 5 February 2016

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

GRAPHIC: De commissie-Schnabel oordeelt dat het strafbaar moet blijven om hulp bij euthanasie te verlenen zonder tussenkomst van een arts.

PUBLICATION-TYPE: Krant

JOURNAL-CODE: NH_ART

Euthanasiewet volstaat De Twentsche Courant Tubantia 5 februari 2016 vrijdag

[Terug naar Lijst](#)

3 of 6 DOCUMENTS

5 februari 2016 vrijdag

Euthanasiewet volstaat

SECTION: Algemeen; Blz. 2

LENGTH: 261 woorden

Hulp bij zelfdoding voor mensen die levensmoe zijn, moet in handen blijven van artsen. Dat is de aanbeveling van de commissie-Voltooid leven.

Deze commissie deed anderhalf jaar onderzoek naar het uiterst gevoelige thema hulp bij zelfdoding en de gevolgen voor onze wetgeving. Nu is het voor mensen die vinden dat ze klaar zijn met het leven moeilijk om hulp te krijgen bij het een einde maken aan hun leven. De huidige Euthanasiewet biedt ruimte voor euthanasie bij mensen wier lijden ondraaglijk en uitzichtloos is. Bij onvoldoende medische onderbouwing van dit ondraaglijk en uitzichtloos lijden, kunnen artsen na hulp bij zelfdoding worden vervolgd voor moord. Daarom weigeren artsen vaak hulp aan mensen die onvoldoende medische redenen aandragen voor euthanasie. Die mensen wenden zich tot andere middelen. Het wordt een probleem als familie of vrienden van zo iemand meehelpen bij de uitvoering van die wens. Dat is in principe strafbaar in Nederland. De commissie vindt dat die strafbaarheid in stand moet blijven, omdat de huidige Euthanasiewet voldoende ruimte biedt voor mensen die vinden dat hun leven voltooid is. Hulp bij zelfdoding beperken tot artsen is een uitstekende aanbeveling. Zij zijn de professionals die op dit gebied de inschatting kunnen maken of euthanasie de beste oplossing is. Tevens zijn ze het beste in staat om hulp te bieden bij de uitvoering. Het zorgt ervoor dat behalve artsen niemand in Nederland de druk kan voelen om mee te helpen bij de meest ingrijpende keuze in het leven van een individu.

Reageren? Hoofdredactie@tctubantia.nl

LOAD-DATE: 4 February 2016

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

PUBLICATION-TYPE: Krant

JOURNAL-CODE: TT

Schnabel: evolutie euthanasiepraktijk volstaat de Volkskrant 5 februari 2016 vrijdag

[Terug naar Lijst](#)

4 of 6 DOCUMENTS

de Volkskrant

de Volkskrant

5 februari 2016 vrijdag

Schnabel: evolutie euthanasiepraktijk volstaat

BYLINE: GIJS HERDERSCHEË, MAUD EFTING

SECTION: Ten Eerste; Blz. 14

LENGTH: 1107 woorden

Acht vragen over hulp bij zelfdoding

Er is geen reden om de Euthanasiewet te veranderen. Alleen een arts mag een doodswens vervullen en louter op medische gronden.

Wat adviseert de Commissie voltooid leven, onder leiding van Paul Schnabel?

De hamvraag voor de commissie: Hoe kan invulling worden gegeven aan de wens van een toenemende groep Nederlanders om meer zelfbeschikkingsrecht als zij hun leven voltooid achten? Het advies: de Euthanasiewet hoeft niet te veranderen. Veel mensen met een 'voltooid leven' hebben volgens de commissie ook last van een opeenstapeling ouderdomsklachten. Daarmee kunnen zij voldoen aan de eis van 'ondraaglijk en uitzichtloos lijden' en kunnen ze in aanmerking komen voor euthanasie.

Bij de groep mensen met een doodswens vanwege een 'voltooid leven' zonder medische problemen is volgens Schnabel geen basis voor euthanasie. Die groep lijkt volgens de commissie klein. 'Het is een theoretische groep', zegt Schnabel. Hij vindt dat alleen artsen hulp bij zelfdoding mogen verlenen.

De commissie presenteerde het advies, gevraagd door de ministeries van Volksgezondheid en van Veiligheid en Justitie, donderdag.

Wat is dat eigenlijk, 'voltooid leven'?

Het is 'existentieel lijden'. Doorgaans gaat dit over oudere mensen wier belevingswereld zo klein is geworden dat ze die als nutteloos, zinloos en uitzichtloos ervaren. Als ze daar ernstig aan lijden, wordt dat 'voltooid leven' genoemd. In 2010 startten bekende Nederlanders zoals Frits Bolkestein, Jan Terlouw en Mies Bouwman het burgerinitiatief Uit Vrije Wil, waarin zij vragen om legalisering van stervenshulp aan deze ouderen.

Wat mag er nou wel en wat niet?

Zelfmoord is in Nederland niet strafbaar. Maar hulp bij zelfdoding is dat wél. Artsen mogen dit doen, maar daarbij moeten ze aan dezelfde zorgvuldigheidseisen voldoen als bij euthanasie. Dat betekent onder meer dat iemand 'ondraaglijk en uitzichtloos' moet lijden, dat hij wilsbekwaam is en dat de arts getoetst moet worden door een andere arts.

Voor gewone burgers is hulp bij zelfdoding altijd strafbaar, al leidt het niet per definitie tot een veroordeling. Albert Heringa, die filmde terwijl hij zijn 99-jarige moeder Moek aan een zachte dood hielp, werd uiteindelijk ontslagen van rechtsvervolgning.

Schnabel: evolutie euthanasiepraktijk volstaat de Volkskrant 5 februari 2016 vrijdag

Hoe denkt Nederland hierover?

Volgens de commissie wil een 'substantiële minderheid' van de Nederlanders dat ouderen die dat wensen hun leven kunnen beëindigen. In een onderzoek was 45 procent het eens met de stelling: 'Oudere mensen moeten in staat worden gesteld middelen te verkrijgen waarmee zij op een door henzelf te bepalen moment een einde aan hun leven kunnen maken.' In 2009 kon 40 procent van de 64-plussers zich indenken dat ze ooit een laatstewilpil wilden hebben, of een 'pil van Drion'.

Wordt hier een substantiële minderheid genegeerd?

Volgens Schnabel wordt die mening vooral ingegeven door angst voor gebreken die met ouderdom gepaard gaan. Hij stelt dat die gebreken te zijner tijd tezamen wel de basis kunnen worden voor euthanasie. 'Het hoort een moeilijke beslissing te blijven', stelt Schnabel.

Hij stelt dat mensen zich moeten voorbereiden op het accepteren van ouderdom. Ook moeten we eenzaamheid zien te voorkomen en ouderen ondersteunen bij hun sociale contacten. Er moet meer aandacht zijn voor zingeving en spirituele zorg. De ouderdom moet een herwaardering krijgen.

Hoe dat allemaal moet, daarover gaat de commissie niet. 'Dat zou een andere commissie kunnen doen', aldus Schnabel.

Verandert er nog wat?

De zorgvuldigheidseisen in de wet zijn met opzet algemeen geformuleerd, aldus het rapport. Dat betekent dat de uitleg dus kan veranderen. Schnabel zegt dat de euthanasiepraktijk sinds de start van de wet in 2002 is geëvolueerd. Als voorbeeld noemt Schnabel het geval van de moeder van Heringa. 'Onder de huidige criteria zou een arts euthanasie bij haar toepassen.'

Wat doen mensen die 'klaar zijn met leven' en geen euthanasie krijgen?

Afwachten. Maar er zijn ook ouderen het water ingereden om zich zo te verdrinken. Anderen stappen naar De Einder of naar de NVVE om na screening adviezen krijgen om via internet in het buitenland dodelijke medicatie te bestellen.

En wat doet de politiek ?

Die reageert volgens vertrouwde scheidslijnen. De PVV zwijgt. De christelijke partijen CDA, CU en SGP zijn tevreden, net zoals de SP. Maar de meerderheid - VVD, PvdA, D66, GroenLinks - is teleurgesteld over het advies. D66 werkt aan een initiatiefwetsvoorstel voor euthanasie bij voltooid leven. Het kabinet reageert 'voor de zomer'.

pagina 19 Commentaar: onvoltooid debat

'Existentiële doodswens verdwijnt niet'

Robert Schurink, directeur Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levenseinde (NVVE):

'Dit is een teleurstellend advies. De commissie heeft geen moeite gedaan om in kaart te brengen hoe groot de groep is van mensen die hun leven voltooid vinden en niet voldoende medische klachten hebben voor euthanasie. Eigenlijk zegt ze dat die groep niet bestaat. Maar wij weten dat er steeds meer mensen zijn die zeggen: ik wil niet zo'n sterfbed als mijn vader of moeder. Maar over die trend naar meer zelfbeschikking wordt in het rapport niet gerept. Nu sturen ze het probleem terug naar de spreekkamer, waar artsen worstelen met deze vraag. Wij vinden dat onderzocht moet worden hoe groot die groep is en daar willen wij natuurlijk aan meewerken. Het is goed dat de commissie aandacht besteedt aan mogelijke oplossingen, zoals het bestrijden van eenzaamheid, maar je kunt er nog zoveel geld en energie aan besteden: een existentiële doodswens verdwijnt niet. Mensen van honderd die zo'n wens hebben, zijn klaar met leven.'

Schnabel: evolutie euthanasiepraktijk volstaat de Volkskrant 5 februari 2016 vrijdag

Kees van der Staaij, Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP)

De Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP) is principieel tegen euthanasie. Partijleider Kees van der Staaij is blij dat het rapport van de commissie-Schnabel de wet niet wil verruimen en eenzaamheid wil tegengaan. 'Het leven is het meest kostbare geschenk dat God ons geeft. We moeten om zieke en kwetsbare mensen heen staan en met alle zorg omringen. Alle middelen gebruiken om pijn en lijden te verlichten. Als morfine gebruikt wordt om pijn te verlichten dan is dat toegestaan, omdat het dan niet bedoeld is om een eind aan een leven te maken. Al kan dat wel het gevolg zijn. De individualisering van de samenleving eist een hoge tol: mensen slijten hun oude dag soms in grote eenzaamheid. We moeten voorkomen dat ouderen zich moeten verdedigen voor het feit dat zij nog leven. Het is ontzettend verdrietig als oude mensen, uit eenzaamheid, hun leven zinloos vinden. De SGP neemt die zorg serieus.'

'Leven is meest kostbare Gods geschenk'

[VIEW ORIGINAL PAGE:](#)

LOAD-DATE: 4 February 2016

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

PUBLICATION-TYPE: Krant

JOURNAL-CODE: de Volkskrant

Copyright 2016 De Persgroep Nederland BV
All Rights Reserved

'We krijgen nog geen centimeter ruimte' NRC.NEXT 5 februari 2016 vrijdag

[Terug naar Lijst](#)

5 of 6 DOCUMENTS

nrc.next

NRC.NEXT

5 februari 2016 vrijdag

'We krijgen nog geen centimeter ruimte'

BYLINE: Door een onzer redacteurs

SECTION: in het nieuws; Blz. 6-7

LENGTH: 362 woorden

Interview Albert Heringa

Nadat hij zijn 99-jarige stiefmoeder Moek hielp met sterven, werd Albert Heringa vervolgd. Wat vindt hij van het adviesrapport?

Den Haag. Om hem was het allemaal begonnen. Of eigenlijk om zijn stiefmoeder Moek (99), die in 2008 door Albert Heringa werd geholpen met sterven. Moek was niet ziek, maar wel 'klaar met leven' en werd met haar euthanasiewens niet geholpen door een arts. In hoger beroep werd Heringa niet veroordeeld, omdat hij „uit plichtsbesef" had gehandeld, en zijn daad uitvoerig had gedocumenteerd.

De rechter benadrukte dat de uitspraak geen gevolgen had voor andere situaties dan de zaak van Heringa. De VVD wilde naar aanleiding van deze zaak uitzoeken of er meer ruimte moest komen voor mensen die familieleden op deze manier wilden bijstaan bij de laatste wens. Dus kwam er een onderzoekscommissie. Donderdag bracht die commissie voltooid leven rapport uit. Conclusie: familie mag geen hulp bieden bij zelfdoding; dit moet een zaak blijven tussen arts en patiënt.

Wat vindt u van het rapport?

„Ik ben erg teleurgesteld. Ik had gehoopt dat de commissie meer ruimte had geboden voor hulp bij zelfdoding. Meer duidelijkheid in ieder geval. Wat mag er? En wat mag niet? Maar we krijgen niets, niets, niets. Geen centimeter ruimte wordt er geboden."

De commissie stelt dat uw moeder in de huidige tijd ook via de huisarts euthanasie had kunnen krijgen.

„Ja, omdat ze een stapeling van ouderdomsklachten had. Maar dat was helemaal niet haar vraag. Mijn moeder wilde dood, omdat ze klaar was met het leven, niet omdat ze zoveel last had van medische klachten. Ik vind dat een belangrijk verschil, want zoals de commissie het nu schetst zullen artsen op zoek moeten gaan naar medische redenen voor euthanasie, terwijl mijn moeder juist erkenning wilde voor het feit dat zij haar leven als voltooid zag."

Hulp bij zelfdoding is volgens de adviescommissie een kwestie tussen arts en patiënt.

„Juist daarom voel ik me volstrekt niet gesteund door dit rapport. Sterven is geen medische kwestie. Er moet erkenning komen voor de existentiële kwestie, dat mensen klaar kunnen zijn met leven en daar zonder arts iets aan willen doen."

LOAD-DATE: 4 February 2016

'We krijgen nog geen centimeter ruimte' NRC.NEXT 5 februari 2016 vrijdag

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

PUBLICATION-TYPE: Krant

JOURNAL-CODE: nrc.next

Copyright 2016 NRC Media B.V.
All Rights Reserved

Dit rapport is niet het einde van de discussie NRC.NEXT 5 februari 2016 vrijdag

[Terug naar Lijst](#)

6 of 6 DOCUMENTS

nrc•next
NRC.NEXT

5 februari 2016 vrijdag

Dit rapport is niet het einde van de discussie

BYLINE: Door onze redacteur Enzo van Steenberghe

SECTION: in het nieuws; Blz. 6-7

LENGTH: 668 woorden

Achtergrond reacties

Voorstanders van ruimere euthanasiewetgeving zijn teleurgesteld over het advies. De SGP is blij.

Den Haag. De klap kwam hard aan bij voorvechters van een soepelere euthanasiewetgeving.

Zij hoopten dat er meer ruimte zou komen voor familieleden om hun geliefden die levensmoe zijn, te kunnen helpen met overlijden. Zij hoopten dat er ruimte zou worden geboden aan mensen die met vrienden en familie, maar zonder hulp van een arts, uit het leven willen stappen. Ze hoopten zelfs dat er een opening gecreëerd zou worden voor de introductie van een legale 'laatstewilpil'. Maar de hoop bleek ongegrond.

Het rapport van de commissie voltooid leven, dat donderdag werd gepresenteerd, heeft namelijk als centrale boodschap: niets veranderen. Familieleden of vrienden mogen geen hulp bieden aan een geliefde die wil overlijden, maar niet ongeneeslijk ziek is. Alleen artsen kunnen die hulp geven, en dat moet zo blijven. Er is volgens de commissie dan ook „geen noodzaak” voor soepelere wetgeving.

Commissievoorzitter Paul Schnabel stelt in een reactie dat mensen die hun leven als voltooid zien al geholpen kunnen worden. „Deze mensen hebben vaak een stapeling aan ouderdomsklachten, en in de praktijk is gebleken dat dit voor de toetsingscommissies euthanasie voldoende reden is euthanasie goed te keuren. Die ruimte biedt de wet dus al. Artsen hoeven niet bang te zijn om deze mensen euthanasie te verlenen. We denken dat er maar heel weinig mensen zijn die hun leven voltooid achten, maar bij wie geen medische reden is om euthanasie toe te staan.”

Geconfronteerd met voorbeelden van gezinnen waarin al 'zelfeuthanasie' werd toegepast bij mensen die hun leven als voltooid zagen, met behulp van familieleden en zonder arts, was Schnabel duidelijk: „Als familieleden daarbij actief helpen is dat volgens de wet strafbaar. We vinden het belangrijk deze hulp in de relatie tussen arts en patiënt te houden.”

Robert Schurink, directeur van de Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levenseinde (NVVE, 160.000 leden), is „zeer verbaasd en teleurgesteld” over het rapport. Verbaasd, omdat zijn medewerkers dagelijks mensen spreken die van hun arts geen euthanasie krijgen, maar wel 'klaar' zijn met leven. „Het is een illusie te denken dat iedereen die voltooid leven ervaart en uit het leven wil stappen euthanasie kan krijgen binnen de kaders van de huidige wetgeving. Het is niet wenselijk dat de commissie de discussie weer terugplaatst in de spreekkamer van de arts, en de wens van mensen negeert die in het bijzijn van hun familie zonder arts uit het leven willen stappen.”

Kamerlid Pia Dijkstra van D66 is ook verbaasd over het rapport. „Artsen zijn bang om vervolgd te worden als ze aan deze mensen euthanasie verlenen. Er zijn dus mensen die met hun wens nergens terecht kunnen. Dat

Dit rapport is niet het einde van de discussie NRC.NEXT 5 februari 2016 vrijdag

ontkent deze commissie. Het rapport geeft ook geen antwoord op vragen van mensen die een familielid willen helpen te sterven, maar niet weten hoe ver ze kunnen gaan."

VVD-Kamerlid Arno Rutte, de partij die om het onderzoek had gevraagd, stelt dat „mensen die goed afgewogen, zonder druk of dwang van buiten, tot de conclusie komen dat hun leven voltooid is" een einde aan hun leven moeten kunnen laten maken. De PvdA wil dat er een oplossing komt „waarbij iedere Nederlander menswaardig kan sterven".

SGP-partijleider Kees van der Staaij is wel positief over het rapport: „De individualisering van de samenleving eist een hoge tol: mensen slijten hun oude dag soms in grote eenzaamheid. We moeten voorkomen dat ouderen zich moeten verdedigen voor het feit dat zij nog leven."

Artsenfederatie KNMG wil in gesprek met de leden om een standpunt te bepalen. Voorzitter Rutger Jan van der Gaag: „We realiseren ons dat dilemma's voor patiënten en artsen rond voltooid leven en hulp bij zelfdoding blijven bestaan, net als de maatschappelijke discussie over het zelfbeschikkingsrecht. Ook blijft de vraag hoe we als samenleving kunnen voorkomen dat mensen hun leven 'voltooid' achten."

LOAD-DATE: 4 February 2016

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

PUBLICATION-TYPE: Krant

JOURNAL-CODE: nrc.next

10.2.e

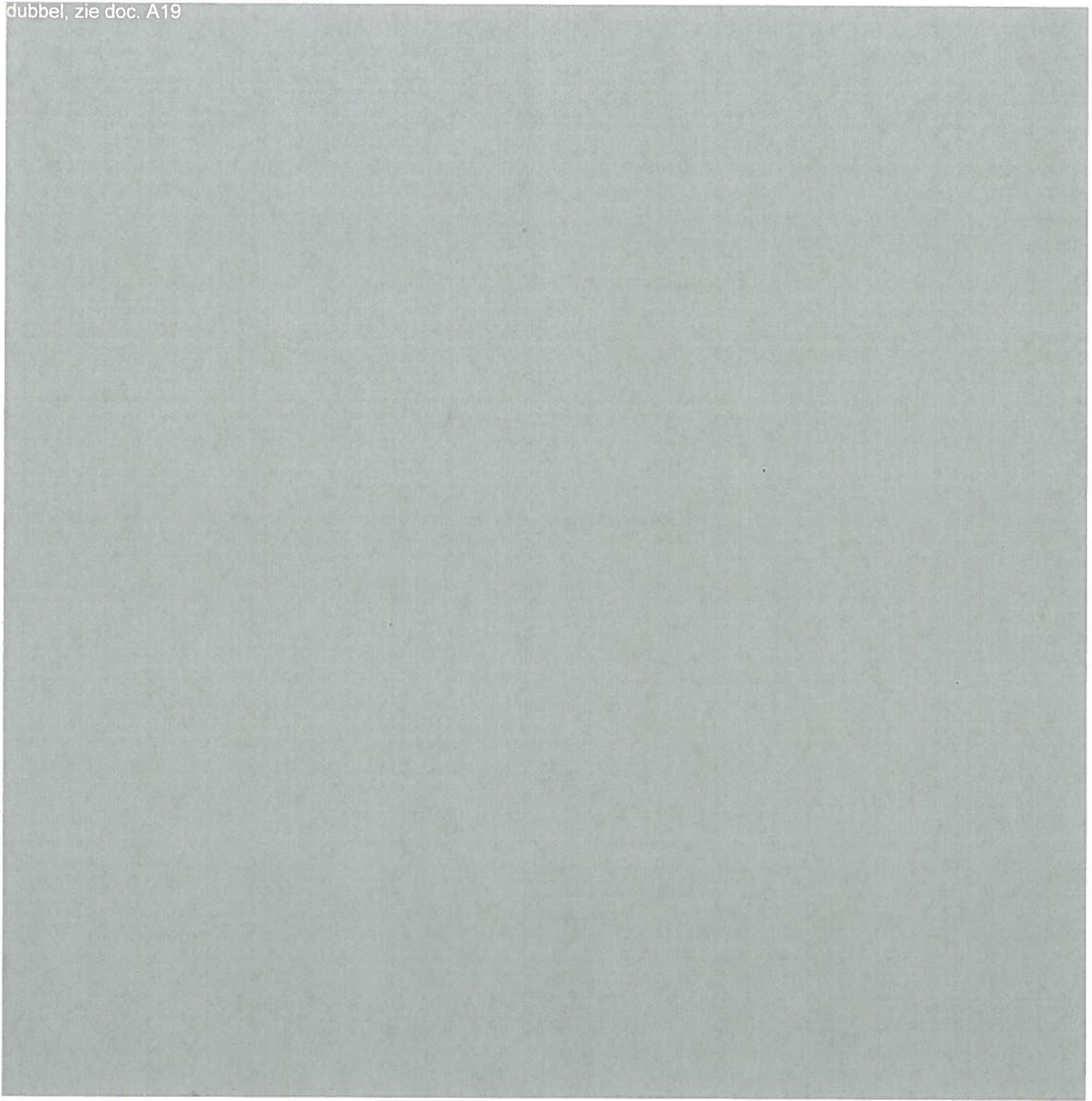
Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: vrijdag 12 februari 2016 11:57
Aan: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Media/twiiter Commissie VL
Bijlagen: commissievoltooidleven social media.pdf

Oepsss zie bijlage voor het "Social Media" rapport!

Als er nog vragen zijn dan hoor ik die graag.

10.2.e

dubbel, zie doc. A19

Rapport

Commissie Voltooid Leven

Periode: 04/02/2016 - 08/02/2016

Door: 10.2.e 10.2.e

Project: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

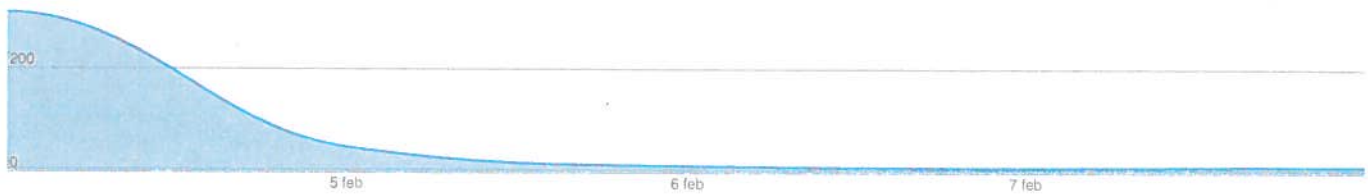
Datum aangemaakt: 12/02/2016

Inhoudsopgave

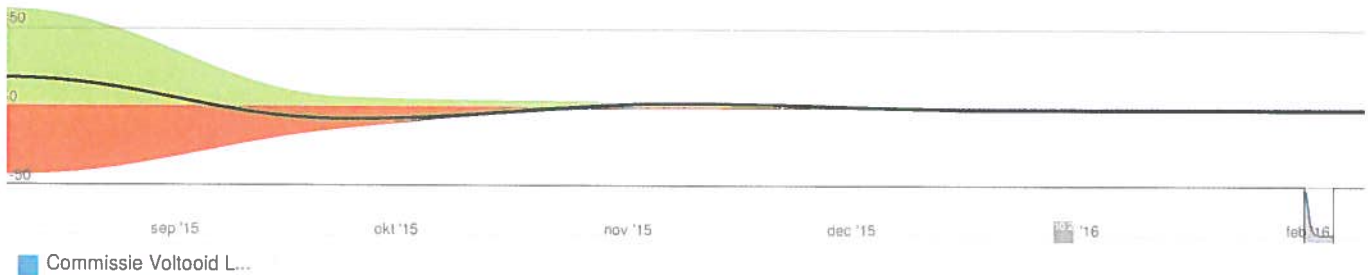
Inhoudsopgave	1
Activiteit & Sentiment	2
Trending topics	3
Bronnen	4
Websites	5
Auteurs	6
Links	7
Geomark	8
Impressies	9
report_shards_title	10

Activiteit & Sentiment

Activiteit

Sentiment

387
berichten

van February 4, 2016
tot en met February 8, 2016

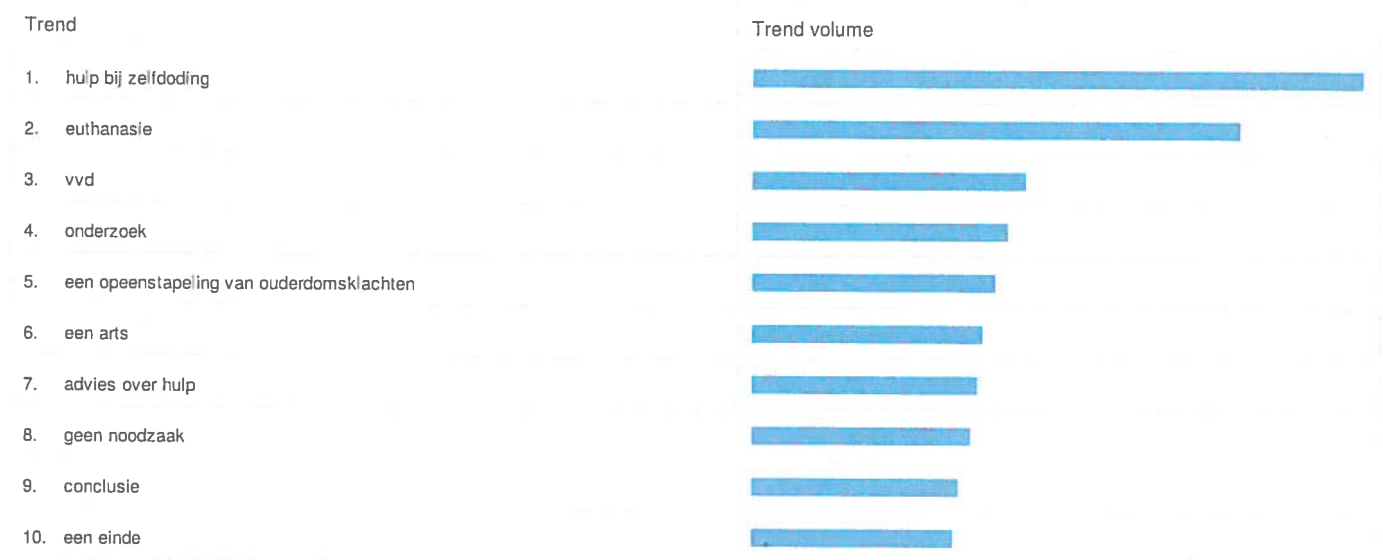
Opmerkingen over Activiteit & Sentiment

De eerste grafiek 'Activiteit' geeft aan hoeveel berichten in de gekozen tijdsperiode voldoen aan de zoekopdracht. Per dag wordt het aantal berichten geteld en in deze grafiek visueel weergegeven. Hoe hoger de piek, hoe meer berichten de zoekopdracht op de betreffende dag heeft opgeleverd.

De tweede grafiek toont het sentiment van de zoekopdracht. Coosto probeert automatisch vast te stellen welk sentiment een auteur wil overbrengen met het bericht. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen positief sentiment, negatief sentiment en neutraal. Als positief markeert Coosto berichten die een positieve emotie uitstralen: blijdschap, enthousiasme, vertrouwen, enz. Als negatief, berichten die een negatieve emotie uitstralen: frustratie, woede, angst, enz. Alle overige berichten worden als neutraal bestempeld. Coosto geeft ieder bericht een sentimentscore (positief, negatief of neutraal) en deze berichten worden per dag tegen elkaar afgezet, waardoor er een sentimentscore uitkomt. Wanneer de grafiek boven de nullijn uitkomt is de sentimentscore positief, wanneer de grafiek onder de nullijn uitkomt duidt dit op een negatieve sentimentscore.

In de derde grafiek vindt u een tijdslijn. Uit deze tijdslijn kunt u opmaken of er in het verleden over het desbetreffende onderwerp is gesproken.

Trending topics

Opmerkingen over Trending topics

Trending topics zijn woorden of woordcombinaties die in de gekozen tijdsperiode opvallend vaak voorkomen in de berichten die voldoen aan de zoekopdracht. Ze zijn bedoeld om een kort, thematisch overzicht te bieden van belangwekkende onderwerpen in de geselecteerde periode.

Omdat Trending Topics geautomatiseerd op statistische gronden worden vastgesteld en niet door een mens gecontroleerd worden kunnen er soms vreemde resultaten tussen zitten.

Bronnen

Type bronnen	Berichten
1. Twitter	230
2. Nieuws	107
3. Blog	36
4. Facebook	14

Opmerkingen over Type bronnen

Coosto deelt websites in bij een bepaald type bron: nieuws, blog, forum, Twitter, Facebook, LinkedIn, YouTube, Google+, Instagram en Pinterest. Elk van de categorieën omvat alle websites die tot deze categorie behoren. In de tabel wordt het aantal berichten per type bron weergegeven.

Websites

Website	Bereik	Berichten
1. mashnieuws.nl		11
2. nos.nl		7
3. www.ad.nl		5
4. www.headlines24.nl		5
5. www.headlinez.nl		5
6. www.nd.nl		5
7. www.nu.nl		5
8. www.trouw.nl		5
9. koppenkrant.nl		4
10. twitter.com/Euthanasie_Info		4

Opmerkingen over Bronnen

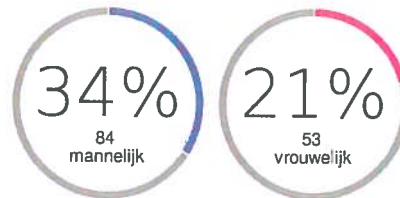
Dit zijn de websites waarop de meeste berichten staan die voldoen aan de zoekopdracht. Met Coosto kan worden gekeken welke websites relevant zijn, en hoe vaak er met welk sentiment op een website wordt gepost.

Het bereik is een getal van 0 t/m 10 dat aangeeft hoe belangrijk een website is. Sites met een hoog bereik zijn belangrijker dan sites met een laag bereik. Bij de berekening van bereik wordt gekeken hoeveel websites linken naar een site, en wat het bereik van deze sites is.

Auteurs

Auteur	Berichten	Retweets & reacties	Volgers	Invloed
1. ANP	17 	8		
2. Mark H	11 	0		
3. De Gelderlander	4 	2		
4. Euthanasie_Info	4 	4	135	13,4
5. edisonrd	4 	0		
6. hetsnelstenieuws	4 	0		
7. sparhan	4 	0	22	0,6
8. Brabants Dagblad	3 	2		
9. Datum:	3 	0		
10. Didi Levison	3 	2		

250
auteurs

van February 4, 2016
tot en met February 8, 2016

Opmerkingen over auteurs

Dit zijn de auteurs die de meeste berichten hebben geschreven die voldoen aan de zoekopdracht.

Coosto geeft de auteurs weer in een tabel. De lijst wordt opgemaakt door na te gaan welke auteurs in de gekozen periode verantwoordelijk zijn voor de meeste resultaten.

Het balkje is een grafische weergave van het aantal resultaten, en geeft tevens aan welk deel positief is (groen), welk deel negatief is (rood) en welk deel neutraal is (grijs).

Voor twitteraars berekent Coosto een invloedsscore. Deze wordt bepaald aan de hand van iemands activiteit op twitter, en dan in het bijzonder de mate van interactie tussen de auteur en andere auteurs. Deze score begint bij nul (geen invloed) en kan oplopen tot in de duizenden (wat hoogst ongebruikelijk is). Als een auteur geen twitteraar is, toont Coosto een rood kruisje.

Links

Links	Berichten
1. http://nos.nl//2084835	26
2. http://nieuwstwitter.nl/homepage/algemeen-nieuws/864126-commissie-presenteert-advies-over-hulp-bij-	24
3. http://www.nieuwstwitter.nl/homepage/algemeen-nieuws/864126-commissie-presenteert-advies-over-hu	22
4. http://www.humanistischverbond.nl/mobiel/nieuws/voltooid-leven-blijft-taboe-voor-commissie-schnabel	18
5. http://nos.nl/artikel/2084835-hulp-bij-zelfdoding-blijft-straftbaar.html	14
6. https://twitter.com/NOS/status/695189601577787392	14
7. http://www.volkskrant.nl/wetenschap/euthanasie-geen-uitweg-voor-voltooid-leven-zonder-medische-klar	13
8. http://nos.nl/artikel/2084835-hulp-zelfdoding-bij-voltooid-leven-blijft-straftbaar.html	9
9. http://twitter.com/MinVWS/status/695201440638328832/photo/1	7
10. http://www.knmg.nl/Nieuws/Overzicht-nieuws/Nieuwsbericht/152736/CommissieSchnabel-euthanasiew	7

Opmerkingen over Links

Dit zijn de links die het meest genoemd worden in de berichten gerelateerd aan de zoekopdracht. In de tabel zie je in hoeveel berichten er aan deze link gerefereerd wordt. Hieraan kun je zien welke links relevant voor jouw PR- of marketingcampagne kunnen zijn. Bijzonder aan dit overzicht is dat verkorte links meegenomen worden en links cross-platform gevolgd worden.

Geomark

Meest besproken gemeenten

Gemeente
1. 's-Gravenhage
2. Dronten
3. Amsterdam
4. Breda
5. Zutphen

Totaal
11
5
4
2
1

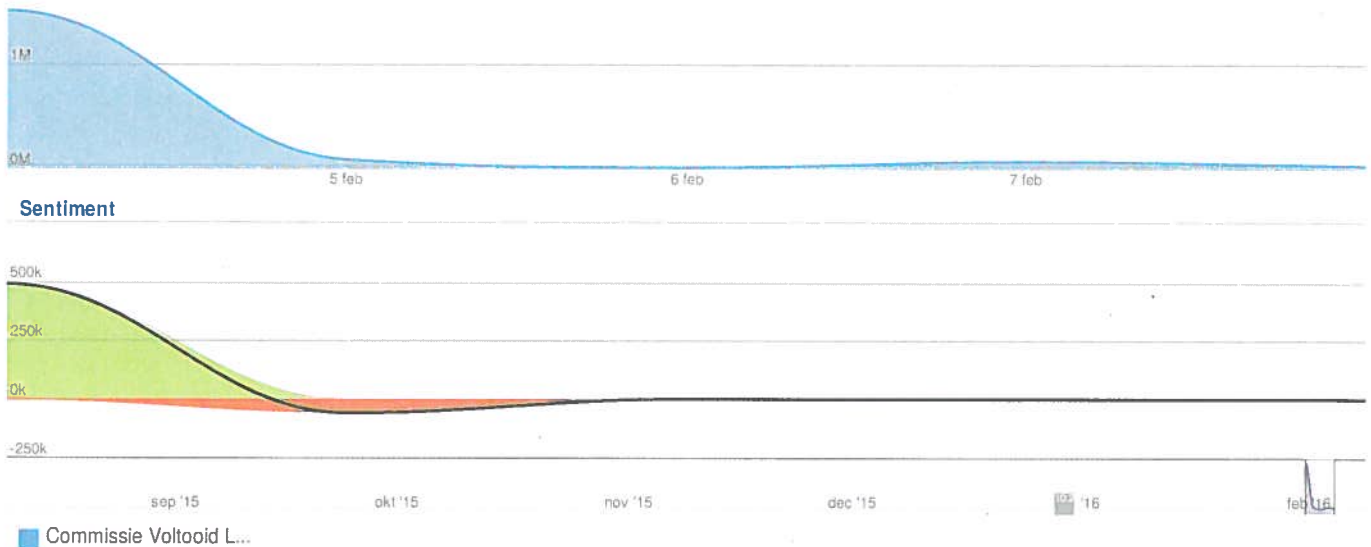

Opmerkingen over geomark

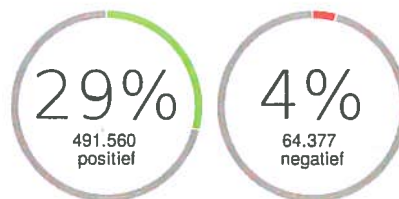
In dit kaartje ziet u over welke gemeentes het meest gesproken wordt in de berichten die voldoen aan de zoekopdracht. Dit is bepaald met behulp van een automatische analyse op het voorkomen van plaatsnamen en andere geografische aanduidingen in de tekst van de resultaten.

Impressies

Impressies

1.677.903
impressies

van February 4, 2016
tot en met February 8, 2016

Opmerkingen over impressies

De eerste grafiek 'Impressies' geeft aan hoe vaak de berichten door de tijd aan iemand getoond zijn. Deze score wordt berekend door per bericht het aantal volgers van de auteur bij de score op te tellen. Per dag (of uur, of minuut, afhankelijk van de gekozen tijdseenheid) wordt deze score berekend en in de grafiek weergegeven.

De tweede grafiek toont het sentiment van de impressies. Coosto probeert automatisch vast te stellen welk sentiment een auteur wil overbrengen met een bericht. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen positief sentiment, negatief sentiment en neutraal. Als positief markeert Coosto berichten die een positieve emotie uitstralen: blijdschap, enthousiasme, vertrouwen, enz. Als negatief, berichten die een negatieve emotie uitstralen: frustratie, woede, angst, enz. Alle overige berichten worden als neutraal bestempeld. Coosto trekt de impressies voor de negatieve berichten af van de impressies van de positieve berichten en toont het resultaat in de grafiek.

report_shards_title

Toon afbeeldingen

NEUTRAAL

08/02/2016

21:51

4 dagen geleed

NEUTRAAL

08/02/2016

16:12

4 dagen geleed

NEUTRAAL

08/02/2016

15:43

4 dagen geleed

NEUTRAAL

08/02/2016

14:30

4 dagen geleed

NEUTRAAL

08/02/2016

14:30

4 dagen geleed

NEUTRAAL

08/02/2016

14:30

4 dagen geleed

NEUTRAAL

08/02/2016

14:30

4 dagen geleed

NEGATIEF

08/02/2016

13:47

4 dagen geleed

NEUTRAAL

08/02/2016

09:07

4 dagen geleed

Verkorte weergave Facebook- en Twitterreacties - reeds openbaar

NEUTRAAL

08/02/2016

04:03

4 dagen geleden

NEGATIEF

08/02/2016

00:00

4 dagen geleden

NEUTRAAL

07/02/2016

23:25

5 dagen geleden

NEUTRAAL

07/02/2016

23:16

5 dagen geleden

NEUTRAAL

07/02/2016

23:04

5 dagen geleden

NEUTRAAL

07/02/2016

22:54

5 dagen geleden

NEUTRAAL

07/02/2016

22:47

5 dagen geleden

NEGATIEF

07/02/2016

22:21

5 dagen geleden

Verkorte weergave Facebook- en Twitterreacties - reeds openbaar

NEUTRAAL	Verkorte weergave Facebook- en Twitterreacties - reeds openbaar
07/02/2016 17:29 5 dagen geleden	
NEGATIEF	
07/02/2016 09:22 5 dagen geleden	
NEUTRAAL	
07/02/2016 08:03 5 dagen geleden	

Opmerkingen over berichten

Hier worden de laatste berichten getoond die voldoen aan de zoekopdracht.

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: woensdag 17 februari 2016 9:30
Aan: 10.2.e 10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Toezeggingen minister tijdens AO Medische ethiek d.d. 16 februari

Hai 10.2.e

Bedankt voor de snelle en overzichtelijke rapportage.

Met vriendelijke groet,

10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e | Hoofd Afdeling Ethiek en Cluster Financieel Beleid | Ministerie van
Volksgezondheid, Welzijn en Sport | Directie Publieke Gezondheid (PG) | ' 070-10.2.e |
10.2.e minvws.nl

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: dinsdag 16 februari 2016 20:08
Aan: 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: Toezeggingen minister tijdens AO Medische ethiek d.d. 16 februari

Dame en Heren,

Hierbij de toezeggingen die de minister vanmiddag heeft gedaan tijdens het AO Medische ethiek op 16 februari 2016:

al openbaar

Hartelijke groet,
10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: donderdag 3 maart 2016 8:58
Aan: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ'
CC: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: voorbereiden kabinetsreactie rapport Adviescommissie Voltooid Leven

Hoi 10.2.e

Uit de brainstorm waar ik van de week al naar verwees is de volgende procedure planning gerold. Het is een vrij krappe planning dus goed als we ons daar bewust van zijn. mogelijk ook belangrijk voor jullie interne planning. Ik hoor graag je reactie. Als je akkoord ben ga ik de afspraak van stap 2 inplannen.

In mei moet de beleidsreactie op het rapport Voltooid leven aan de TK worden gezonden.

We willen starten vanuit de aanbevelingen op de volgende wijze:

1. 10.2.e en 10.2.e doen een voorzet van een reactie op de aanbevelingen als discussiestuk voor stap 2.
2. 3^e week maart: Discussiesessie met VWS: 10.2.e 10.2.e 10.2.e (Juridische zaken), 10.2.e 10.2.e en een persoon met in de portefeuille "het voorkomen van een voltooid leven"
 VenJ: 10.2.e 10.2.e 10.2.e evt. andere VenJ-collega's
3. 1^e week april: Conceptreactie bespreken met ministers VenJ en VWS
4. Consultatieronde
5. Ambtelijk standpunt afronden en brief opstellen
6. Beide ministers akkoord op brief
7. 15 april: aanleveren CWIZO
8. 25 april: CWIZO
9. 10 mei: RWIZO
10. 13 mei: Ministerraad

Groet 10.2.e

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ [mailto:10.2.e@minvenj.nl]
Verzonden: dinsdag 1 maart 2016 16:58
Aan: 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: voorbereiden kabinetsreactie rapport Adviescommissie Voltooid Leven

Hoi 10.2.e

Ja dat is goed. Als het lukt om dat voor donderdag 14u te doen, dan kan ik het meenemen in intern overleg over de medisch-ethische portefeuille hier. We nemen dan de planning voor de komende tijd door.

Gr 10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e [mailto:10.2.e@minvws.nl]
Verzonden: dinsdag 1 maart 2016 16:55
Aan: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ
CC: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: voorbereiden kabinetsreactie rapport Adviescommissie Voltooid Leven

Hoi 10.2.e

Toevallig heb ik vanmiddag met een collega even zitten nadenken over hoe we dit het beste kunnen aanpakken. De tijd die we hebben valt inderdaad tegen, zeker nadat in de Regeling van Werkzaamheden (daags na het uitkomen van het rapport) is aangedrongen op het zenden van een reactie tijdig voor het zomerreces zodat er nog een debat voor het reces kan plaatsvinden. Ik denk dus dat we zelfs moeten streven naar eind mei in de Kamer wat helemaal de tijd krap maakt.

Is het goed als ik deze week bij je terugkom met een procedure/planningsvoorstel. Ik wil het hier nog even overleggen met wat mensen. Dan kunnen we daarna bij elkaar komen voor de start of eventuele andere afspraken.

Groet,
10.2.e

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ [<mailto:10.2.e@minvenj.nl>]

Verzonden: dinsdag 1 maart 2016 16:04

Aan: 10.2.e; 10.2.e

Onderwerp: voorbereiden kabinetsreactie rapport Adviescommissie Voltooid Leven

Hoi 10.2.e

Heb jij al een idee voor planning van het voorbereiden van de gezamenlijke kabinetsreactie op het Adviescommissie Voltooid Leven?

Gelet op het feit dat de reactie voor de zomer bij de TK moet liggen (op 8 juli begint het reces), kan ik me voorstellen dat het goed is om ernaar te streven om uiterlijk begin mei een conceptreactie klaar te hebben. Dan hebben we daarna nog 2 maanden voor afstemming met IGZ en OM (ook belangenorganisaties VWS?), de lijnprocedure en evt overleg tussen de ministers. Dat lijkt ruim, maar ik denk dat het zo voorbij is...

Zullen we binnenkort maar even bij elkaar komen?

Groet,
10.2.e

10.2.e
juridisch adviseur

Niet aanwezig op vrijdag

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
T 06-10.2.e | Gebouw Noord 19^e

www.rijksoverheid.nl/venj

.....
Voor een veilige en rechtvaardige samenleving
.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: vrijdag 4 maart 2016 14:18
Aan: IJzendoorn, K.M.
CC: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: euthanasie brief

Hoi Karin,

Ja, de minister heeft beloofd aan de Kamer vóór het zomerreces – en dan ook nog zo op tijd om ook vóór het reces een debat erover te kunnen hebben – een brief te sturen met haar reactie op het rapport van de commissie Schnabel inzake 'Voltooid Leven'. We mikken nu op eind mei in de Kamer.

Gr, 10.2.e

Van: IJzendoorn, K.M.
Verzonden: vrijdag 4 maart 2016 14:16
Aan: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: euthanasie brief

Hallo 10.2.e

Even een snelle vraag. Komt er binnenkort een brief rondom euthanasie en zo ja wanneer dan?

Dank, groet, Karin

Karin IJzendoorn
Assistent persvoorlichter/communicatiemedewerker
T 070 10.2.e
M 06 10.2.e
10.2.e @minvws.nl

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag

Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Aanwezig: ma, di, do en vr

10.2.e

Van: 10.2.e, 10.2.e 10.2.e [nvve.nl]
Verzonden: woensdag 9 maart 2016 14:07
Aan: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: afspraak morgen

Hoi 10.2.e

Morgen hebben we afgesproken op VWS. Ter herinnering onderstaande overlegpunten. Heb jij nog punten?

Groeten 10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: dinsdag 2 februari 2016 15:31
Aan: 10.2.e 10.2.e <10.2.e@minvws.nl>
Onderwerp: Re: Afspraak morgen

Hoi 10.2.e

Ik moet even een voorbehoud plaatsen voor morgen **buiten reikwijdte verzoek - persoonlijke mededeling**. Maar dat laat ik je morgen weten!

Ter bespreking heb ik de volgende aanvullende punten:
buiten reikwijdte verzoek

Vervolg voltooid leven
Prioriteiten voor vws in 2016 t.a.v. **buiten reikwijdte verzoek** /vrijwillig levenseinde

Groetjes 10.2.e

Met vriendelijke groet,

10.2.e 10.2.e
Beleidsmedewerker

020-10.2.e
10.2.e@nvve.nl

Aanwezig: ma, di, wo, do, vrij

Postbus 75331
1070 AH Amsterdam
www.nvve.nl
020-6200690

Euthanasia2016
PROFESSIONAL CHALLENGES | | |

NVVE organiseert [de wereldconferentie 2016](#) in Amsterdam

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: vrijdag 11 maart 2016 18:03
Aan: 10.2.e 10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e
 (10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e
 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: Discussiestuk rapport Voltooid leven
Bijlagen: 160310 Discussiesessie rapport Voltooid Leven.docx; Adviescommissie voltooid leven_
 Voltooid leven_over hulp bij zelfdoding aan mensen die hun leven voltooid achten.pdf

Beste allemaal,

Op maandag 21 maart zullen we bij elkaar komen voor een discussiesessie naar aanleiding van het verschijnen van het rapport Voltooid leven. Deze discussiesessie moet een bijdrage leveren aan de kabinetsreactie die het kabinet heeft toegezegd voor de zomer aan de TK te sturen.

Om de bijeenkomst voor te bereiden en gestructureerd te laten verlopen hebben we bijgaand document opgesteld. Tijdens de sessie willen we het voornamelijk hebben over de algemene reactie van de bewindspersonen op het rapport, de reactie op de aanbevelingen en wat dit rapport kan bijdragen aan de lopende maatschappelijke discussie.

Mocht je in de aankomende week vragen hebben kun je terecht bij 10.2.e

Tot maandag 21 maart,

Groet 10.2.e

10.2.10.2.e | Beleidsmedewerker Medische ethiek |

[Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport](#) |

Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag | Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |

☎ (070) 10.2.e | 06-10.2.e | 8e verdieping |

✉ 10.2.e minvws.nl | www.rijksoverheid.nl |

Discussiesessie rapport Voltooid Leven

21 maart 13.30-15.00 Skyllazaal A20.35

Aanwezig: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e

Aanleiding

Tijdens de begrotingsbehandeling van VWS op 30 oktober 2013 toegezegd dat er een onderzoek uitgevoerd wordt naar de maatschappelijke dilemma's en juridische mogelijkheden van hulp bij zelfdoding aan mensen die hun leven voltooid achten.

In de maatschappij en in de medische beroepsgroep was en is een actieve discussie gaande over vrijwillig levenseinde bij mensen die hun leven voltooid achten. Het zelfbeschikkingsrecht van mensen wordt in dat verband gezien als een belangrijk beginsel. Mensen vragen zich af waarom dit beginsel dat op zoveel andere terreinen zo'n centrale rol heeft, niet ook bij wensen rond het levenseinde meer nadrukkelijk geldt. Een vraag die nadere bestudering vraagt en dat heeft de Commissie van Wijzen uitgevoerd.

Kern van de opdracht aan de commissie was: hoe invulling gegeven kan worden aan de wens van een toenemende groep Nederlanders om meer zelfbeschikkingsrecht in de vorm van te ontvangen hulp wanneer zij hun leven voltooid achten. Tegelijkertijd is van wezenlijk belang dat misbruik wordt voorkomen en mensen zich veilig voelen.

Het rapport beslaat in ieder geval de volgende onderwerpen:

- Beschrijving van de huidige maatschappelijke context en indicatie van de maatschappelijke impact van mogelijke conclusies die uit het onderzoek voortvloeien;
- Onderzoek naar de juridische mogelijkheden en beperkingen;
- Indicatie van de voor- en nadelen van de juridische mogelijkheden;
- Onderzoek naar welke mogelijkheden er zijn om te voorkomen dat mensen hun leven voltooid achten.

Globale samenvatting

Voltooid leven = een verzamelbegrip.

Door commissie gehanteerde definitie: Het gaat om mensen die *veelal op leeftijd* zijn die naar hun eigen oordeel *geen levensperspectief* meer hebben en die als gevolg daarvan een *persistente, actieve doodswens* ontwikkeld hebben.

Vier situaties van voltooid leven mogelijk in kader van de Wtl:

1. Lijden met een in overwegende mate medische grondslag; valt onder huidige reikwijdte van de Wtl.
2. minder duidelijk of het lijden in overwegende mate een medische grondslag heeft; 'Grensgevallen' onder huidige reikwijdte van de Wtl.
3. Geen sprake van lijden met een medische grondslag; afhankelijk van grondslag valt het wel/niet onder huidige reikwijdte van de Wtl.
4. Geen sprake van lijden; valt niet onder huidige reikwijdte van de Wtl.

De grootte van de groep met 'voltooid leven' met een actieve doodswens is onduidelijk, maar lijkt klein te zijn. Er zijn aandachtspunten gegeven door de adviescommissie ter voorkoming van 'voltooid leven'.

Geen aanleiding tot wijzigen van de Wtl

- De Wtl biedt veel ruimte, ook voor voltooid leven, voornamelijk doordat een opeenstapeling van ouderdomsklachten tot ondraaglijk en uitzichtloos lijden aanleiding kunnen geven. Wel is vereist dat het medisch lijden in overwegende mate een medische grondslag heeft, door jurisprudentie en invulling KNMG d.m.v. richtlijn.
- De Wtl functioneert goed waardoor de praktijk zichtbaar en toetsbaar is en er vertrouwen in is.
- De positie en rol van de arts is belangrijk vanwege veiligheid en zorgvuldigheid.

Verruiming juridische mogelijkheden inzake hulp bij zelfdoding niet wenselijk

De huidige Wtl functioneert goed en biedt ruimte om merendeel van de 'voltooid leven'-problematiek te ondervangen. De mogelijke onrust en onzekerheid die een wetswijziging van de Wtl met zich mee brengt.

- Wanneer artikel 294 lid 2 Sr wordt afgeschaft staat het een ieder vrij om hulp bij zelfdoding te vragen of te bieden. Er hoeft geen arts bij betrokken te zijn en er is geen plicht tot melden. De zorgvuldigheidseisen gelden alleen voor euthanasie. Onwenselijk vanuit oogpunt van veiligheid, zorgvuldigheid, transparantie en toetsbaarheid.
- Voorkomen van misbruik, impliciete en expliciete druk door omgeving om een eind te (laten) maken aan het eigen leven.
- De veilige en verantwoorde uitvoering van de levensbeëindiging kan in het geding komen doordat een arts niet kan ingrijpen indien er iets mis gaat.
- Het gevoel van "recht" op euthanasie/hulp van zelfdoding wordt vergroot. Dit kan druk op artsen vergroten om uit te voeren.
- De overheid heeft een zorgplicht om kwetsbare groepen te beschermen.

Algemene reactie op rapport van politieke partijen en belangenverenigingen

Zowel politieke partijen als belangenverenigingen reageren op de conclusies en uitspraken die ze zelf uitdragen of juist tegen ageren.

CU en SGP: Relatief content met de uitkomsten. De Wtl wordt niet ruimer en ouderdom moet worden herwaardeerd en voltooid leven voorkomen.

D66: Rapport schiet tekort en Pia Dijkstra gaat verder met haar voorbereidingen voor een initiatiefwet.

VVD: Rapport biedt geen oplossing voor voltooid leven.

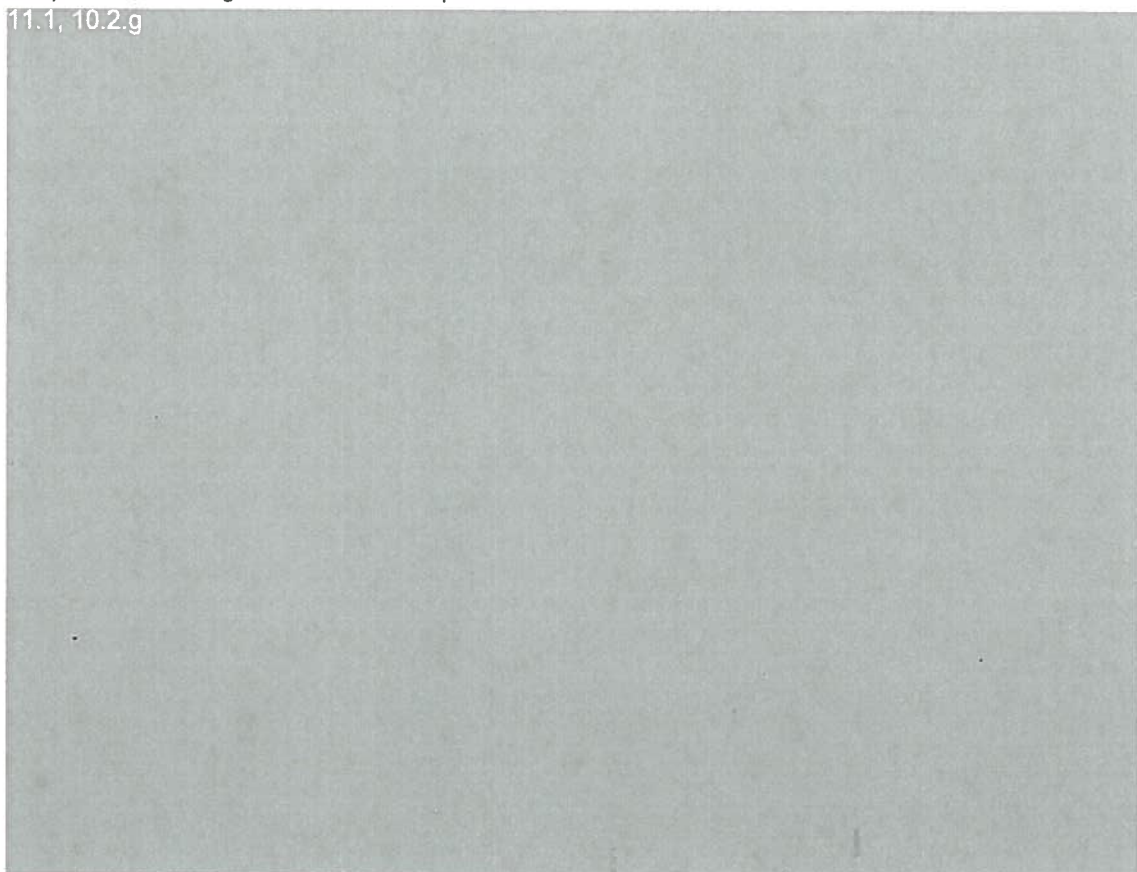
NVVE: rapport biedt geen oplossing voor mensen met voltooid leven. Deze groep wordt genegeerd. Het vasthouden aan medische grondslag bij Wtl terwijl dat niet in de wet staat is een slechte zaak. Er zou meer ruimte moeten komen voor zelfbeschikking.

KNMG: De uitkomsten zijn in lijn met de gedachte van de KNMG.

Algemene reactie op het rapport van het kabinet

De nummering is alleen om de discussie te vergemakkelijken bij het verwijzen naar bepaalde reactiepunten. Het is geen indicatie van prioriteit.

11.1, 10.2.g

11.1, 10.2.g

Geïdentificeerde aanbevelingen en reactie hierop van het kabinet

De nummering is alleen om de discussie te vergemakkelijken bij het verwijzen naar bepaalde reactiepunten en in volgorde van voorkomen in het rapport. Het is geen indicatie van prioriteit.

1. Voorkomen van voltooid leven (blz. 207)
 - a. Beter voorbereid zijn op ouderdom "hoort erbij"
 - b. Aanvaardbare en betaalbare zorg
 - c. Stimuleren van opschrijven van wensen rondom behandelingen en ingrepen.
 - d. Herwaardering van ouderdom door politiek en samenleving.

Reactie: 11.1, 10.2.g

2. Meer en duidelijker voorlichting over de inhoud en reikwijdte van de Wtl zowel voor patiënten en hun naasten als voor artsen. (blz. 212)

Reactie: 11.1, 10.2.g

3. Een richtlijn opstellen dat extra consulent bij 'voltooid leven'/complexe gevallen wordt geraadpleegd (bij psychosociale en zingevingproblematiek) (blz. 213)

Reactie: 11.1, 10.2.g

4. De professionele verantwoordelijkheid om door te verwijzen beter vormgeven in de praktijk. (blz. 214)

Reactie: 11.1, 10.2.g

5. Aandacht voor het onderscheid euthanasie en hulp bij zelfdoding. (blz. 215)

Reactie: 11.1, 10.2.g

Vervolgprocedure tot kabinetsreactie

1. 1^e week april: Conceptreactie bespreken met ministers VenJ en VWS
2. Consultatieronde; Paul Schnabel, OM, IGZ, KNMG, NVVE?
3. Ambtelijk standpunt afronden en brief opstellen
4. Beide ministers akkoord op brief
5. 15 april: aanleveren CWIZO
6. 25 april: CWIZO
7. 10 mei: RWIZO
8. 13 mei: Ministerraad

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: woensdag 16 maart 2016 13:43
Aan: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: FW: proefneming verstrekking laatstewilmiddel
Bijlagen: Brief aan min VWS en VJ.docx

Dames,

Kunnen we hier een mooi antwoord op dichtten. (Ik vraag mij af of we het nog via Marjolein krijgen?)

Met vriendelijke groet,

10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e | Hoofd Afdeling Ethiek en Cluster Financieel Beleid |
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport |
Directie Publieke Gezondheid (PG) |
070-10.2.e |
10.2.e minvws.nl |

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 16 maart 2016 13:28
Aan: 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: FW: proefneming verstrekking laatstewilmiddel

Ik vermoed dat deze voor jou is ☺

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: woensdag 16 maart 2016 10:34
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: proefneming verstrekking laatstewilmiddel

Ha 10.2.e
Wil jij dit doorgeleiden. Ik doe er verder niets mee tenzij.....

Gr. 10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e 10.2.e @laatstewil.nu]
Verzonden: dinsdag 15 maart 2016 20:53
Aan: Minister VWS; minister@venj.nl
Onderwerp: proefneming verstrekking laatstewilmiddel

Geachte minister Schippers en minister Van der Steur,

Hierbij sturen wij u een verzoek voor het opzetten, respectievelijk toestaan van een proefneming met de verstrekking van een laatstewilmiddel voor onze leden, naar de inhoud waarvan kortheidshalve wordt verwezen.

Met vriendelijke groeten, mede namens 10.2.e 10.2.e (vz)

Coöperatie Laatste Wil | Laarstraat 47 | 7201 CB Zutphen
06 - 10.2.e | www.laatstewil.nu | post@laatstewil.nu

Dit bericht en de eventuele bijlage kan vertrouwelijke informatie bevatten en is alleen bestemd voor de geadresseerde of zijn of haar gemachtigde(n). Het is niet toegestaan dit bericht of deze bijlage over te nemen, te bewerken en/of door te zenden aan derden of anderszins te gebruiken, zonder toestemming van de afzender of de geadresseerde. Indien de ontvanger van dit bericht niet de geadresseerde is verzoeken wij hem/haar dit bericht en eventuele bijlage(n) te vernietigen en Coöperatie Laatste Wil onmiddellijk hierover te informeren.

Zutphen, 15 maart 2016

Aan:

Mevr. E. Schippers, Minister voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Dhr. A. van der Steur, Minister voor Veiligheid en Justitie

Afzender:

Bestuur Coöperatie Laatste Wil

10.2.e voorzitter

10.2.e secretaris/penningmeester

Geachte ministers van VWS en V&J,

Het Bestuur van de Coöperatie Laatste Wil (CLW) vraagt u een proefneming op te zetten, dan wel toe te staan, met de verstrekking van een laatstewilmiddel, met strikte registratie en waarborgen van veiligheid, aan leden van de CLW.

Hieronder volgt de toelichting:

Aanleiding

Het rapport van de Commissie van Wijzen onder leiding van Prof. dr. Paul Schnabel biedt geen oplossingsrichting voor het groeiende maatschappelijk probleem van mensen met een voltooid leven. Artsen zijn vrijwel niet bereid om te helpen. De niet-legale en gruwelijke wegen om een eind aan het leven te maken zijn onvoldoende controleerbaar of een belasting voor de maatschappij. Legalisering van een laatstewilmiddel leidt tot het dilemma tussen zelfbeschikking aan de ene kant en bescherming van de zwakken in de maatschappij, naast het gevoel van onveiligheid door angst voor misbruik aan de andere kant. Een proefneming met gereguleerde verstrekking van een laatstewilmiddel onder een geselecteerde groep van leden van de CLW maakt toetsing van al deze aspecten mogelijk. De proefneming kan daarnaast aantonen dat mensen de rust vinden om waardig en langer te leven.

Maatschappelijk probleem

Sinds 1991, sinds de publicatie van het essay van Huib Drion, wordt discussie gevoerd over een middel dat oude mensen kunnen verkrijgen om een eind aan hun leven te maken op het moment en

op de manier die voor henzelf en hun omgeving aanvaardbaar is. Het zou deze mensen de rust geven om waardig te leven. Met de groei van het aantal ouderen in Nederland stijgt het percentage ouderen dat hun leven als voltooid beschouwd en om die reden de wens heeft om uit het leven te stappen. Zij zijn niet dodelijk ziek maar 'lijden aan het leven'.

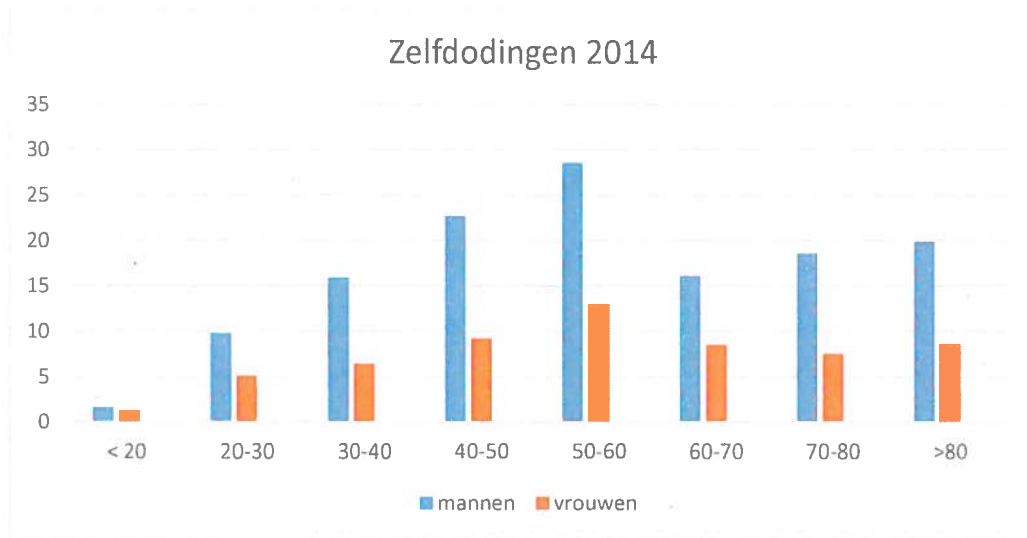
In een brief van 3 juni 2014 heeft minister Schippers de Kamer geïnformeerd over het instellen van een Commissie van Wijzen onder leiding van Prof. dr. Paul Schnabel. "Aanleiding voor het instellen van deze commissie is het verzoek van de VVD-fractie om een onderzoek uit te voeren naar de juridische mogelijkheden van hulp bij zelfdoding aan mensen die hun leven voltooid achten. De commissie zal uitvoering geven aan het reeds genoemde onderzoek naar de juridische mogelijkheden van hulp bij zelfdoding aan mensen die hun leven voltooid achten en ook de maatschappelijke dilemma's in kaart brengen. Kern van het onderzoek zal zijn hoe invulling kan worden gegeven aan de wens van een toenemende groep Nederlanders om meer zelfbeschikkingsrecht in de vorm van te ontvangen hulp wanneer zij hun leven voltooid achten. Tegelijkertijd is van wezenlijk belang dat misbruik wordt voorkomen en mensen zich veilig voelen."

De uitkomst van het rapport van de Commissie van Wijzen biedt echter geen oplossingsrichting en komt in grote lijnen neer op het onveranderd laten van de huidige wet- en regelgeving. Dit heeft de maatschappelijke onrust onder de groep ouderen en babyboomers, zeker onder de leden van de CLW, doen toenemen.

Onder deze groep, maar ook onder een veel bredere laag van de bevolking, is de roep om een legale mogelijkheid voor de verstrekking van een laatste wil middel toegenomen. Dat een substantieel deel van de (oudere) Nederlanders zich voor kan stellen ooit behoefte te hebben aan een zelfgekozen levenseinde blijkt onder andere uit:

1. De grote steun voor het [Burgerinitiatief Voltooid Leven](#). Vlak na de start op 10 februari 2010 onderschreven 116.871 personen de doelstelling van het initiatief: *De legalisatie van stervenshulp aan ouderen die hun leven voltooid achten. Dit op hun nadrukkelijk verzoek en onder voorwaarden van zorgvuldigheid en toetsbaarheid.*
2. Het onderzoek '[Opvattingen van ouderen over levensbeëindiging](#)' (Hilde Buiting, Dorly Deeg, Dirk Knol, Jochen Ziegelmann, Roeline Pasman, Guy Widdershoven en Bregje Onwuteaka-Philipsen) uit 2008. Dit onderzoek laat ook zien dat het draagvlak voor een 'zelfdodingspil' het sterkst stijgt in de generatie net onder de 'echte ouderen'. In de leeftijdscategorie 64-74 is het percentage mensen dat bevestigend antwoordt op de vraag: "Vindt u dat er een zelfdodingspil ('pil van Drion' of 'laatstewilpil') beschikbaar moet komen voor ouderen die niet meer verder willen leven zonder dat zij ernstig ziek zijn," tussen 2001 en 2009 gestegen van 31 naar 45%.
3. Ongeveer 5% van alle aanvragen om euthanasie komt van mensen met een voltooid leven, het gaat daarbij vooral om tachtigplussers. (Proefschrift Mette Rurup, 2005). Bij deze mensen is geen ernstige ziekte te constateren. Meestal zijn de problemen waarmee ze kampen van sociale aard, ofschoon bijna 80% wel één of meerdere kwalen heeft. Artsen werken echter vrijwel nooit mee aan een dergelijk verzoek.
4. Het hoge relatieve aantal zelfdodingen onder ouderen (bron CBS 2014). Sinds 2000 is het aantal zelfdodingen boven de tachtig weliswaar gedaald van 17,7 naar 12,7 per 100 duizend van de bevolking, maar nog steeds is er een onderconstatering in deze leeftijdsgroep. Bekend is dat zowel bij Ans Nieuwenbrug (documentaire "Ongeneeslijk Oud") als bij Moek Heringa ("De laatste wens van Moek") een natuurlijke dood werd geconstateerd.

In verzorgingshuizen vinden jaarlijks meerdere zelfdodingen of pogingen daartoe plaats (onderzoek NVVE naar voltooid leven in verzorgingshuizen, 2010). Zestig procent van deze zelfdodingen is uitgevoerd vanwege een voltooid leven.

5. Een veel grotere groep (tot 200.000) zegt een 'voltooid leven' te hebben (proefschrift Mette Rurup, 2005). In de Kennissynthese "Ouderen en het Zelfgekozen Levenseinde" van ZonMw (oktober 2014) wordt het LASA-onderzoek (2005/2006) aangehaald, waarin 3,4 % van het cohort 65-plussers een 'actuele doodswens en/of verminderde wens tot voortleven' had. Als dit laatste percentage vertaald wordt naar de gehele Nederlandse populatie, dan zouden bijna 100.000 ouderen een actuele doodswens hebben. Volgens onderzoek van Frederique Defeche "Voltooid leven in Nederland" (2010) gaat het om 70.000 mensen die hun leven als voltooid beschouwen en niet depressief zijn.
6. Uit onderzoek, dat in maart 2014 in opdracht van de NVVE is verricht, blijkt dat 85% van de Nederlanders vindt dat iedereen het recht heeft op een waardige dood. In dit onderzoek vindt 51% van de Nederlanders dat mensen die, weloverwogen, een einde aan het leven willen maken over de noodzakelijk middelen zouden moeten beschikken. Onderzoek uitgevoerd door EenVandaag in 2013 toont dat 56% van de ondervraagden vindt dat er een zogenaamde 'Pil van Drion' moet komen. In het afgelopen jaar is er het draagvlak voor een zelfgekozen dood door middel van medicijnen zonder tussenkomst van een arts nog verder toegenomen tot 63% (NRC enquête februari 2016).

Veiligheid

Veel Nederlanders zijn dus voor een laatstewilmiddel. Angst voor misbruik echter, heeft de discussie over het laatstewilmiddel nooit voorbij het 'ja maar-stadium' gebracht.

Rationeel gezien zijn er voldoende wettelijke waarborgen om oneigenlijk gebruik of misbruik te voorkomen. Het gaat dan om per ongeluk of onder dwang innemen of opzettelijk toedienen. In al

deze gevallen bestaan wettelijke of technische mogelijkheden om misbruik te voorkomen dan wel het risico op misbruik te minimaliseren.

Per ongeluk innemen kan worden voorkomen door verpakking van het middel in een alleen met een strikt persoonlijke code te openen box. Hiervoor zijn 'fingerprintboxes' beschikbaar.

Bij onder dwang innemen en opzettelijk toedienen gaat het om aanzetten tot zelfdoding en om moord en zijn de strafwet artikelen 294, lid 1 en 289 van kracht. De bewijslast is lastig, maar verschilt niet van de wetstoepassing in de huidige situatie met bijvoorbeeld illegaal verkregen middelen.

De alertheid op een zelfdoding van schouwartsen kan worden verhoogd door aan het laatste wil middel een kleurstof toe te voegen die zorgt voor bijvoorbeeld de verkleuring van de tong. De alertheid van een potentieel slachtoffer kan toenemen door aan het middel een opvallende kleur en/of een bruisend of akoestisch effect te geven. Daarnaast kan ook worden gedacht aan een zogenaamde twee fasen pil, waarbij uren voorafgaand aan inname van het dodelijk middel een antibraakmiddel moet worden ingenomen. Dit laatste zou ook een waarborg tegen impuls-inname van het dodelijke middel kunnen zijn.

Naast deze technische mogelijkheden moet het middel net als alle andere gevaarlijke stoffen worden voorzien van een duidelijke waarschuwing om het buiten bereik van anderen (kinderen) te houden.

Naast angst voor misbruik bestaat ook angst dat het aantal zelfdodingen door een laatstewilmiddel sterk zal stijgen. Die angst lijkt op voorhand niet nodig omdat:

- Een middel ten behoeve van de mogelijkheid op zelfbeschikking is bedoeld voor mensen die hun leven voltooid achten. Mensen die nu veelal slechts een gruwelijke methode van zelfdoding ter beschikking hebben.
- Mensen aan het leven hangen. Zelfs bij ernstig lijden blijken mensen vaak nog in staat om het leven te kunnen en te willen dragen. Ze verleggen hun grenzen. Daarbij zorgt de eigen regie er in de praktijk vaak juist voor dat zij langer leven.

Dit tweede punt blijkt ook uit praktijkervaring in Oregon. In deze Amerikaanse staat kunnen mensen met een maximale levensverwachting van zes maanden een recept voor dodelijke medicatie krijgen ('Death with Dignity Act' uit 1997). Statistieken uit de periode tussen 1998 en 2006 laten zien dat van de 456 inwoners die van deze mogelijkheid gebruik hebben gemaakt, 35% het middel uiteindelijk niet heeft gebruikt. Evaluatie na bijna 20 jaar wetgeving in Oregon liet geen misbruik zien.

Risico illegaal verkregen Laatste wil middelen

Het laatstewilmiddel is nu niet via legale weg of zonder list en bedrog te verkrijgen. Velen kennen inmiddels de route via Mexico en China. Het via internet bestelde dodelijke middel wordt verstuurd en passeert vrijwel altijd de douane. Er is geen onderzoek bekend over de hoeveelheid dodelijke middelen dat op deze wijze verkregen wordt. Ook bestaat hierop geen (toe)zicht, noch op de kwaliteit, noch op de toepassing. Gebaseerd op eigen observaties, moeten we er vanuit gaan dat het om aanzienlijke hoeveelheden gaat. Dit neemt een behoorlijk risico met zich mee.

Coöperatie Laatste Wil

De Coöperatie Laatste Wil is in 2013 opgericht en heeft tot doel binnen wettelijke kaders verstrekken van een laatstewilmiddel aan leden van de coöperatie, waardoor de leden in staat worden gesteld om het zelfgekozen levenseinde zelfstandig geregisseerd ten uitvoer te brengen op een zelf te kiezen moment en zonder enige toetsing van een ander. De coöperatie telt nu, begin 2016, ruim 2600

leden. Het lid worden van de CLW is een bewuste en weloverwogen keuze. De jaarlijkse contributie bedraagt € 7,50.

(Vrijwel) alle leden van de CLW willen kunnen beschikken over een laatstewilmiddel, zodat zij zonder tussenkomst van een arts voor een zelfgekozen dood kunnen kiezen. Het verkrijgen van een dodelijk middel kan nu alleen via (illegale) import uit het buitenland of list en bedrog bij de eigen arts. CLW leden kiezen voor een legale methode om dodelijke middelen in bezit te krijgen. Het geeft veel mensen rust om waardig te leven als zij weten dat zij waardig kunnen sterven. De groep CLW leden is een uitgelezen groep voor een proefneming rond een laatstewilmiddel.

Opzet proefneming

De opzet van de proefneming moet worden uitgewerkt in een plan, waarbij deskundigen worden betrokken. Veiligheidsprotocollen en wetenschappelijke begeleiding zijn hierbij van wezenlijk belang. Het bestuur beschikt over de contouren van het plan, maar wil hierop niet vooruit lopen, zonder de betrokkenheid van deskundigen, wetenschappers en de ministeries.

Graag voert het bestuur hierover het gesprek met u. In afwachting van een uitnodiging,

Met vriendelijke groet,

 10.2.e voorzitter Bestuur CLW

10.2.e secr./penningmeester Bestuur CLW

Coöperatie Laatste Wil

p/a Laarstraat 47

7201 CB Zutphen

www.laatstewil.nu

Contactgegevens 10.2.e 10.2.e [@laatstewil.nu](mailto:10.2.e@laatstewil.nu), 06 10.2.e

Contactgegevens 10.2.e 10.2.e [@laatstewil.nu](mailto:10.2.e@laatstewil.nu), 06 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e@gmail.com]
 Verzonden: woensdag 16 maart 2016 11:04
 Aan: 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e
 CC: 10.2.e 10.2.e
 Onderwerp: onderzoeken voltooid leven

Beste 10.2.e

Dank je wel nog voor het prettige gesprek dat wij hadden op 2 maart. In dat gesprek kwam aan de orde dat in het rapport Schnabel beweerd wordt, dat er geen onderzoek bekend is naar het aantal mensen dat hun leven als voltooid ervaart. Ik heb toen beloofd jullie links te sturen. Ik hoop dat de cc naar 10.2.e op het goede mailadres komt. Zou je me haar juiste adres anders nog toe kunnen sturen? Ik zie 10.2.e morgen ook op het congres Complexe Euthanasie, evenals 10.2.e 10.2.e

Gisteren is door het bestuur van de Coöperatie Laatste Wil een brief verstuurd naar de ministers van VWS en V&J met daarin de verwijzingen naar onderzoek naar het aantal mensen met een voltooid leven. De brief gaat over een proefneming met een laatstewilmiddel. De brief zal ongetwijfeld ook op jullie bureau komen. Ik heb het deel van de brief met de verwijzingen hieronder cursief afgedrukt.

Graag bereid tot een toelichting,
 Met vriendelijke groet,

10.2.e 10.2.e

Onder deze groep, maar ook onder een veel bredere laag van de bevolking, is de roep om een legale mogelijkheid voor de verstrekking van een laatste wil middel toegenomen. Dat een substantieel deel van de (oudere) Nederlanders zich voor kan stellen ooit behoefte te hebben aan een zelfgekozen levenseinde blijkt onder andere uit:

1. *De grote steun voor het Burgerinitiatief Voltooid Leven. Vlak na de start op 10 februari 2010 onderschreven 116.871 personen de doelstelling van het initiatief: De legalisatie van stervenshulp aan ouderen die hun leven voltooid achten. Dit op hun nadrukkelijk verzoek en onder voorwaarden van zorgvuldigheid en toetsbaarheid.*
2. *Het onderzoek 'Opvattingen van ouderen over levensbeëindiging' (Hilde Buiting, Dorly Deeg, Dirk Knol, Jochen Ziegelmann, Roeline Pasman, Guy Widdershoven en Bregje Onwuteaka-Philipsen) uit 2008. Dit onderzoek laat ook zien dat het draagvlak voor een 'zelfdodingspil' het sterkst stijgt in de generatie net onder de 'echte ouderen'. In de leeftijdscategorie 64-74 is het percentage mensen dat bevestigend antwoordt op de vraag: "Vindt u dat er een zelfdodingspil ('pil van Drion' of 'laatstewilpil') beschikbaar moet komen voor ouderen die niet meer verder willen leven zonder dat zij ernstig ziek zijn," tussen 2001 en 2009 gestegen van 31 naar 45%.*
3. *Ongeveer 5% van alle aanvragen om euthanasie komt van mensen met een voltooid leven, het gaat daarbij vooral om tachtigplussers. (Proefschrift Mette Rurup, 2005). Bij deze mensen is geen ernstige ziekte te constateren. Meestal zijn de problemen waarmee ze kampen van sociale aard, ofschoon bijna 80% wel één of meerdere kwalen heeft. Artsen werken echter vrijwel nooit mee aan een dergelijk verzoek.*
4. *Het hoge relatieve aantal zelfdodingen onder ouderen (bron CBS 2014). Sinds 2000 is het aantal zelfdodingen boven de tachtig weliswaar gedaald van 17,7 naar 12,7 per 100 duizend van de bevolking, maar nog steeds is er een onderconstatering in deze leeftijdsgroep. Bekend is dat zowel bij Ans Nieuwenbrug (documentaire "Ongeneeslijk Oud") als bij Moek Heringa ("De laatste wens van Moek") een natuurlijke dood werd geconstateerd.*

In verzorgingshuizen vinden jaarlijks meerdere zelfdodingen of pogingen daartoe plaats (onderzoek NVVE naar voltooid leven in verzorgingshuizen, 2010). Zestig procent van deze zelfdodingen is uitgevoerd vanwege een voltooid leven.

5. *Een veel grotere groep (tot 200.000) zegt een 'voltooid leven' te hebben (proefschrift Mette Rurup, 2005). In de Kennissynthese "Ouderen en het Zelfgekozen Levenseinde" van ZonMw (oktober 2014) wordt het LASA-onderzoek (2005/2006) aangehaald, waarin 3,4 % van het cohort 65-plussers een 'actuele doodswens en/of verminderde wens tot voortleven' had. Als dit laatste percentage vertaald wordt naar de gehele Nederlandse populatie, dan zouden bijna 100.000 ouderen een actuele doodswens hebben. Volgens onderzoek van Frederique Defeche "Voltooid leven in Nederland" (2010) gaat het om 70.000 mensen die hun leven als voltooid beschouwen en niet depressief zijn.*

6. *Uit onderzoek, dat in maart 2014 in opdracht van de NVVE is verricht, blijkt dat 85% van de Nederlanders vindt dat iedereen het recht heeft op een waardige dood. In dit onderzoek vindt 51% van de Nederlanders dat mensen die, weloverwogen, een einde aan het leven willen maken over de noodzakelijk middelen zouden moeten beschikken. Onderzoek uitgevoerd door EenVandaag in 2013 toont dat 56% van de ondervraagden vindt dat er een zogenaamde 'Pil van Drion' moet komen. In het afgelopen jaar is er het draagvlak voor een zelfgekozen dood door middel van medicijnen zonder tussenkomst van een arts nog verder toegenomen tot 63% (NRC enquête februari 2016).*

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e laatstewil.nu]
Verzonden: donderdag 17 maart 2016 1:06
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: Re: onderzoeken voltooid leven

Handig! Ik ga straks naar ledenberaad NVVE in Zwolle. Ben benieuwd.

Met vriendelijke groeten,

10.2.e 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

dubbel, zie doc. A27

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: donderdag 24 maart 2016 16:59
Aan: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: Onderzoeken Voltoid Leven
Bijlagen: Van Wijngaarden, Leget en Goossensen_Ready to give up on life - The lived experience of elderly people who feel life is completed and no longer worth living_2015.pdf; Rurp et al_Wishes to die in older people - a quantitative study of prevalence and associated factors_2011.pdf; Rurp et al_Understanding why older people develop a wish to die - a qualitative interview study_2011.pdf; ZonMw_Kennissynthese Ouderen en het Zelfgekozen Levenseinde_2014.pdf

Hi 10.2.e

Ik heb even gekeken naar de onderzoeken die 10.2.e 10.2.e noemde in haar mail van vorige week, en heb in ieder geval bijgevoegde 3 wetenschappelijke papers gevonden, die denk ik wel handig zijn om door te lezen mbt onze beleidsreactie. Het onderzoek van Defeché waar 10.2.e ook naar verwijst is een boek en dus niet zomaar te downloaden. Verder verwijst 10.2.e naar een aantal onderzoeken die aantonen dat het draagvlak voor een laatstewilmiddel groot is en blijft groeien, maar die vond ik 11.1, 10.2.g

Wel denk ik dat de Kennissynthese "Ouderen en het Zelfgekozen Levenseinde" van ZonMw (oktober 2014) 11.1, 10.2.g, en ook het LASA-onderzoek (2005/2006) dat daarin wordt genoemd, zie bijlage en http://www.scp.nl/Onderzoek/Bronnen/Beknopte_onderzoeksbeschrijvingen/Longitudinal_Aging_Study_Amsterdam_LASA. Wellicht kende je deze al, maar ik was ze toch aan het opzoeken.

Binnenkort ga ik proberen dit alles door te lezen!

Groetjes en tot over 2 minuten ☺

10.2.e

10.2.e
 Beleidsmedewerker Ethiek
 Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
 Directie Publieke Gezondheid, afdeling Ethiek
 Adres: Parnassusplein 5 // Postbus 20350, 2500 EJ Den Haag
 Contact: 06 - 10.2.e // 10.2.e minvws.nl

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: vrijdag 25 maart 2016 10:25
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: Overzicht geplande Kamerbrieven
Bijlagen: Brievenkalender 25-3-2016.rtf

Hierbij het overzicht met geplande Kamerbrieven.

Op 8 April zal dit overzicht weer met de minister worden besproken en in de week erna met de staatssecretaris.

Ik agendeer dit overzicht voor het MT PG van 4 april a.s.

Vraag aan jullie om dit overzicht te actualiseren en aan te vullen met brieven die nog niet in de overzicht zijn opgenomen.

Ik heb geprobeerd om dit overzicht al zo actueel mogelijk te maken met alle informatie die ik tot mijn beschikking heb.

Graag jullie reactie uiterlijk vrijdag 1 april voor 12.00 uur. Bedankt weer, groet 10.2.e

10.2.e | directiesecretaris

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Directie Publieke Gezondheid

Rijnstraat 50 | 2515 EX | Den Haag |

Postbus 20350 | 2500 BJ | Den Haag |

(070) 10.2.e | (06) 10.2.e

10.2.e | [minvws.nl](mailto:10.2.e@minvws.nl) | www.rijksoverheid.nl

Doc. A30.1

Deadline	ID	Titel	Moties en toezeggingen die met deze brief worden afgedaan	Aan wie	Bewindspersoon	Lid van de bestuursraad	Directie	Medewerker	Geplande briefdatum	Brief versturen voor
buiten reikwijdte verzoek										
31-05-2016	386	Beleidsreactie op advies	Toezegging [10-07-2016] - "Uiteraard zullen	Tweede Kamer	Minister VWS	DGV	PG	10.2.e	31-05-2016	

Doc. A30.1

Deadline	ID	Titel	Moties en toezeggingen die met deze brief worden afgedaan	Aan wie	Bewindspersoon	Lid van de bestuursraad	Directie	Medewerker	Geplande briefdatum	Brief versturen voor
		commissie van wijzen voltooid leven	wij uw Kamer na ontvangst van het rapport over de resultaten informeren. Nadat de regering hierover een standpunt heeft bepaald, gaan wij graag met uw Kamer in gesprek over de uitkomsten.” Afhankelijk van het moment dat de commissie klaar is zal ik dat weer oppakken of mijn opvolger. (5211)							

buiten reikwijdte verzoek

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: maandag 28 maart 2016 12:26
Aan: 10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e minvenj.nl);
 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e)
Onderwerp: Uitwerking discussiesessie
Bijlagen: 0.1 Kabinetsreactie Rapport Voltooid leven.docx

Goedemiddag allemaal,

Bij deze stuur ik jullie een eerste uitwerking van de discussiesessie vorige week maandag waarbij ik geprobeerd heb een opbouw te kiezen alvast richting de brief.

Er zitten tekstblokken in die zeker verschoven kunnen worden zoals afgesproken. Tijdens het schrijven kwam ik er achter dat het me makkelijker afging als er alvast een volgorde/verhaal in zat.

Ik wil jullie vragen om er kritisch naar te kijken, maar dat is jullie allen toevertrouwd.

Ik stel voor dat we donderdag van 9.30-11.00 bij elkaar komen om dit stuk te bespreken en te kijken waar aanscherping nodig zijn, welke concrete argumenten ontbreken en welke verdere activiteiten we kunnen noemen die het kabinet gaat ondernemen nav dit rapport. Ik denk dat het het beste is om dat te doen door bij elkaar te komen. Mochten jullie daar anders over denken hoor ik dat graag zo snel mogelijk. Ik stuur jullie na deze mail meteen een agendaverzoek.

Groet,
10.2.e

10.2.10.2.e | Beleidsmedewerker Ethiek |
 Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport |
 Rijnstraat 50 | 2515 XP | Den Haag | Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |
 ☎ (070) 10.2.e | 06-10.2.e | 8e verdieping |
 ✉ 10.2.e minvws.nl | www.rijksoverheid.nl |

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: woensdag 30 maart 2016 16:27
Aan: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e minvenj.nl); 10.2.e
10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Uitwerking discussiesessie
Bijlagen: 0 1 Kabinetsreactie Rapport Voltooid leven_opm 10.2.e docx

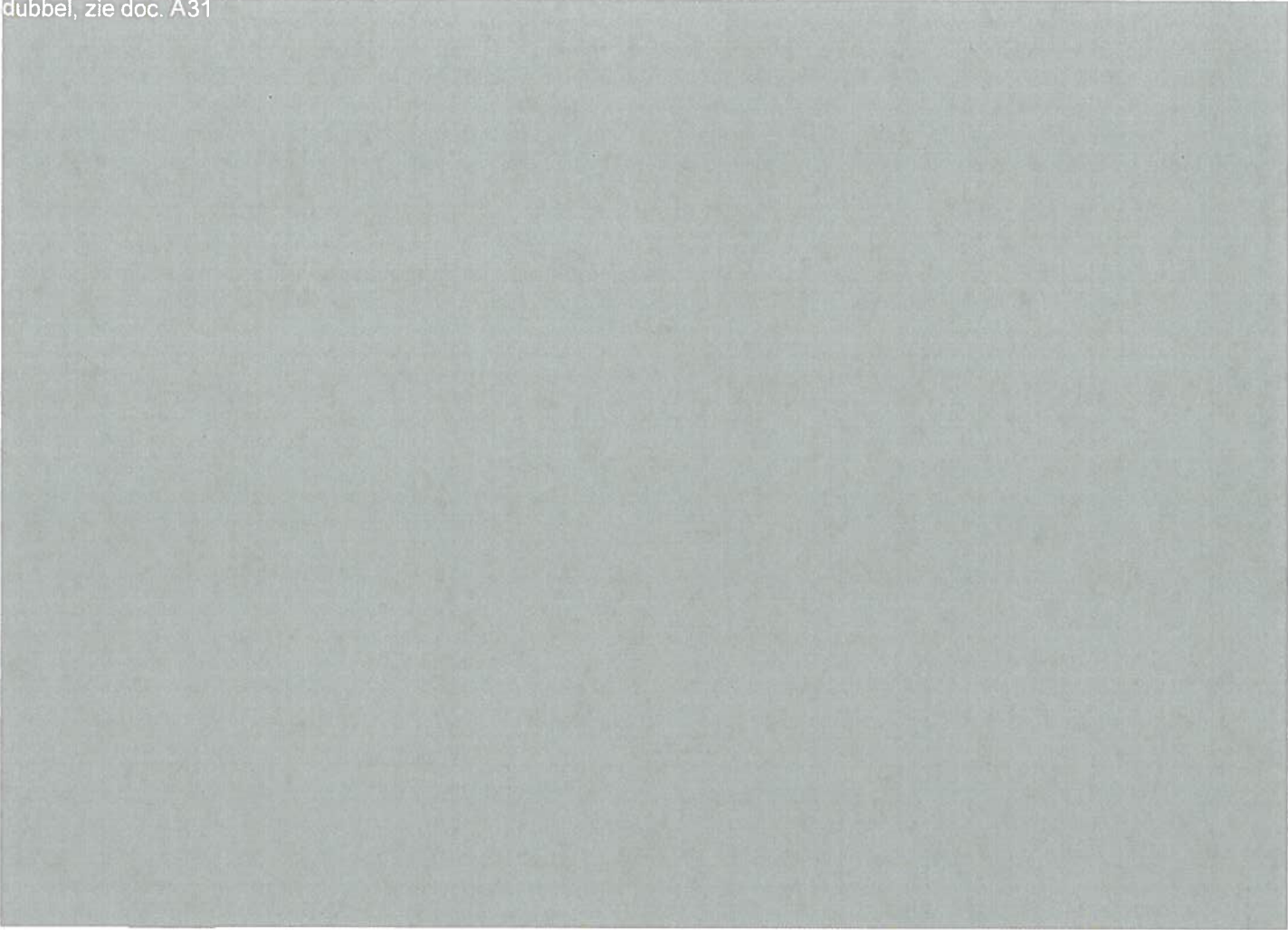
Hoi 10.2.e

Hier alvast mijn opmerkingen. Omdat we al meer richting de vorm van een brief gaan, heb ik ook tekstuele wijzigingen aangebracht, ook al zal de uiteindelijk tekst nog wel aangepast worden in de tussentijd.

Groeten,

10.2.e

dubbel, zie doc. A31

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: maandag 4 april 2016 14:46
Aan: 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: Literatuur over VL
Bijlagen: Samenvatting literatuur VL.docx

Hoi 10.2.e

Vandaag heb ik wat wetenschappelijke literatuur over de Voltooid Leven problematiek gelezen en samengevat. Kan handig zijn voor het verder uitwerken van het discussiestuk. Wellicht dat er in de loop van de tijd meer bijkomt, maar dan heb je dit vast.

Als ik nog mee moet lezen, of je wilt het morgen nog even bespreken, hoor ik het wel.

Groeten,

10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: woensdag 6 april 2016 12:29
Aan: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e 10.2.e (10.2.e minvenj.nl);
 10.2.e H.C.M. (10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e
 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: Stuk Voltooid Leven tbv overleg 7 april
Bijlagen: 0.2 Kabinetsreactie Rapport Voltooid leven.docx

Hoi allen,

Bij deze een volgend conceptstuk voor de kabinetsreactie op het rapport Voltooid leven. Ik hoop dat jullie allemaal in de gelegenheid zijn dit stuk te lezen voor de afspraak.

Het lijkt me morgen van belang dat we goed destilleren welke vraagpunten we expliciet aan de bewindspersonen willen voorleggen en dat we een vervolgslog kunnen slaan op het onderdeel van de visie en conclusies. Ik worstel met het opschrijven daarvan.

Wij hebben inmiddels van onze minister begrepen dat ze graag om de tafel wil (als het agendatechnisch kan) over ongeveer twee weken zoals we in het vorige overleg hadden bedacht. Uit de terugkoppeling is het ons nog niet duidelijk of dat dan meteen met Van der Steur gewenst is. Hebben jullie al reactie van Van der Steur of hij bereidt is in het volgende stadium om de tafel te zitten?

Tot morgen,

10.2.e

10.2.10.2.e | Beleidsmedewerker Ethiek |
 Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport |
 Rijnstraat 50 | 2515 XP | Den Haag | Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |
 ☎ (070) 10.2.e | 06-10.2.e | 8e verdieping |
 ✉ 10.2.e minvws.nl | www.rijksoverheid.nl |

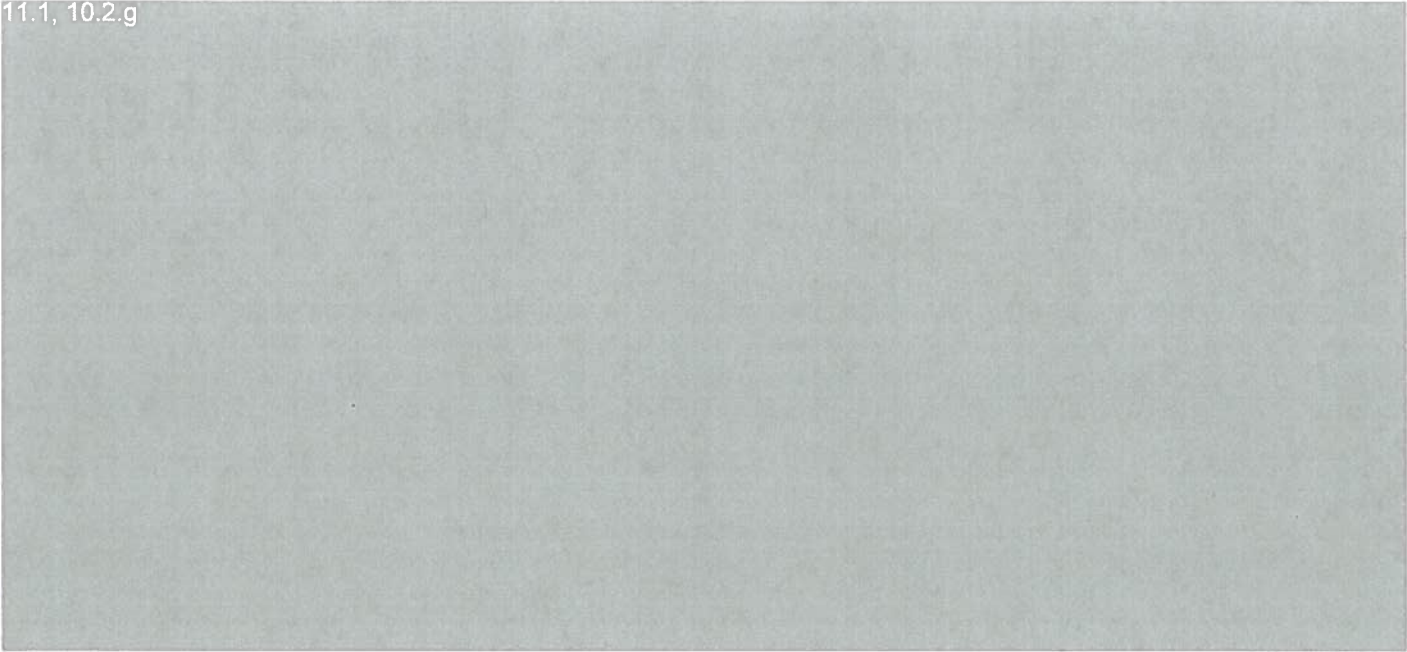
10.2.e

Van: 10.2.e F.N. (10.2.e)
Verzonden: woensdag 13 april 2016 14:06
Aan: 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: FW: Stuk Voltooid Leven tbv overleg 7 april

Dag 10.2.e

De passage is nog gezien door mijn collega's en luid nu als volgt:

11.1, 10.2.g

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: woensdag 13 april 2016 11:27
Aan: 10.2.e F.N. (10.2.e)
Onderwerp: RE: Stuk Voltooid Leven tbv overleg 7 april

Ha 10.2.e

Ik werk vandaag vanuit huis! Zie hieronder tekstvoorstel.

11.1, 10.2.g

Van: 10.2.e 10.2.e (10.2.e)
Verzonden: woensdag 13 april 2016 11:20
Aan: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Stuk Voltooid Leven tbv overleg 7 april

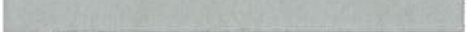
Ha 10.2.e

wilde bij je langs lopen maar dat lukte niet. Kun je precies in de zin hieronder aangeven hoe deze moet veranderen?

11.1, 10.2.g

10.2.e ?

11.1, 10.2.g

Van: 10.2.e 10.2.e

Verzonden: woensdag 13 april 2016 9:56

Aan: 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e (10.2.e

Onderwerp: RE: Stuk Voltooid Leven tbv overleg 7 april

De terminologie loopt idd en beetje door elkaar. 11.1, 10.2.g

Van: 10.2.e 10.2.e

Verzonden: dinsdag 12 april 2016 18:22

Aan: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e

Onderwerp: RE: Stuk Voltooid Leven tbv overleg 7 april

Hallo 10.2.e

Zie hieronder een paar opmerkingen. Niet alle tekst is van jou, maar de penvoerder van de brief moet ook nog even goed kijken naar de vorm: 11.1, 10.2.g

Verder vind ik 11.1, 10.2.g

Ik zou daar dus nog een zin tussenzetten .

Verder hieronder in rood. 10.2.e vul jij nog aan?

Groeten, 10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e (10.2.e

Verzonden: vrijdag 8 april 2016 13:38

Aan: 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e

Onderwerp: FW: Stuk Voltooid Leven tbv overleg 7 april

Dag 10.2.e 10.2.e

In deze kabinetsreactie rond het rapport voltooid leven van Paul Schnabel wordt ingegaan op de vraag of de huidige euthanasiewetgeving verbreed moet worden. In het rapport staat ook een passage over palliatieve zorg en de niet reanimeerpenning.

Zijn jullie daar ook akkoord mee?

Ik voeg het voor het gemak ook hieronder even in,

10.2.e

11.1, 10.2.g

11.1, 10.2.g

dubbel, zie doc. A34

10.2.e 10.2.e

10.2.e
10.2.e

10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e
10.2.e 10.2.e 10.2.e

10.2.e
10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e

10.2.e

10.2.10.2.e

10.2.e 10.2.e
10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: donderdag 14 april 2016 15:31
Aan: 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: Gemaakte stukken tbv overleg minister
Bijlagen: Overzicht maatregelen.docx; 160412 Conclusies en kabinetsreactie.docx

Hoi 10.2.e

In de eerste bijlage een one pager die we vanmorgen gemaakt hebben tbv het niet doorgegangene overleg met de minister.

De tweede bijlage is het overzicht met tabellen waar 10.2.e en ik gisteren en vandaag aan hebben gewerkt.

Zoals ik aan de telefoon al even zei heeft 10.2.e deze beide documenten aan 10.2.e gegeven toen hij daar was voor een ander overleg.

Groet 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: vrijdag 15 april 2016 15:39
Aan: 10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e)
Onderwerp: FW: assisted suicide
Bijlagen: C-14-Medical-assistance-in-dying.pdf

Zie info uit VS/Canada.

Gr. 10.2.e

-----Original Message-----

From: 10.2.e 10.2.e [10.2.e minbuza.nl]
Sent: Thursday, April 14, 2016 11:12 PM W. Europe Standard Time
To: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e)
Subject: FW: assisted suicide

Collega,s

Bijgevoegd waarom jullie gevraagd hebben. Het is gekomen. De ontwerp wetgeving assisted suicide Canada, zoals heden verschenen op de website van justitie Canada.

Ik zit in New York, heb het zelf nog niet kunnen lezen, maar stuur het rechtstreeks door ivm jullie voorbereiding reactie rapport voltooid leven van de cie Schnabel.

Gr 10.2.e

From: 10.2.e 10.2.e
Sent: Thursday, April 14, 2016 8:40:29 PM
To: 10.2.e 10.2.e
Cc: 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Subject: RE: assisted suicide

Dear 10.2.e

I hope all is well. Please find attached a copy of the draft law, that was just released to the public today. Additionally, I have included a link to the Justice Canada website which provides an overview of the key elements outlined in the Bill: <http://www.justice.gc.ca/eng/cj-ip/ad-am/over-surv.html>

I hope this is helpful.

Kind regards,

10.2.e

From: 10.2.e 10.2.e
Sent: maandag 21 maart 2016 16:14
To: 10.2.e 10.2.e
Cc: 10.2.e 10.2.e
Subject: RE: assisted suicide

Hi 10.2.e

Thank you so much. Hope to hear from you in April. I will inform our political assistant at the ministry. Regards,

10.2.e

From: 10.2.e 10.2.e
Sent: maandag 21 maart 2016 16:03
To: 10.2.e 10.2.e
Cc: 10.2.e 10.2.e
Subject: RE: assisted suicide

Dear 10.2.e

I have just been informed by contacts at Justice that nothing is available for public release at this time – they expect to be able to send something to us around **April 11th**.

I will follow up with them on April 11th if we have not yet received something by this date.

Kind regards,

10.2.e

From: 10.2.e 10.2.e
Sent: vrijdag 18 maart 2016 16:05
To: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Subject: assisted suicide

Dear both,

I have been approached by the political assistant of minister Schippers. She had heard news that a draft law on assisted suicide was ready. She asked me if I could get her the draft law. This is of importance to us since there are only 4 country's with legislation (apart from Quebec) and we have to make a reaction on the report on fullfilled life before this summer. Hence the Dutch political interest in the law to be in Canada.

10.2.e if you meet with people from the justice side we are interested in the draft law. 10.2.e is already trying to get hold of it and so am I.

Regards and a good weekend,

10.2.e

10.2.e
 Counselor for Health, Welfare and Sport

Embassy of the Kingdom of the Netherlands
 4200 Linnean Avenue NW | Washington, DC 20008 | USA

T (+1) 202 10.2.e
 M (+1) 202 10.2.e
 10.2.e minbuza.nl

Help save paper! Do you really need to print this email?

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
 Verzonden: maandag 18 april 2016 16:04
 Aan: 10.2.e 10.2.e
 Onderwerp: Oregon en evt nadelige gevolgen

Hi 10.2.e

Ik heb nog een beetje zitten zoeken in PubMed naar literatuur over Oregon en in hoeverre er sprake is van misbruik of andere negatieve gevolgen en er lijkt inderdaad niet iets te vinden specifiek over inname van middelen door de verkeerde mensen. Aan de andere kant blijkt uit een soort review (die allerlei bronnen combineert en vrij recent is) dat het systeem goed werkt en dat er geen reden tot zorg is.

Uit Coombs-Lee, 2014:

'The data set from a variety of sources confirms that those who complete an aid-in-dying request are equally divided between genders and mostly white, well-educated, insured, and receiving hospice services. Several commentators who articulated concerns about the DWDA have publicly stated that their fears about abuse of the vulnerable have not materialized.²⁷ One commented, "I was worried about people being pressured to do this. But these data confirm that the policy in Oregon is working. There is no evidence of abuse or coercion or misuse of the policy."²⁸ Similarly, the small numbers of aid-in-dying cases and the stability of these numbers over 16 years have alleviated concerns that providers would coerce patients into assisted dying. Careful financial analysis of the cost of care at the end of life and savings attributable to assisted dying do not indicate that institutional self-interest would encourage premature death.²⁹

11.1, 10.2.g Ik heb nog meer artikelen, maar dit leek 11.1, 10.2.g (en de rest is hier redelijk mee in lijn, behalve van een enkeling die tegen hbz is, en dat probeert te onderbouwen).

Groetjes,

10.2.e

10.2.e

Beleidsmedewerker Ethiek

[Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport](#)

Directie Publieke Gezondheid, afdeling Ethiek

Adres: Parnassusplein 5 // Postbus 20350, 2500 EJ Den Haag

Contact: 06 - 10.2.e // 10.2.e minvws.nl

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 18 april 2016 15:44
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: overleg Voltooid Leven morgen

Hoi 10.2.e
Als 10.2.e dat gezegd heeft tegen 10.2.e dan neem ik aan dat zij er nog steeds zo in zit. Ze is momenteel bij de informele raad, dus dat kan ik haar nu niet vragen.
Groeten 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 18 april 2016 15:40
Aan: 10.2.e
Onderwerp: overleg Voltooid Leven morgen

Hoi 10.2.e

Morgen hebben we een gesprek met DGV bij de minister over het rapport 'Voltooid Leven', in het kader van het opstellen van een kabinetsreactie. 10.2.e heeft vorige week een A4tje aan 10.2.e meegegeven. We zijn nu ook bezig met het opnemen van de aanbevelingen in het rapport en daarbij alle voors- en tegens in een wat groter overzicht – dat zijn heel wat A4tjes inmiddels. Wij meenden toen dat het niet zo zinvol was dat al aan de minister te sturen, en naar ik vernam stond 10.2.e er ook zo in. Ik check graag even bij je of dat nog steeds zo is.

Gr, 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: maandag 18 april 2016 16:02
Aan: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ'; 10.2.e 10.2.e (10.2.e minvenj.nl);
 10.2.e 10.2.e (10.2.e) 10.2.e (10.2.e) 10.2.e (10.2.e) 10.2.e (10.2.e)
CC: 10.2.e 10.2.e (10.2.e) 10.2.e (10.2.e) 10.2.e (10.2.e) 10.2.e (10.2.e)
Onderwerp: VL stukken tbv overleg donderdag
Bijlagen: 160412 Conclusies en kabinetsreactie.docx; Samenvatting literatuur VL.docx

Hoi allemaal,

Bij deze stuur ik jullie:

- Uitgewerkte tabellen van alle 7 mogelijkheden met de voor- en tegenargumenten uit het rapport. Een weging van het kabinet met een vrij liberale brul. Consequenties van het systeem en een inschatting van hoe andere politieke partijen kijken naar de betreffende conclusie.
- Een overzicht van diverse onderzoeken (een nieuwe versie van het document van 10.2.e)

Ik heb op dit moment het stuk op basis waarvan we eerder discussieerde nog niet aangepast aangezien we na het gesprek met de minister meer handvat te krijgen voor onze richting. Ik verwacht dat er dan ook een betere basis ligt om het bestaande stuk te herschrijven.

Morgenmiddag is dus het gesprek met de minister. We zullen jullie morgen of woensdagochtend terugkoppelen hierover.

Voor donderdag wil ik jullie in ieder geval vragen te kijken naar het overzicht met de tabellen.

Ik wil jullie daarbij vragen om als "kabinet" in te schatten welke conclusies van Schnabel je deelt en welke niet en op basis van welke argumenten je dat doet.

Groet,

10.2.e

10.2.10.2.e | Beleidsmedewerker Medische ethiek |

[Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport](#) |

Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag | Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |

☎ (070) 10.2.e | 06-10.2.e | 8e verdieping |

✉ 10.2.e minvws.nl | www.rijksoverheid.nl |

Literatuur over 'Voltooid Leven'

Aanleiding

Om een inschatting te kunnen maken van zowel de grootte van deze groep mensen, als van hun kenmerken, ter ondersteuning van de Kabinetsreactie op het Rapport Voltooid leven.

Voltooid leven definitie uit rapport commissie Schnabel: Het gaat om mensen die *veelal op leeftijd* zijn die naar hun eigen oordeel *geen levensperspectief* meer hebben en die als gevolg daarvan een *persistente, actieve doodswens* ontwikkeld hebben.

Kort een aantal conclusies en aanbevelingen

Zoals het rapport Voltooid leven al aangeeft is er geen kwantitatief onderzoek bekend naar de precieze omvang van de groep mensen die hun leven voltooid achten en hierom een actieve doodswens hebben. Vaak is bijvoorbeeld niet uit te sluiten dat (een deel van) de onderzoeksgroep een ernstige ziekte had, of meerdere ouderdomsklachten en/of depressief was of depressieve symptomen vertoonde. Ook is niet altijd duidelijk in hoeverre mensen een actieve doodswens hebben, en als ze die hebben ook daadwerkelijk gebruik zouden willen maken van een vorm van hulp bij levensbeëindiging, en zo ja, of sommige vormen wenselijk worden gevonden en andere niet (bijv. hulp door stervenshulpverlener vs. laatstewil-pil.)

Verder wordt vaak gezegd dat de kans groot is dat er sprake is van onderschatting van de grootte van deze groep, bijv. omdat overlijden van ouderen vaak gezien wordt als natuurlijk, ook als er eigenlijk sprake was van een vorm van zelfdoding.

Indien er wordt aangestuurd op vervolgonderzoek zouden (in ieder geval) de volgende vragen gesteld moeten worden:

- 11.1, 10.2.g

-
-
-

11.1, 10.2.g is dat door de meeste auteurs het bestaan van een wens tot sterven bij een deel van de oudere bevolking vooral werd geïnterpreteerd als een oproep aan de gezondheidszorg en/of de maatschappij. In plaats van het faciliteren van deze wens, pleiten ze eerder voor het voorkomen van gevoelens van voltooid leven en de bijbehorende wens tot sterven, door meer aandacht van artsen voor het verlichten van ouderdomsgerelateerde kwalen, meer zingeving voor ouderen, en het behouden of opbouwen van sociale netwerken.

Kwantitatief

1. Rurup et al, 2011

Kwantitatieve studie over aanwezigheid van doodswens bij Nederlandse ouderen en factoren die daarmee te maken hebben.

Gaat zowel over 'death thoughts' en 'death wishes', worden op zich wel onderscheiden in het paper, maar belangrijk om die twee goed uit elkaar te houden. Gedachten over de dood zijn iets heel anders dan een (actieve) doodswens: voor het duiden van deze cijfers voor het Voltooid Leven debat van belang.

Verder wordt in het onderzoek onderscheid gemaakt tussen doodsgedachten/wensen in het algemeen, en die van de afgelopen week.

Prevalence of death thoughts and wishes to live or die in mutually exclusive categories

	N	%
Has never had death thoughts or wishes	1459	81.3
Has ever had death thoughts and/or wishes, but had no wish to die in the past week and a moderate to strong wish to live in the past week	274	15.3
<i>Had only a weak wish to live in the past week, but no wish to die in the past week</i>	21	1.2
<i>Had no wish to live in the past week and/or a weak wish to die in the past week</i>	26	1.4
<i>Had a moderate to strong wish to die in the past week</i>	14	0.8
Total	1794	100

De drie schuin gedrukte categorieën zijn voor de Voltooid Leven discussie 11.1, 10.2.g.

- 1,2% had een zwakke wil tot leven in de afgelopen week, maar geen wens om te sterven → en valt daarbij dus niet onder de definitie.
- 1,4% had geen wil om te leven in de afgelopen week en/of een zwakke wil om te sterven → twijfelachtig of deze onder de definitie vallen.
- 0,8% had een gemiddelde tot sterke wens om te sterven afgelopen week, dit gaat dus om 14 personen. Hiervan hadden 3 personen op dit moment een sterke wens om te sterven en geen wens om te leven, terwijl de overige 11 nog wel een zwakke wens om te leven hadden, dus ondanks dat ze ook een wens om te sterven hadden. **Dus van 1794 mensen hadden er 3 een actieve doodswens.**
- Mensen met een actuele doodswens waren vaak ouder dan 75, vaker weduwe/weduwnaar, hadden een kleiner sociaal netwerk en vaker een visuele of auditieve beperking dan mensen zonder deze wens.

Belangrijke overwegingen/opmerkingen hierbij

- De laatste drie groepen zijn bij elkaar 3,4%. Coöperatie Laatste Wil interpreteert dit als dat 3,4% van de NL bevolking een actuele doodswens heeft (100.000 personen), 11.1, 10.2.g : hier komt goed naar voren dat het bij (de interpretatie van) dergelijke onderzoeken en het voeren van het debat over Voltooid Leven (VL), heel belangrijk is om steeds helder te formuleren over wie (welke groepen) we het hebben. Je kunt dit bijvoorbeeld ook interpreteren dat van de 1459 deelnemers aan de studie er (slechts) 3 een daadwerkelijke wens tot sterven hebben. En dan nog is het de vraag of deze mensen gebruik zouden willen maken van een 'laatstewil-pil', of van een vorm van hulp bij levensbeëindiging, en of ze niet onder de Wtl vallen.
- Wat ook blijkt is dat de mensen die ooit of op dit moment een doodswens of -gedachten hadden, daarvan een groot deel (32% en 70%) depressieve symptomen vertoonden of een depressieve aandoening leken te hebben (5% en 20%). 'Having a depressive disorder had the strongest association with a current wish to die'. 11.1, 10.2.g

11.1, 10.2.g

- Vanwege de kleine aantallen moeten deze verbanden voorzichtig geïnterpreteerd worden.
- Ouderen scoren vaak relatief hoger op depressie items, oa door aanwezigheid van medische klachten en gebrek aan 'wellbeing factoren', ook als ze eigenlijk niet depressief zijn. Dit is dus een tekortkoming van dergelijke meetinstrumenten.

Uit een eerdere studie van Rurup zelf (2005) blijkt verder nog dat de doodswens ouderen zonder depressieve symptomen vaak verminderd kon worden interventies specifiek gericht op de problemen die ze ervaren ('burden').

2. Chabot en Goedhart, 2009

Vragenlijststudie aan nabestaanden van mensen die door middel van stoppen met eten en drinken (Voluntary Refusal of Food and Fluid, VRFF) of door middel van dodelijke medicatie (Independently taking Lethal Medication attended by a Confidant, ILMC) een einde aan hun leven hebben gemaakt. Aan een steekproef van 31516 personen werd gevraagd of zij voorafgaand aan een dergelijk overlijden in vertrouwen waren genomen ('be a confidant in someone's decision'). Van 144 overlijdens kon uiteindelijk bevestigd worden dat dit dmv VRFF of ILMC had plaatsgevonden.

- Dit houdt in: Een geschatte jaarlijkse frequentie van overlijden van 2,1% door VRFF en van 1,1% door ILMC. Dat komt ongeveer overeen met het jaarlijkse percentage hulp bij zelfdoding door een arts (1,8%).
- NB: In het sterfgevallenonderzoek 2010 zijn ook schattingen gedaan van de frequentie van deze handelwijze. Hieruit bleek dat 0,4% van alle overleden personen in 2010 zelf opzettelijk een einde aan het leven had gemaakt door te stoppen met eten en drinken, wat neerkomt op ongeveer 600 personen in Nederland. Daarnaast had 0,2% een einde aan het leven gemaakt door (zelfgespaarde) middelen in te nemen (ongeveer 275 personen).

Kenmerken van de overledenen

	VRFF (N = 97)	ILMC (N = 47)	
<i>Leeftijd</i>			
20-39	2%	28%	
40-59	17%	34%	
60-79	32%	25%	
80-99	48%	13%	
<i>Geslacht</i>			
Man	38%	40%	
Vrouw	62%	60%	
<i>Partner?</i>			
Ja	30%	36%	
Nee	70%	64%	

Belangrijke overwegingen/opmerkingen hierbij

- In 70% van de gevallen had de overledene kanker of een andere ernstige ziekte.
- De helft van de overledenen had de arts verzocht om euthanasie/hulp bij zelfdoding (vaker door mensen met kanker of een andere ernstige ziekte dan door mensen zonder ernstige ziekte). Maar niet bekend wie er precies een verzoek hadden gedaan, met welke reden(en) en waarom het afgewezen werd.
- Een groot deel werd geregistreerd als natuurlijke dood, vooral bij oudere mensen.

3. NVVE Onderzoek naar (hulp bij) zelfdoding op basis van voltooid leven in verzorgingshuizen, 2010

In de deelnemende verzorgingshuizen zijn in de afgelopen 3 jaar totaal 156 verzoeken om hulp bij zelfdoding gedaan vanwege een voltooid leven, dit betekent dat 12% van de bewoners (totaal in 3 jaar = 1257 mensen) die zeggen het leven voltooid te vinden, hulp vraagt bij zelfdoding.

Bij deze vraag wordt door verzorgingshuizen opgemerkt dat bewoners weliswaar zeggen dat het 'voor hen niet meer hoeft', maar dit slechts een enkele keer leidt tot een *vraag om hulp* bij zelfdoding. Als redenen wordt opgegeven dat de huidige generatie ouderen niemand tot last wil zijn, er een taboe op het onderwerp rust of in het verzorgingshuis bijna iedereen gelovig is.

In 48 van de 218 verzorgingshuizen (22%) hebben in de afgelopen drie jaar zelfdodingen of pogingen tot zelfdoding plaatsgevonden.

Van de verzorgingshuizen waar zelfdodingen of pogingen tot zelfdoding hebben plaatsgevonden, geven 29 verzorgingshuizen (60%) aan het vermoeden te hebben dat de reden om een einde aan het leven te (willen) maken, was dat de betreffende bewoners hun leven voltooid vonden.

Van de 29 verzorgingshuizen die aangeven dat zij het vermoeden hebben dat de zelfdoding(en) of poging(en) tot zelfdoding voort kwam(en) uit het feit dat bewoners hun leven voltooid vonden, hebben 27 verzorgingshuizen een getal ingevoerd. In totaal ging het hierbij om **33 bewoners die een einde aan hun leven hebben gemaakt wegens voltooid leden**.

Bijna een kwart (24%) van de verzorgingshuizen geeft aan dat in de afgelopen drie jaar bewoners die hun leven voltooid vonden hulp bij zelfdoding of euthanasie van hun huisarts kregen. 62% antwoordde 'nee' en 14% zei het niet te weten of gaven geen antwoord.

In totaal hebben in de afgelopen drie jaar 110 bewoners in de 218 aan dit onderzoek deelnemende verzorgingshuizen hulp bij zelfdoding van hun huisarts gekregen omdat zij hun leven voltooid vonden.

4. ZonMw kennisynthese, 2014 (uit Evaluatie Wtl)

Geschat wordt dat in 2011 3% van alle expliciete verzoeken (N = 1456) om levensbeëindiging was gedaan door patiënten bij wie geen sprake was van een ernstige lichamelijke of psychiatrische aandoening. Dit betrof **ongeveer 400 verzoeken**, waarvan 95% aan de huisarts was gericht.

Dit is naar alle waarschijnlijkheid een onderschatting van het werkelijke aantal. Enkele van de zeventien artsen die in het kader van het KOPPEL-onderzoek werden geïnterviewd over het niet inwilligen van verzoeken, beschouwden verzoeken om hulp bij zelfdoding door ouderen met een 'voltooid leven' of 'levensmoeheid' niet als 'echte' verzoeken om hulp bij levensbeëindiging.

Onbekend is hoeveel van deze verzoeken door ouderen werden geuit en of er bij deze mensen sprake was van 'niet-ernstige' medische aandoeningen.

Van 32 gevallen van verzoek om euthanasie vanwege voltooid leven werd een derde gehonoreerd. Uit het dossieronderzoek naar het functioneren van het eerste jaar van de SLK bleek dat 28% van de verzoeken om hulp bij levensbeëindiging van de hulpvragers bij wie 'voltooid leven' problematiek aan de orde was, gehonoreerd werd (NB: en er dus waarschijnlijk sprake was van een stapeling van ouderdomsklachten).

5. Buiting et al, 2012

De houding van ouderen (64 jaar en ouder) tov een laatstewilpil, en hoe deze verandert door de tijd (in 2001, 2005 en 2008).

1. Kun je je voorstellen dat je je dokter ooit om euthanasie zou vragen?
2. (Vind je dat een 'laatstewilpil' beschikbaar zou moeten zijn voor oudere mensen die klaar zijn met leven maar geen ernstige ziekte hebben?)
3. Kun je je voorstellen dat je ooit een 'laatstewilpil' zou willen hebben?

Percentage mensen dat 'ja' zegt op vraag 1 of 2 of allebei stijgt gedurende de jaren:

- ➔ Voor euthanasie van 54 naar 59 naar 63 procent
- ➔ Voor laatstewilpil van 31 naar 32 naar 40 procent

NB: alleen bij groep van 64-74 jaar was deze stijging significant

Percentage 'ja' voor euthanasie bij alle leeftijdsgroepen hoger dan 'ja' voor lwpil.

NB: de auteurs stellen dat een positieve houding tov euthanasie en lwpil voornamelijk geassocieerd is met een hoger opleidingsniveau en met niet-religieuze mensen → dit impliceert dat het debat mogelijk beïnvloed wordt door een selecte groep uit de NL samenleving.

En: voltooid leven moet niet automatisch buiten het medische domein geplaatst worden, maar vraagt om de zorg en aandacht van artsen.

Kwalitatief

6. Rurup et al, 2011

Studie door middel van interviews naar hoe en wanneer een doodswens zich kan ontwikkelen, de achtergrond van de wens en de redenen ervoor. Ze zagen vier verschillende fasen:

- a. De oorspronkelijke 'trigger' van de doodswens (zoals zowel traumatische ervaringen op jonge leeftijd als later (verlies van dierbaren), leven met veel tegenslagen, lage kwaliteit van leven door ziekte en/of ouderdom. Maar ook aanwezigheid van depressie en discrepantie tussen ideaal en werkelijkheid).
- b. Persoonlijk karakter, coping strategies en sociale steun van anderen: hoe zinvol is je leven, welke verwachtingen heb je van anderen, hoeveel sociale contacten heb je.
- c. Gebrek aan controle om de situatie beter te maken, en het ontwikkelen van gedachten over de dood als iets 'positiefs': negatieve versus positieve kanten van het leven en van de dood.
- d. Balans tussen deze verschillende kanten.

Mensen zitten in een situatie waar ze niet in willen zitten (om zeer uiteenlopende redenen), maar kunnen daar zelf niets of niet voldoende aan doen, geen controle en geen mogelijkheid om tevreden te zijn met het leven: de dood als goede uitweg.

7. Van Wijngaarden, Leget en Goossensen, 2015

Inzicht geven in de leefwereld van ouderen met een voltooid leven, 'what does it mean to feel that life is completed and no longer worth living → focust grotendeels op ouderen die aan de definitie voldoen zoals in het rapport Schnabel ('over 70 years of age, who considered their life to be 'completed' and no longer worth living, and who strongly wished to die while not being terminally or mentally ill.') (NB: maar zouden wel een stapeling van ouderdomsklachten kunnen hebben, dus niet zeker dat ze buiten de Wtl vallen). Vijf belangrijkste kenmerken werden geïdentificeerd:

- a. Een intens gevoel van eenzaamheid, ook als ze nog een partner en/of kinderen hadden. Het gevoel een last te zijn voor anderen.
- b. Het gevoel er niet meer toe te doen, niet belangrijk te zijn, terwijl meesten altijd actief hebben meegedaan en bijgedragen aan de samenleving en daar veel voldoening uit haalden. 'losing connection', vervreemding.
- c. Zich niet meer kunnen uiten: het verlies van de activiteiten hierboven beschreven leidt ertoe dat mensen hun individualiteit niet meer tot uitdrukking kunnen brengen.
- d. Vermoeidheid op verschillende fronten: mentaal, lichamelijk, sociaal en/of existentieel: een complexe, multidimensionale, allesoverheersende vermoeidheid. Scherp contrast met hun vroegere leven.
- e. Weerstand tegen het afhankelijk worden van anderen als gevolg van steeds verdere achteruitgang. Onacceptabel verlies van waardigheid, niet te verenigen met hoe ze zichzelf zien. Deze angsten, wensen, zorgen en verlangens moeten serieus genomen worden, en niet worden weggezet als subjectieve ervaringen → basis voor een publiek debat over de rol en plaats van ouderen in de samenleving. EN: 'perhaps a way to partly address the absences of meaning experienced .. might be by changes to their (social) circumstances and relations, rather than offering them a legal opportunity to die'.

NB: in dit sample vertoonde slechts een klein deel tekenen van depressie.

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: donderdag 14 april 2016 11:22
Aan: 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: 160412 Conclusies en kabinetsreactie
Bijlagen: 160412 Conclusies en kabinetsreactie.docx

Hoi 10.2.e

10.2.e en ik hebben het tabellenoverzicht afgerond. Heb jij tijd om te kijken en commentaar te leveren op de opzet en aangehaalde onderwerpen/punten?

Groet 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Verzonden: donderdag 21 april 2016 17:00
Aan: 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: FW: Terugkoppeling overleg minister over VL

10.2.e

Dinsdag hadden we een vruchtbare bespreking met de Minister over de beleidsreactie op 'Voltooid leven'. De lijn is helder. Inmiddels is met ambtelijk V&J gesproken, die ook akkoord zijn. De wens van de minister is nu dat ze de brief eind volgende week in haar tas krijgt. Jij krijgt het concept donderdag rond 12 uur.

Meer inhoudelijk:

De minister gaf aan dat ze 11.1, 10.2.g

De minister ziet de volgende lijn voor zich voor de kabinetsreactie:

11.1, 10.2.g

Conclusie: 11.1, 10.2.g

We hebben de minister ook gevraagd of ze nog met Van der Steur om de tafel wil hierover. Afspraak: 10.2.e gaat de opzet van de brief bij Van der Steur toetsen.

Groet,
10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 21 april 2016 13:56
Aan: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Concept kabinetsreactie Voltooid leven

Ha 10.2.e

Ik had het idee deze stukken aankomende week mee te geven.

Ik vind het belangrijk dat DGV goed is aangesloten op deze belangrijke brief. Daarom kan de brief volgens mij de lijn "gewoon" door. 10.2.e en ik letten op een soepele doorgang en dat het niet te lang blijft liggen en tijdig bij minister in de tas komt.

Mvg,

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: donderdag 21 april 2016 9:17
Aan: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: Concept kabinetsreactie Voltooid leven

Goedemorgen,

Dinsdagmiddag hebben we met de minister gesproken over de kabinetsreactie op het rapport Voltooid leven.

Ze gaf aan in de tas van het meireces een concept brief en een analyse van het rapport mee te willen.

Wanneer moeten deze stukken uiterlijk worden aangeleverd? Aangezien het een concept is, zijn er ook mogelijkheden dit niet via de gehele lijn aan te leveren? Ik kan me voorstellen dat we dan iets meer ruimte hebben om een conceptbrief te schrijven.

Alvast bedankt!

Groet, 10.2.e

10.2.10.2.e | Beleidsmedewerker Medische ethiek |
 Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport |
 Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag | Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |
 ☎ (070) 10.2.e | 06-10.2.e | 8e verdieping |
 ✉ 10.2.e minvws.nl | www.rijksoverheid.nl |

10.2.e

Van: Donker, M.C.H. (Marianne)
Verzonden: donderdag 21 april 2016 16:04
Aan: 10.2.e; 10.2.e
Onderwerp: RE: Terugkoppeling overleg minister over VL

Heel goed. Ik begrijp dat V&J deze lijn ook ziet zitten.
 Ik informeer 10.2.e

Marianne Donker
 directeur Publieke Gezondheid, pDGV
 Ministerie van VWS
 070-10.2.e
 06-10.2.e

Buiten werktijden mailen mag, maar hoeft niet. Beantwoord deze mail op een voor jou geschikt moment.

Van: 10.2.e; 10.2.e
Verzonden: donderdag 21 april 2016 15:49
Aan: Donker, M.C.H. (Marianne)
CC: 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e)
Onderwerp: Terugkoppeling overleg minister over VL

Goedemiddag Marianne,

Vanmorgen hebben we met collega's van WJZ en VenJ gesproken over de kabinetsreactie.
 We hebben daarbij de lijn van de brief besproken zoals door de minister voorgesteld. Ook hebben we de
 aanbevelingen en aandachtspunten voor de Kamer besproken zodat deze in de brief opgenomen kunnen worden.

Ik zal een conceptbrief schrijven en deze aan de anderen voorleggen.
 Donderdagochtend ga ik het commentaar daarop verwerken waarna het stuk de lijn in kan.

10.2.e heeft aangegeven dat hij eraan hecht dat DGV goed is aangesloten en dat deze conceptreactie via de lijn in de
 meitas moet.

Zou jij DGV op de hoogte willen brengen van de lijn die uit het gesprek met de minister is gekomen indien je daar
 nog geen gelegenheid toe hebt gehad?

Alvast dank,
 10.2.e

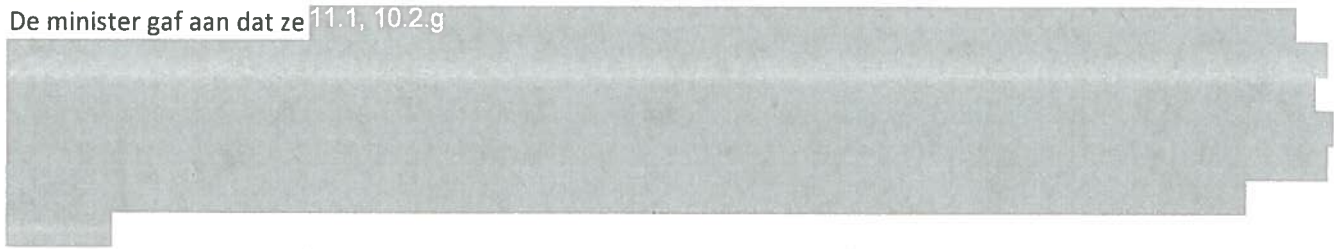
Van: 10.2.e; 10.2.e
Verzonden: woensdag 20 april 2016 14:02
Aan: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ'; 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e 10.2.e (10.2.e
 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e (10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ'
Onderwerp: Terugkoppeling overleg minister over VL

Goedemorgen,

Gistermiddag hebben Marianne Donker (dir PG), 10.2.e 10.2.e en ik met de minister gesproken over het rapport VL en
 de op te stellen kabinetsreactie.

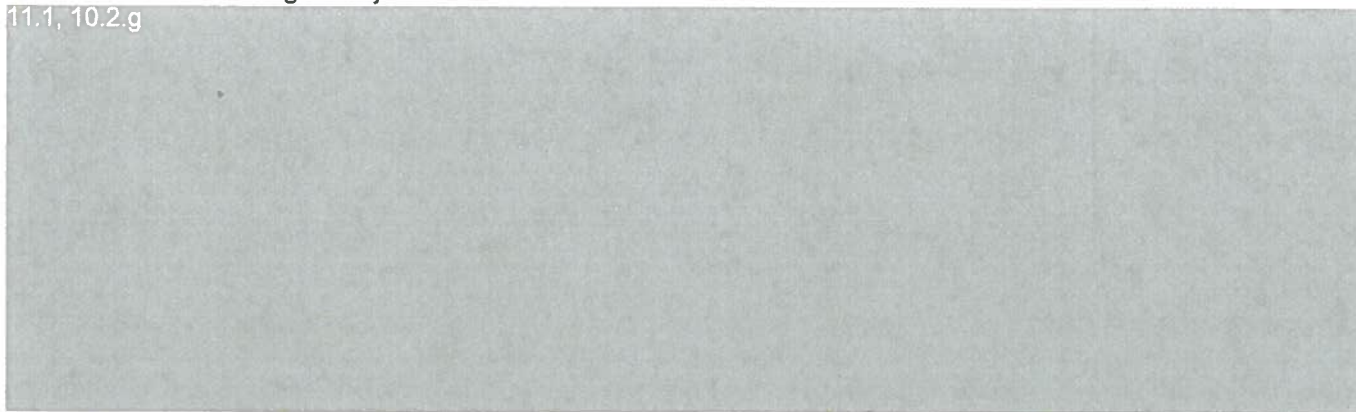
Het was een goed overleg waardoor we zeker stappen kunnen zetten.

De minister gaf aan dat ze 11.1, 10.2.g

De minister ziet de volgende lijn voor zich voor de kabinetsreactie:

11.1, 10.2.g

We hebben de minister ook gevraagd of ze nog met Van der Steur om de tafel wil hierover. 11.1, 10.2.g
Ze gaf haar politiek assistent, die ook aanwezig was, de opdracht om de opzet van de brief bij Van der Steur te toetsen. We hebben ook aangegeven dat we op ambtelijk niveau al goed aangehaakt zijn bij elkaar.

Voor het meireces wilde de minister graag de volgende stukken ontvangen:

- Een analyse van de inhoud van het rapport
- Een conceptbrief

Bovenstaande lijn volgende betekent dat het schema wat ik maandag stuurde iets minder belangrijk is geworden als geheel. We zullen daar een aantal aandachtspunten uit moeten destilleren voor in de conclusie van de brief. Daar willen we ons morgen tijdens het overleg oprichten.

Tot morgen!

Groet 10.2.e

10.2.10.2.e | Beleidsmedewerker Medische ethiek |

[Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport](#) |

Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag | Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |

☎ (070) 10.2.e | 06-10.2.e | 8e verdieping |

✉ 10.2.e minvws.nl | www.rijksoverheid.nl |

10.2.e

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ [10.2.e minvenj.nl]
Verzonden: woensdag 13 april 2016 15:17
Aan: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: planning

Hoi 10.2.e

Heb vanochtend onze persvoorlichtster 10.2.e 10.2.e op vlieghoogte gebracht over de kabinetsreactie Voltuoid Leven. Heb haar kort verteld over dilemma zelfbeschikkingsrecht vs uitkomsten rapport. Ze heeft de opzet voor de reactie nog niet gelezen, maar had alvast 2 tips die ik je niet wil onthouden:

- 11.1, 10.2.g

-

-

Misschien heb je er alvast wat aan tijdens het schrijven en voor jullie gesprek morgen met Schippers. Succes morgen en ben benieuwd naar jullie terugkoppeling!

Groet,
10.2.e

10.2.e
juridisch adviseur

Niet aanwezig op vrijdag

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
T 06-10.2.e | Gebouw Noord 19^e

www.rijksoverheid.nl/venj

.....
Voor een veilige en rechtvaardige samenleving
.....

Van: 10.2.e 10.2.e [mailto:10.2.e minvws.nl]
Verzonden: woensdag 13 april 2016 10:47
Aan: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: RE: planning

Hoi 10.2.e

Mijn mail was niet heel duidelijk nu ik hem na lees. Mijn conclusie was om morgen niet bij elkaar te komen.

En volgende week wel weer. Ik zal vanmiddag een afspraak plannen en dan wachten we inderdaad af wie van jullie aansluit buiten reikwijdte verzoek

Groet 10.2.e

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ [<mailto:10.2.e@minvenj.nl>]

Verzonden: woensdag 13 april 2016 10:41

Aan: 10.2.e; 10.2.e

Onderwerp: RE: planning

Hoi 10.2.e

Dank voor de info! Begrijp ik goed dat we morgen nog bij elkaar komen, of slaan we deze week over?

Ik kan nog niet zeggen of ik er volgende week woensdag bij kan zijn. buiten reikwijdte verzoek

10.2.e Ik heb bij 10.2.e en 10.2.e in de week gelegd dat we dan even bekijken wie van ons naar het overleg over de kabinetsreactie kan. Ik zou gewoon iets prikken en dan kijken wij wel of dat lukt. Donderdag zou sowieso het beste uitkomen, aangezien woensdagmiddag 10.2.e en 10.2.e in principe niet werken.

Gr 10.2.e

Van: 10.2.e; 10.2.e [<mailto:10.2.e@minvws.nl>]

Verzonden: woensdag 13 april 2016 10:05

Aan: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: RE: planning

Hoi 10.2.e

Ik ben druk bezig met het uitwerken van het stuk zoals vorige week afgesproken. Dat is te laat klaar om daar morgen een gesprek over te hebben. ik hoop het vandaag af te hebben, maar weet niet zeker of dat lukt.

Verder zijn wij gisteren benaderd dat de minister morgenmiddag met ons wilt spreken. 10.2.e en ik worden geacht aan te schuiven bij een periodiek gesprek tussen de DG en de minister. 10.2.e heeft daar 10.2.e ook al even over gebeld. We gaan tijdens dat gesprekje ook proberen dat er een toezegging komt om met beide bewindspersonen om de tafel te gaan zitten. 11.1, 10.2.g

Ik wil nav het gesprek met de minister kijken wat daar uitkomt en waar mogelijk vrijdag en maandag verwerken. Ik wil denk ik voorstellen om dan volgende week woensdag bij elkaar te komen. Kan dat wat jou betreft?

Groet,
10.2.e

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ [<mailto:10.2.e@minvenj.nl>]

Verzonden: woensdag 13 april 2016 9:27

Aan: 10.2.e; 10.2.e

Onderwerp: planning

Hoi 10.2.e

Wanneer denk je weer een nieuwe versie van de conceptreactie klaar te hebben? En wanneer denk je dat morgen ons overleg zal plaatsvinden? Ben even nieuwsgierig ivm de eigen agendaplanning.

Gr 10.2.e

10.2.e
juridisch adviseur

Niet aanwezig op vrijdag

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
T 06-10.2.e | Gebouw Noord 19^e

www.rijksoverheid.nl/venj

.....
Voor een veilige en rechtvaardige samenleving
.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: maandag 25 april 2016 15:08
Aan: 10.2.e (10.2.e, 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ'; 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ'; 10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ'
Onderwerp: Conceptbrief: rapport Voltooid leven
Bijlagen: 0 4 Kabinetsreactie Rapport Voltooid leven 25-4.docx

Beste allen,

Zoals sommigen van jullie al gehoord hebben, **buiten reikwijdte verzoek** Omdat ik haar achtervang ben op het euthanasiedossier zal ik het opstellen van de conceptbrief over Voltooid leven (en aanverwante zaken) op mij nemen.

Bijgevoegd vinden jullie een eerste versie van dit concept, opgesteld door 10.2.e en vandaag nog aangevuld door mij. Om de brief voor het meireces bij de minister te krijgen, moet deze voor as donderdag 12uur bij de DGV zijn. Daarom wil ik jullie vragen om **morgen (dinsdag) vóór 14u** te reageren, zodat ik diezelfde middag jullie opmerkingen kan verwerken.

Zouden jullie ook naar de vragen kunnen kijken die in de kantlijn staan? Dat zijn wat kwesties waar 10.2.e en ik nog niet uitkwamen en waar we graag jullie visie op horen.

Alvast hartelijk dank voor jullie reactie.

Met vriendelijke groeten,

10.2.e 10.2.e

10.2.e
 Beleidsmedewerker Ethiek
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
 Directie Publieke Gezondheid, afdeling Ethiek
 Adres: Parnassusplein 5 // Postbus 20350, 2500 EJ Den Haag
 Contact: 06-10.2.e // 10.2.e minvws.nl

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: maandag 25 april 2016 19:25
Aan: 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ';
10.2.e - BD/DJOA/JBOZ'; 10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ'; 10.2.e
(10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Conceptbrief: rapport Voltooid leven
Bijlagen: 0 4 Kabinetsreactie Rapport Voltooid leven 25-4 [aanv EB].docx

Beste 10.2.e en 10.2.e

Hierbij mijn aanvullingen/ opmerkingen.

Hartelijke groet (en voor buiten reikwijdte verzoek),
10.2.e

dubbel zie doc. A49

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: maandag 25 april 2016 14:37
Aan: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: kab reactie

11.1, 10.2.g

Eventueel kun je een mail opstellen, 1 aan 10.2.e en 1 aan 10.2.e van de IGZ. Hij is mijn contactpersoon daar. Je zou ze een mailtje kunnen stillen met de processtappen en de voorziene lijn. De tekst met ze afstemmen lijkt mij 11.1, 10.2.g. Hoeft wat mij dus ook niet betreft op stel en sprong mar ergens deze week is dan prima.

Mocht je 10.2.e spreken kun je het nog even met hem afstemmen.

Succes met de brief!

Groeten 10.2.e

-----Original Message-----

From: 10.2.e 10.2.e
Sent: Monday, April 25, 2016 01:44 PM W. Europe Standard Time
To: 10.2.e 10.2.e
Subject: FW: kab reactie

Kun jij hier een antwoord op geven?

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ [mailto:10.2.e@minvenj.nl]
Verzonden: maandag 25 april 2016 13:41
Aan: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: kab reactie

Hoi 10.2.e

Stemmen jullie het concept ook nog af met de IGZ? Of lichten jullie ze op hoofdlijnen in?

Ik stel het OM op de hoogte van de stavaza rondom de kabinetsreactie. Er zit voor beiden m.i. 11.1, 10.2.g, maar het OM wilde in ieder geval graag worden meegenomen in de ontwikkelingen rondom het rapport Voltooid Leven.

In de loop van de middag hoop ik meer te weten van onze PA over instemming van onze minister met de lijn van de brief. Dat laat ik je nog weten.

Gr 10.2.e

10.2.e
juridisch adviseur

Niet aanwezig op vrijdag

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

T 06-10.2.e | Gebouw Noord 19^e

www.rijksoverheid.nl/venj

Voor een veilige en rechtvaardige samenleving

Van: 10.2.e 10.2.e [mailto:10.2.e@minvws.nl]

Verzonden: maandag 25 april 2016 13:25

Aan: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: RE: kab reactie

Hoi 10.2.e

Ja dat klopt, ik ben bezig om het concept van 10.2.e nog wat aan te passen. Ik denk alleen niet dat dat voor 14uur gedaan is; ik mik zelf op uiterlijk 15uur vandaag. Gaat het jou dan lukken om er morgen voor 14u naar te kijken?

Ik hoor graag wat voor jullie een handige planning is en hoe we dat het beste op elkaar af kunnen stemmen.

Groeten,

10.2.e

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ [mailto:10.2.e@minvenj.nl]

Verzonden: maandag 25 april 2016 13:03

Aan: 10.2.e 10.2.e

CC: 10.2.e 10.2.e

Onderwerp: kab reactie

Hoi 10.2.e

Begreep van 10.2.e dat jij vanmiddag (bij haar afwezigheid) de nieuwe versie van de concept kabinetsreactie zult versturen. Ben even benieuwd of je al zicht hebt op wanneer dat ongeveer denkt te kunnen doen?

Zit van 14.00 tot 15.30 uur in overleg, vandaar. Ook handig om te weten ivm oplijnen van mijn afdelingshoofd 10.2.e

Gr 10.2.e

10.2.e
juridisch adviseur

Niet aanwezig op vrijdag

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

T 06-10.2.e | Gebouw Noord 19^e

www.rijksoverheid.nl/venj

Voor een veilige en rechtvaardige samenleving

10.2.e

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ [10.2.e minvenj.nl]
Verzonden: dinsdag 26 april 2016 11:49
Aan: 10.2.e 10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ;
10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e (10.2.e 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: RE: Conceptbrief: rapport Voltooid leven
Bijlagen: 0 4 Kabinetsreactie Rapport Voltooid leven 25-4 (opm VenJ).docx

Allen,

Hierbij de opmerkingen en voorstellen van 10.2.e en mij.

Zoals gezegd denk ik dat we nog even moeten afwachten of de lijn van de brief blijft zoals die nu is.

Groet,
10.2.e

10.2.e
juridisch adviseur

Niet aanwezig op vrijdag

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
T 06-10.2.e | Gebouw Noord 19^e

www.rijksoverheid.nl/venj

.....
Voor een veilige en rechtvaardige samenleving
.....

dubbel, zie doc. A49

10.2.e

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ [10.2.e minvenj.nl]
Verzonden: dinsdag 26 april 2016 10:14
Aan: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ;
 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: RE: Conceptbrief: rapport Voltooid leven

Dag allemaal,

Hartelijk dank voor de conceptbrief! Wat een werk is dat geweest! We zijn er op dit moment naar aan het kijken en komen zo snel mogelijk met een reactie. Ik wil jullie hierbij alvast twee dingen melden:

1. Gisteren meldde ik 10.2.e al telefonisch dat ik contact had gehad met onze PA 10.2.e. De PA van Schippers had zich nog niet bij hem gemeld over de afstemming van de lijn van de brief. Hij zou haar gaan bellen om hierover te overleggen. 11.1, 10.2.g

De strekking van de lijn gehoord hebbend, 11.1, 10.2.g

De vraag is m.i. 11.1, 10.2.g

Ik verwacht nog een terugkoppeling van de afstemming tussen beide PA's. Misschien handig om ook even bij jullie PA te informeren? Mogelijk blijft het bij de lijn van jullie minister, mogelijk leidt het tot aanpassing. Dan hebben jullie in ieder geval alvast wat achtergrond daarover mee gekregen.

2. Ook meldde onze PA mij dat kamerlid Arno Rutte (VVD, lid VKC VWS) mondeling een gesprek had aangevraagd met onze minister en beleidsmakers over dit onderwerp. 11.1, 10.2.g

Tot zover.

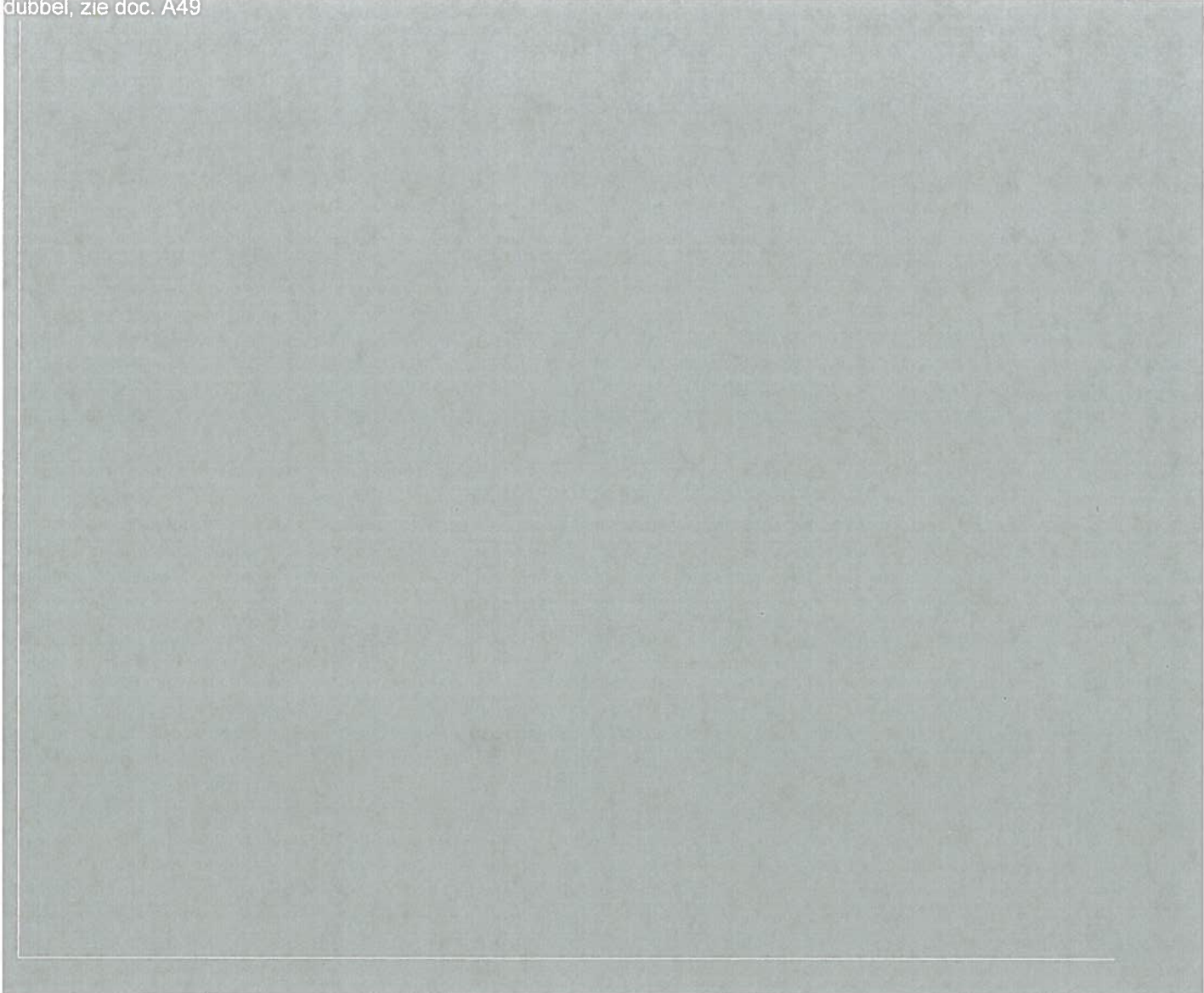
Groet,
10.2.e

10.2.e
juridisch adviseur

Niet aanwezig op vrijdag

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

dubbel, zie doc. A49

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden én het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: woensdag 27 april 2016 12:23
Aan: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: 0 4 Kabinetsreactie Rapport Voltooid leven 25-4.docx
Bijlagen: 0 4 Kabinetsreactie Rapport Voltooid leven 27-4.docx

Hoi 10.2.e

Hierbij een aangepaste versie van de brief Voltooid leven. Ik heb zoveel mogelijk geprobeerd te verwerken wat we gisteren besproken hadden. Er staat nog een aantal opmerkingen in, deels met actiepunten, deels met vragen aan jou.

Succes ermee en tot morgen,

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: dinsdag 26 april 2016 16:58
Aan: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: 0 4 Kabinetsreactie Rapport Voltooid leven 25-4.docx

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: donderdag 28 april 2016 12:08
Aan: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: Brief Voltooid leven
Bijlagen: Analyse rapport Voltooid Leven.docx; 0 4 Kabinetsreactie Rapport Voltooid leven.docx; nota voltooid leven.docx

Bij dezen de stukken!

10.2.e

Beleidsmedewerker Ethiek

[Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport](#)

Directie Publieke Gezondheid, afdeling Ethiek

Adres: Parnassusplein 5 // Postbus 20350, 2500 EJ Den Haag

Contact: 06 - 10.2.e // 10.2.e minvws.nl

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Minister

Directie Publieke
Gezondheid
Ethiek

Ontworpen door

10.2.e

Clustercoördinator Ethiek

T 070-10.2.e

M +31(0)6-10.2.e

F 070-3407197

10.2.e minvws.nl

nota

(ter beslissing)

Kabinetsreactie Voltooid Leven

Paraaf directeur

DGV

Directeur PG

Datum

28 april 2016

Kenmerk

kenmerk

Zaaknummer

#zaaknr#

C:\Users\KHABBAZS\AppData
Local\Microsoft\Windows\Te
mporary Internet
Files\Content.Outlook\2QWQ
NAJO\nota voltooid
leven.docx

1 Aanleiding voor deze nota

Op 4 februari 2016 is het rapport Voltooid leven uitgebracht over juridische mogelijkheden en de maatschappelijke dilemma's met betrekking tot hulp bij zelfdoding aan mensen die hun leven voltooid achten. In het AO medische ethiek van 16 februari 2016 heeft u de Kamer toegezegd voor het zomerreces een reactie op het rapport te geven, zodat die nog voor de zomer door de Kamer besproken kan worden.

2 Beslispunten, advies en mogelijk alternatief

- bijgesloten is een concept kabinetsreactie op het rapport, waarbij rekening is gehouden met de ambtelijke voorbespreking met u op 19 april 2016.

3 Samenvatting en conclusies

Tijdens de behandeling van de begroting voor 2014, die plaatsvond eind 2013, heeft de VVD-fractie (bij monde van dhr Rutte) de minister gevraagd om een verkenning uit te voeren naar de maatschappelijke dilemma's en juridische mogelijkheden van hulp bij zelfdoding aan mensen die hun leven voltooid achten. Hiertoe is een commissie samengesteld onder leiding van Paul Schnabel.

In het rapport heeft de commissie het vraagstuk uitgewerkt door eerst te kijken naar de definitie van 'voltooid leven', en deze ruim uit te leggen, waardoor ook veel gevallen nu euthanasie of hulp bij zelfdoding zouden kunnen krijgen op basis van de Euthanasiewet¹. Vervolgens schetst de commissie het geldende juridische kader, en legt ook dat ruim uit. Bij de beschouwing van de maatschappelijke context geeft de commissie aan dat zij

¹ Officiële titel is *Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding* (WtI).

de indruk heeft dat er maar weinig mensen zijn met een doodswens, die niet binnen de criteria van de Euthanasiewet geholpen kunnen worden. Het rapport schetst mogelijkheden ter voorkoming dat mensen hun leven voltooid achten, en weegt bij de juridische mogelijkheden om hulp bij zelfdoding te bieden de voor- en tegenargumenten, waarbij de commissie concludeert dat het huidige wettelijke kader goed functioneert en in stand gehouden zou moeten worden. Daarmee biedt het rapport geen duidelijke juridische handvatten voor mogelijkheden tot hulp bij zelfdoding voor mensen die hun leven voltooid achten.

Directie Publieke Gezondheid
Ethiek

Kenmerk
kenmerk

Overigens wordt in het rapport uitgebreid stilgestaan bij de ratio achter de strafbaarheid van hulp bij zelfdoding in art 294 WvSr. Dit artikel stamt uit 1881, en destijds is de beschermwaardigheid van het leven deels als grondslag genoemd. De ratio van het artikel is nu niet heel eenvoudig te meer plaatsen in de huidige context van de WtI, waarbij hulp bij zelfdoding door een arts niet steeds strafbaar is. De vraag is in welke mate beschermwaardigheid van het leven dan nog een rol speelt. Ook uitspraken van het EHRM, waarin het Hof aangeeft dat uit artikel 8 van het EVRM ook zelfbeschikking ten aanzien van het levenseinde kan worden afgeleid, roepen vragen op omtrent de uitleg van het artikel.

De onduidelijkheid omtrent de gedachte die achter de strafbaarheid van hulp bij zelfdoding in het WvSr ligt, vraagt om nader overleg met V&J en een standpunt van het kabinet daarover. In nader overleg kan dan gekeken worden naar de doelstellingen van het artikel in de context van huidige maatschappelijke opvattingen omtrent beschermwaardigheid van het leven en autonomie die met zelfbeschikking samenhangt. Een dergelijke uitwerking zorgvuldig tot stand brengen is voor het zomerreces niet haalbaar, en zal naar verwachting niet eerder dan eind van dit jaar mogelijk zijn.

4 Draagvlak politiek

Het rapport is opgesteld op verzoek van de VVD fractie.

D66, GroenLinks en de VVD hebben teleurgesteld gereageerd op het rapport, omdat zij gehoopt hadden dat er wel concrete handvatten voor hulp bij zelfdoding bij voltooid leven geboden zouden worden.

De PVV, CU, SGP, SP, het CDA, en de 50Plus partij stemmen in met de lijn van het rapport, omdat zij geen voorstander zijn van verruimen van de mogelijkheden van hulp bij zelfdoding. Daarnaast hebben zij positief gereageerd op de aanbevelingen van de commissie ten aanzien van het voorkomen van gevoelens van voltooid leven, en de daaraan gekoppelde aanbeveling inzake aanvaardbare en betaalbare zorg voor ouderen.

5 Draagvlak maatschappelijk

Op het rapport is verdeeld gereageerd. De NVVE was uiteraard teleurgesteld. Ook anderen reageerden kritisch op het rapport, zoals hoogleraar strafrecht Eugene Sutorius (ook betrokken bij het burgerinitiatief Uit Vrij Wil) in EenVandaag en emeritus hoogleraar ethiek Govert den Hartogh in het Nederlands Juristenblad).

KNMG voorzitter Rutger Jan van der Gaag meent dat het rapport aansluit bij het standpunt van de KNMG.

6 Financiële en personele gevolgen

nvt

7 Juridische haalbaarheid
nvt

8 Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)
Er vindt afstemming plaats met V&J en WJZ

9 Gevolgen administratieve lasten
nvt

10. Toezeggingen
nvt

Directie Publieke Gezondheid
Ethiek

Kenmerk
kenmerk

10.2.10.2.e

Clustercoördinator Ethiek

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: donderdag 28 april 2016 10:08
Aan: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: Conceptbrief VL
Bijlagen: 0 4 Kabinetsreactie Rapport Voltooid leven.docx

Hier 10.2.e

Hierbij een nieuwe versie van de conceptbrief VL, ik heb hier en daar een zin of woord aangepast, maar geen grote wijzigingen doorgevoerd.

Groeten,

10.2.e

10.2.e
Beleidsmedewerker Ethiek
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Directie Publieke Gezondheid, afdeling Ethiek
Adres: Parnassusplein 5 // Postbus 20350, 2500 EJ Den Haag
Contact: 06 - 10.2.e // 10.2.e minvws.nl

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: donderdag 28 april 2016 12:54
Aan: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: FW: Stukken voltooid leven

En dit was de reactie van Marianne, kan ik me goed in vinden: deels ook precies de dingen die de minister zelf moet beslissen.

Van: Donker, M.C.H. (Marianne)
Verzonden: donderdag 28 april 2016 11:35
Aan: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Stukken voltooid leven

Hallo 10.2.e (en 10.2.e)

Zet maar door. 11.1, 10.2.g

11.1, 10.2.g

?

Ook vind ik 11.1, 10.2.g

11.1, 10.2.g

Maar zoals gezegd: hoeft niet aangepast te worden, ik vind het een 11.1, 10.2.g voorzet nu, het is aan de minister om te bepalen of ze het anders wil.
Zet maar in Marjolein.

Groet,
Marianne

Marianne Donker
directeur Publieke Gezondheid, pDGV
Ministerie van VWS
070-10.2.e
06 10.2.e

Buiten werktijden mailen mag, maar hoeft niet. Beantwoord deze mail op een voor jou geschikt moment.

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: donderdag 28 april 2016 11:09

Aan: Donker, M.C.H. (Marianne)
Onderwerp: Stukken voltooid leven

Hoi Marianne,

Zie bijgevoegd de stukken voor de kabinetsreactie op het rapport Voltooid leven van de commissie Schabel. Wij zetten het nu in Marjolein.

Groeten,

10.2.e

10.2.e

Beleidsmedewerker Ethiek

[Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport](#)

Directie Publieke Gezondheid, afdeling Ethiek

Adres: Parnassusplein 5 // Postbus 20350, 2500 EJ Den Haag

Contact: 06 - 10.2.e // 10.2.e [minvws.nl](mailto:10.2.e@minvws.nl)

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: woensdag 4 mei 2016 16:50
Aan: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: FW: Conceptreactie Voltooid leven
Bijlagen: 0 4 Kabinetsreactie Rapport Voltooid leven 28-4 (opm VenJ).docx

Hoi 10.2.e

Bijgaand nog enkele opmerkingen van VenJ bij onze conceptbrief. Slechts een paar kleine dingetjes zag ik, maar aangezien jij nu de trekker bent van deze brief, leek het me handig die even door te sturen.

Groeten,

10.2.e

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ [<mailto:10.2.e@minvenj.nl>]
Verzonden: maandag 2 mei 2016 11:42
Aan: 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ)
Onderwerp: RE: Conceptreactie Voltooid leven

Beste 10.2.e

Nog dank voor het toezenden van de nieuwe versie van de concept kabinetsreactie vorige week donderdag. Het stuk is ingrijpend gewijzigd t.o.v. de vorige versie, maar m.i. 11.1, 10.2.g
vind 11.1, 10.2.g.

Bijgaand nog een paar kleine opmerkingen.

Wij hebben onze minister inmiddels geïnformeerd over dit concept en hem gevraagd om zijn standpunt t.a.v. de door jullie minister voorgestelde lijn (met vermelding dat de PA's nog onderling contact zouden hebben). Nu hij deze week afwezig is i.v.m. reces, verwachten we niet eerder dan volgende week een reactie of overleg daarover. Wanneer verwachten jullie een reactie van jullie minister? Zij is nu ook afwezig toch?

Groet,
10.2.e

10.2.e
juridisch adviseur

Niet aanwezig op vrijdag

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
T 06-10.2.e | Gebouw Noord 19^e

www.rijksoverheid.nl/venj

.....
Voor een veilige en rechtvaardige samenleving
.....

Van: 10.2.e 10.2.e [mailto:10.2.e minvws.nl]

Verzonden: donderdag 28 april 2016 12:06

Aan: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: Conceptreactie Voltooid leven

Beste 10.2.e

Veel dank voor jullie input op de conceptbrief, we hebben jullie opmerkingen verwerkt. Bijgaand de aangepaste brief, een analyse van het rapport en de bijbehorende nota.

Deze stukken zijn nu bij ons de lijn in, zodat ze morgen met onze minister mee kunnen voor het meireces.

Groeten,

10.2.e

10.2.e

Beleidsmedewerker Ethiek

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Directie Publieke Gezondheid, afdeling Ethiek

Adres: Parnassusplein 5 // Postbus 20350, 2500 EJ Den Haag

Contact: 06 - 10.2.e // 10.2.e minvws.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

10.2.e

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ [10.2.e minvenj.nl]
Verzonden: maandag 9 mei 2016 15:19
Aan: 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e)
CC: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e 10.2.e -
BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: RE: Lijn kabinetsreactie Voltooid Leven

Hoi 10.2.e en 10.2.e

Nog een aanvulling op mijn onderstaande bericht: buiten reikwijdte verzoek

Mocht het nodig zijn dan is het handig om bij mijn afwezigheid even met 10.2.e (of 10.2.e te schakelen. Op 10.2.e probeer ik wel mijn mails bij te houden, maar dan ben ik uiteraard minder goed bereikbaar.

Groet,
10.2.e

10.2.e
juridisch adviseur

Niet aanwezig op vrijdag

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
T 06-10.2.e | Gebouw Noord 19^e

www.rijksoverheid.nl/venj

.....
Voor een veilige en rechtvaardige samenleving
.....

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ
Verzonden: maandag 9 mei 2016 13:47
Aan: 10.2.e (10.2.e)
CC: 10.2.e minvws.nl; 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: RE: Lijn kabinetsreactie Voltooid Leven

OK 10.2.e dank voor je terugkoppeling!

Mochten er als gevolg van de reactie van Schippers nog wijzigingen in het concept komen of juist niet, dan hoor ik dat uiteraard graag. ☺

Groet,
10.2.e

10.2.e
juridisch adviseur

Niet aanwezig op vrijdag

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

T 06-10.2.e | Gebouw Noord 19^e

www.rijksoverheid.nl/venj

Voor een veilige en rechtvaardige samenleving

Van: 10.2.e 10.2.e [mailto:10.2.e@minvws.nl]

Verzonden: maandag 9 mei 2016 13:43

Aan: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: RE: Lijn kabinetsreactie Voltooid Leven

Hoi 10.2.e

We wachten inderdaad nog op een reactie van onze minister, hopelijk wordt dat as vrijdag, anders dinsdag 17 mei. Daarnaast is het zo dat 10.2.e de coördinatie van deze brief op zich heeft genomen nu 10.2.e er tijdelijk niet is. Dus voor vragen kun je je nu weer het beste tot hem richten. Ik weet in ieder geval dat het de bedoeling is dat de brief in de CWIZO van 23 mei wordt besproken, en dat 10.2.e met 10.2.e heeft geregeld dat we het stuk dan niet al op 12 mei, maar pas op 17 mei hoeven aan te leveren (al wordt dat ook krap als we het pas op die dag terugkrijgen).

Kortom, dit is wat ik weet, 10.2.e weet meer 😊.

Groeten,

10.2.e

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ [mailto:10.2.e@minvenj.nl]

Verzonden: maandag 9 mei 2016 13:37

Aan: 10.2.e 10.2.e

Onderwerp: FW: Lijn kabinetsreactie Voltooid Leven

Hoi 10.2.e

Weet je al meer over het vervolg van de concept kabinetsreactie Voltooid Leven? Of wachten jullie nog op reactie van jullie minister?

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ

Verzonden: dinsdag 3 mei 2016 11:35

Aan: 10.2.e 10.2.e (10.2.e@minvws.nl); 10.2.e@minvws.nl

CC: 10.2.e 10.2.e (10.2.e@minvws.nl); 10.2.e 10.2.e (10.2.e@minvws.nl); 10.2.e
- BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: Lijn kabinetsreactie Voltooid Leven

Dag allemaal,

Hierbij laat ik jullie weten dat ik zonet vernam dat onze minister zich kan vinden in de lijn van de concept kabinetsreactie Voltooid Leven. Het concept van afgelopen donderdag is vanuit mijn directie aan hem voorgelegd en onze minister heeft het afgelopen vrijdag met jullie minister besproken. Hij schreef dat de definitieve brief 'in/na meireces' volgt.

Dit betekent dus dat we verder aan de slag kunnen met het concept zoals dat er nu ligt. Weten jullie al of het nog de bedoeling is om de brief te agenderen voor de CWIZO of gaat het meteen door naar de MR (zoals Schippers al had laten doorschemeren).

Groet,
10.2.e

10.2.e
juridisch adviseur

Niet aanwezig op vrijdag

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
T 06-10.2.e | Gebouw Noord 19^e

www.rijksoverheid.nl/venj

.....
Voor een veilige en rechtvaardige samenleving
.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: maandag 16 mei 2016 13:04
Aan: 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: FW: Verzoek om spoedige reactie: Begeleidende tekst CWIZO-stukken

Hoi 10.2.e

Zojuist zag ik deze mail van afgelopen vrijdag, met een verzoek om voor de CWIZO in een paar zinnen op te schrijven waar de Voltooid leven brief over gaat.

Onderstaande deadline hebben we niet gehaald, maar zullen we hier morgenochtend even samen naar kijken, voor aanvang van de Insight sessie?

Groeten,

10.2.e

-----Original Message-----

From: 10.2.e
Sent: Friday, May 13, 2016 02:04 PM W. Europe Standard Time
To: 10.2.e (10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e
Subject: Verzoek om spoedige reactie: Begeleidende tekst CWIZO-stukken

Hoi 10.2.e 10.2.e en 10.2.e

Onderstaande stukken staan op de agenda van de aankomende CWIZO. De stukken zijn nog niet terug van de minister; hopelijk volgen die dinsdag.

Zouden jullie t.b.v. de agenda zo snel mogelijk in 3-4 zinnen kunnen vatten waar het stuk over gaat? Het secretariaat van CWIZO wil namelijk de agenda en de stukken die al binnen zijn versturen. Lukt dit voor 14.30 uur?

rapport Voltooid Leven	VWS	10.2.e 10.2.e	10.2.e minvws.nl
buiten reikwijdte verzoek		10.2.e 10.2.e	10.2.e minvws.nl

Alvast bedankt!

Met groet,

10.2.e

Adviseur BPZ

.....
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag |

Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |

.....
M 06 10.2.e **E** 10.2.e minvws.nl

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 17 mei 2016 17:19
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Cwizo brief Voltooid Leven

Hoi 10.2.e

Nog dank voor het doorgeven. Ik heb het aan het CWIZO-secretariaat doorgegeven. Het is nu van de agenda en staat op de voorraadagenda voor de volgende vergadering.

Met groet,
10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 17 mei 2016 12:27
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Cwizo brief Voltooid Leven

Helder. Van 10.2.e begrijp ik dat we deze cwizo niet halen. Hij zou dat doorgeven. Hopelijk heeft dat bericht jou nu ook bereikt.

Groeten,

10.2.e

-----Original Message-----

From: 10.2.e
Sent: Tuesday, May 17, 2016 09:36 AM W. Europe Standard Time
To: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Subject: RE: Cwizo brief Voltooid Leven

Ha 10.2.e

Dank. Het was voor een begeleidend tekstje voor op de agenda; deze moest ik vrijdag aanleveren dus heb ik zelf wat gemaakt:

Op 4 februari 2016 is het rapport Voltooid leven uitgebracht over juridische mogelijkheden en de maatschappelijke dilemma's met betrekking tot hulp bij zelfdoding aan mensen die hun leven voltooid achten. De kabinetsreactie op dit rapport ligt voor in de CWIZO.

We wachten vandaag af wanneer het stuk terugkomt van de minister. Zodra ik meer weet, laat ik het weten.

Met groet,
10.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 17 mei 2016 9:29
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Cwizo brief Voltooid Leven

Hoi 10.2.e,

Van ^{102 e} begreep ik dat je een paar zinnen wilt over de brief die op de agenda staat van de komende Cwizo. Hier een tekstje:

De Kamer heeft de minister gevraagd te kijken naar mogelijkheden voor levensbeëindiging bij mensen die hun leven voltooid achten. Daar heeft de commissie olv Paul Schnabel een rapport over gemaakt. In de brief geven de ministers van VWS en VenJ hun reactie op het rapport. 11.1. 10.2.g

Vriendelijke groet,

^{102 e}

10.2.e

Van: 10.2.ee 10.2.e
Verzonden: maandag 23 mei 2016 15:05
Aan: 10.2.e . (10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e M.C.H. (10.2.e 10.2.e A. (10.2.e 10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e
10.2.e (10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e
Onderwerp: FW: Factsheet mondeling vraag Voltooid Leven 24-5-2016
Bijlagen: factsheet LaatsteWilPil Mondelinge Vraag 20160524.docx; Organisaties pleiten voor
proef met zelfdodingspil _ Nieuwsuur.pdf; VVD en PvdA_ weer terug bij af met hulp bij
zelfdoding _ NOS.pdf

Goedmiddag,
Hierbij de stukken voor het mondelinge vragenuurtje m.b.t. voltooid leven.

Met vriendelijke groet,

Namens 10.2.e 10.2.e
10.2.e 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
 Verzonden: maandag 23 mei 2016 15:49
 Aan: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ
 CC: 10.2.e 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e (10.2.e 10.2.e
 10.2.e (10.2.e
 Onderwerp: Kabinetsreactie voltooid leven
 Bijlagen: Kabinetsreactie Rapport Voltooid leven_track changes.docx; Kabinetsreactie Rapport
 Voltooid leven.docx; AanbiedingsFormulier CWIZO Rapport Commissie Schnabel
 Voltooid leven.pdf

Hoi 10.2.e

Op basis van overleg van 10.2.e met onze minister is de kabinetsreactie op het rapport van de commissie Schnabel nog iets aangepast. In de bijlage de nieuwe versie en een versie met track changes zodat jullie makkelijk kunnen zien wat er gewijzigd is (gaat om een paar kleine wijzigingen).

Wij moeten de brief uiterlijk as vrijdag (27 mei) indienen bij het secretariaat van de Cwizo, zodat deze tijdens de vergadering van 6 juni besproken kan worden, dus de brief gaat samen met het aanbiedingsformulier de lijn in hier. Kunnen jullie ook met jullie minister afstemmen of hij akkoord gaat met de nieuwe brief en het bijbehorende aanbiedingsformulier?

Groeten,

10.2.e

10.2.e
 Beleidsmedewerker Ethiek
 Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
 Directie Publieke Gezondheid, afdeling Ethiek
 Adres: Parnassusplein 5 // Postbus 20350, 2500 EJ Den Haag
 Contact: 06-10.2.e // 10.2.e mlnvws.nl

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: maandag 23 mei 2016 16:01
Aan: *Postbus CWIZO
CC: 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: aanleveren cwizo stukken voor cwizo 6 juni

Beste 10.2.e

Hierbij beantwoord ik alvast de vragen, later deze week volgen de stukken en het aanbiedingsformulier:

1. Ja, we willen het dossier op de agenda van 6 juni plaatsen.
2. Afgestemd met VenJ.
3. Bespreking RWIZO is naar verwachting nodig.
4. 10 minuten.
5. Titel: Kabinetsreactie rapport commissie Schnabel Voltooid leven.

Op verzoek van de Kamer hebben de ministers een commissie ingesteld onder leiding van prof. Schnabel. Deze commissie heeft onderzoek gedaan naar mogelijkheden voor hulp bij zelfdoding voor mensen met een voltooid leven. De minister van VWS heeft de Kamer toegezegd voor het zomerreces met een reactie op het rapport te komen.

Met vriendelijke groeten,

10.2.e 10.2.e

10.2.e
 Beleidsmedewerker Ethiek
[Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport](#)
 Directie Publieke Gezondheid, afdeling Ethiek
 Adres: Parnassusplein 5 // Postbus 20350, 2500 EJ Den Haag
 Contact: 06 - 10.2.e // 10.2.e [minvws.nl](#)

Van: *Postbus CWIZO

Verzonden: vrijdag 20 mei 2016 14:39

Aan: 10.2.e 10.2.e); 10.2.e 10.2.e 10.2.e
 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e); 10.2.e
 (10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e

CC: Hulsbos, I.; _Dienstpostbus CWIZO; Dienstpostbus cwizo

Onderwerp: aanleveren cwizo stukken voor cwizo 6 juni

Beste dossierhouder,

Jouw dossier staat op de agenda voor de **CWIZO** van 6 juni **16.00u**.

Om de CWIZO zo efficiënt mogelijk te laten verlopen, ontvang je hierbij nadere informatie over de procedure, deadlines e.d. (zie tevens bijgevoegd stappenplan).

Van belang zijn ten eerste:

- **Vrijdag 27 mei, 10:00u:** deadline aanlevering van het aanbiedingsformulier en stukken via CWIZO@minszw.nl, met cc naar dienstpostbusCWIZO@minvws.nl (let op: underscroll) en cwizo@minocw.nl.
- **Maandag 6 juni** om 16:00u: CWIZO-vergadering. Houd rekening met eventuele aanwezigheid.

Wij verzoeken je om onderstaande vragen te beantwoorden:

1. Wil je jouw dossier inderdaad op de CWIZO-agenda van de 6e plaatsen? Zo niet, dan graag alternatieve datum doorgeven (zie vergaderschema).

2. Met welke departementen heb je het voorstel afgestemd of ben je nog van plan te gaan afstemmen vóór de deadline? (zijn alle mogelijke twistpunten opgelost of in ieder geval duidelijk geïdentificeerd?)
3. Gaat het dossier, naar jouw inschatting, rechtstreeks naar de MR (bij 'gladde' stukken) of is bespreking in de RWIZO nodig? (Uiteindelijk beslist de CWIZO hierover.)
4. Hoe lang schat je de behandeltijd in?
5. Ik wil jullie verzoeken om een korte duidelijke titel + korte inhoudelijke omschrijving (1-3 zinnen) te geven waarmee het stuk op de agenda komt te staan.

Aanbiedingsformulier en stukken

Het CWIZO-aanbiedingsformulier (ook bijgevoegd als pdf), dat met het voorstel zelf digitaal bij het CWIZO-secretariaat moet worden aangeleverd, is te downloaden via Rijksportaal (via Kernprocessen|Stukkenverkeer). Het is hetzelfde formulier als voor de MR, dus dat scheelt (invul-)tijd in het vervolg van het besluitvormingsproces. Geef bovenaan het formulier aan dat het voor de CWIZO is; dan verschijnen de juiste vragen in het formulier. Zie voor het formulier en nadere invulinstructies ook:

http://portal.rp.rijksweb.nl/irj/portal/?NavigationTarget=HLPFS://cisrijksportaal/ciskernprocessen/cisstukkenverkeer/cis_rijks_ministerraad/cisaanbiedingsformulierministerraad_1

CWIZO-vergadering

Je aanwezigheid bij de bespreking in de CWIZO is gewenst om vragen te beantwoorden, tenzij het een 'glad' stuk is. Houd hier s.v.p. rekening mee in je agenda.

RWIZO/MR

Let op: de RWIZO-stukken dienen in de praktijk snel na de CWIZO (in de praktijk vrijdag) al in de tas van je bewindspersoon te komen. Neem daarom tijdig contact op met je departementale contactpersoon t.b.v. de aanlevering van stukken voor de RWIZO en/of MR.

Vriendelijke groet,

10.2.e 10.2.e

secretaris CWIZO / adjunct-secretaris RWIZO

E: cwizo@minszw.nl

E: 10.2.e 10.2.e@minszw.nl

.....
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Directie Arbeidsmarkt en Sociaal-Economische Aangelegenheden (ASEA)

T: 06 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e 10.2.e @113online.nl]
Verzonden: maandag 23 mei 2016 14:45
Aan: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: de laatste wil pil

Dag 10.2.e

We hebben net toegezegd mee te werken aan het interview bij Dit is de Dag (radio 1, 18.30u – openingsgesprek). We kiezen niet voor een oordeel over wel/geen pil maar zullen wel onze zorgelijkheid uiten over de achtergrond waartegen deze discussie zich afspeelt. Denk hierbij aan eenzaamheid en uitzichtloosheid, etc.

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e [mailto:10.2.e minvws.nl]
Verzonden: maandag 23 mei 2016 11:56 TS
Aan: 10.2.e 10.2.e <10.2.e minvws.nl>; 10.2.e 10.2.e <10.2.e minvws.nl>
CC: 10.2.e 10.2.e <A.10.2.e 113online.nl>; 10.2.e 10.2.e <10.2.e gmail.com>
Onderwerp: de laatste wil pil
Urgentie: Hoog

Dag 10.2.e 10.2.e

Ik werd zojuist gebeld door 113Online, 10.2.e 10.2.e De vertelede mij dat hij benaderd wordt mbt dit debat en de inzet van D66 op dit punt om een dergelijke pil beschikbaar te stellen voor mensen boven de 80. 10.2.e is gevraagd om in een radioprogramma hierover (als tegenstander van een dergelijke pil) het debat te voeren met Pia Dijkstra, als 113Online is men daar nog niet uit. Mochten jullie hierover nog contact met hem willen zoeken, dat is prima,

Met groet

10.2.e

10.2.e 10.2.e
 senior beleidsmedewerker
 Directie Curatieve Zorg, GGZ
 M 0610.2.e /T 070-10.2.e
 Email 10.2.e minvws.nl

werktijden
 ma, di, do, vrij

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
 This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ 10.2.e minvenj.nl]
Verzonden: vrijdag 27 mei 2016 10:47
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e H.C.M. (10.2.e)
 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Kabinetsreactie voltooid leven

Hoi 10.2.e

Onze minister is akkoord met aanbieding CWIZO. Ik stuur nu ook onze annotatie in.

Gr 10.2.e

10.2.e
juridisch adviseur

Niet aanwezig op vrijdag

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
 T 06-10.2.e | Gebouw Noord 19^e

www.rijksoverheid.nl/venj

.....
Voor een veilige en rechtvaardige samenleving

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ
Verzonden: donderdag 26 mei 2016 11:52
Aan: 10.2.e (10.2.e)
CC: 10.2.e 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e -
 BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Kabinetsreactie voltooid leven

Hoi 10.2.e

We hebben onze minister bij nota formeel nog de laatste wijzigingen van jullie minister voorgelegd. Omdat de wijzigingen inderdaad minimaal zijn, verwacht ik dat hij ermee akkoord gaat. Ook vragen we hem formeel in te stemmen met aanbieding aan de CWIZO. De nota ligt inmiddels voor paraaf bij onze minister, dus ik verwacht snel een reactie te hebben.

Voor de VenJ-vertegenwoordiging bij de CWIZO (DG Michele Blom van DGSenB) heb ik inmiddels een annotatie met advies instemmen klaarliggen. Dat stuur ik uiterlijk morgen toe aan degene die de CWIZO bij VenJ voorbereidt. Ik stel voor dat jullie in de tussentijd gewoon jullie stukken insturen.

Ik hou je op de hoogte van de stand van zaken!

Groet,
10.2.e

10.2.e
juridisch adviseur

Niet aanwezig op vrijdag

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

T 06-10.2.e | Gebouw Noord 19^e

www.rijksoverheid.nl/venj

Voor een veilige en rechtvaardige samenleving

Van: 10.2.e [mailto:10.2.e@minvws.nl]

Verzonden: donderdag 26 mei 2016 11:45

Aan: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ

CC: 10.2.e 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e 10.2.e

Onderwerp: RE: Kabinetsreactie voltooid leven

Hoi 10.2.e

Gelet op de ontwikkelingen van de afgelopen dagen kan ik me zo voorstellen dat jullie minister andere zaken aan zijn hoofd heeft. Omdat de voorgestelde wijzigingen minimaal zijn, stel ik voor de stukken naar de CWIZO te sturen. Mochten er vanuit jullie nog punten zijn, dan nemen we die uiteraard mee wanneer de stukken richting RWIZO en MR opnieuw de lijn ingaan.

Groeten,

10.2.e

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ [mailto:10.2.e@minvenj.nl]

Verzonden: maandag 23 mei 2016 16:13

Aan: 10.2.e 10.2.e

CC: 10.2.e 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: RE: Kabinetsreactie voltooid leven

Hoi 10.2.e

Dank voor de stukken! Mooi dat jullie minister akkoord is.

Ik zal onze minister met een nota van de (minimale) wijzigingen van zijn ambtsgenoot op te hoogte brengen en hem vragen of hij akkoord gaat met het aanbieden van deze brief aan de CWIZO. Zodra ik meer weet, hoor je het.

Verder zorg ik ervoor dat onze VenJ-afvaardiging voor de CWIZO is voorbereid.

Groet,

10.2.e

10.2.e
juridisch adviseur

Niet aanwezig op vrijdag

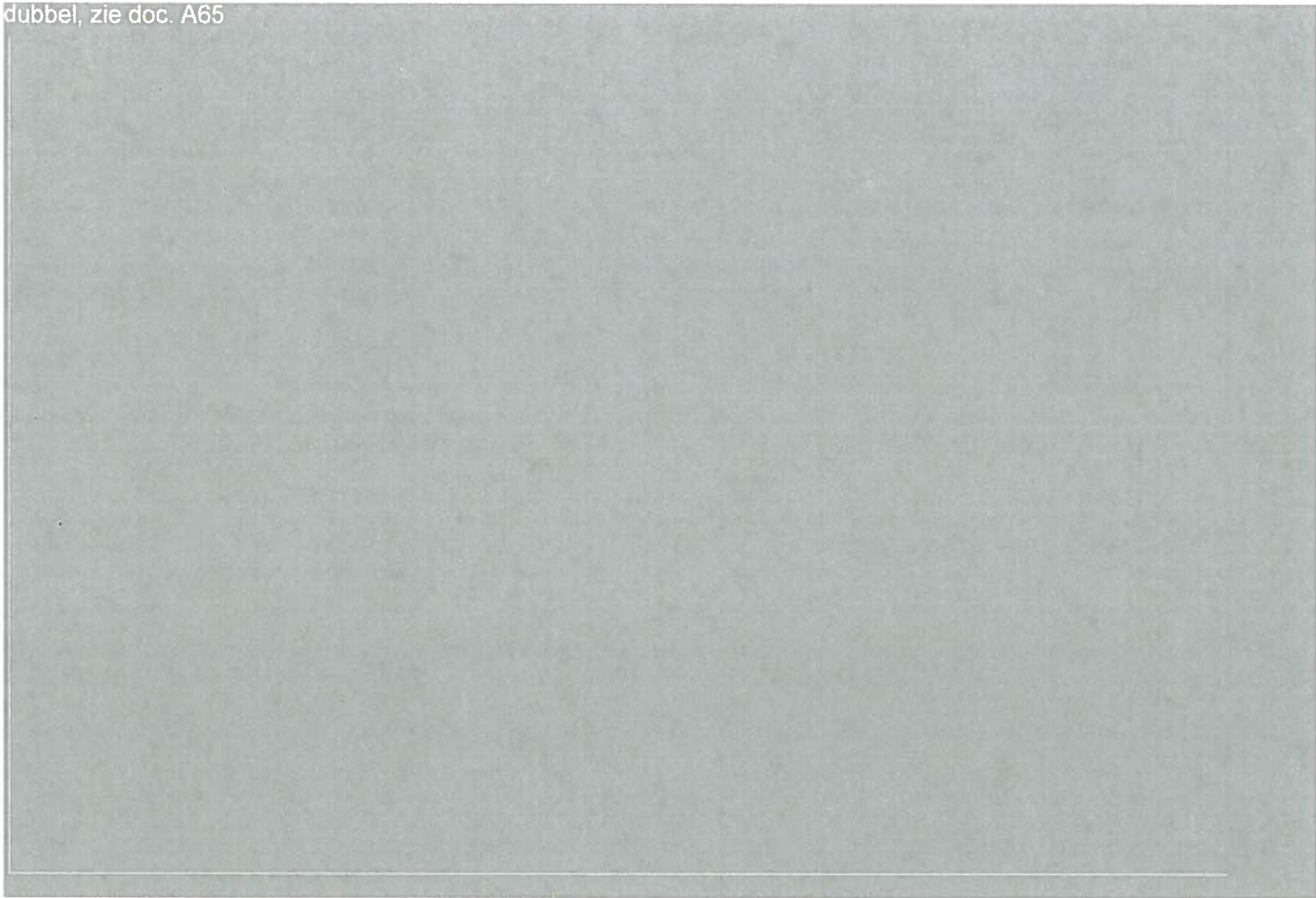
.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
T 06-10.2.e | Gebouw Noord 19^e

www.rijksoverheid.nl/venj

.....
Voor een veilige en rechtvaardige samenleving
.....

dubbel, zie doc. A65

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Doc. A71

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: dinsdag 31 mei 2016 16:20
Aan: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Reactie gevraagd toezegging voor Stand van zaken brief voor de zomer

Hoi 10.2.e

buiten reikwijdte verzoek

De verwachting is nog steeds dat we voor de zomer gaan halen: brief wordt as maandag in de CWIZO besproken, en als alles meezit 21 juni in de RWIZO en 24 juni in de MR.

Hoe gaat het met jou? Nog wat mobieler geworden in de afgelopen dagen?

Groetjes,

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: maandag 30 mei 2016 11:46
Aan: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: FW: Reactie gevraagd toezegging voor Stand van zaken brief voor de zomer
Urgentie: Hoog

Hoi 10.2.e
buiten reikwijdte verzoek

Zou jij onderstaande mail willen beantwoorden. Ik weet de laatste stand namelijk niet.
Alvast bedankt,

10.2.e

-----Original Message-----

From: 10.2.e
Sent: Monday, May 30, 2016 11:41 AM W. Europe Standard Time

Doc. A71

To: 10.2.e3 10.2.e

Subject: Reactie gevraagd toezegging voor Stand van zaken brief voor de zomer

Hallo 10.2.e

Voor de zomer wordt een stand van zaken brief moties en toezeggingen verstuurd aan de Kamer. Door BPZ is gevraagd om de kolommen in te vullen, zie onderstaande mail van BPZ.

Het volgende verzoek. Wil jij de lege kolommen invullen en de vragen in de rechterkolommen beantwoorden. Graag ontvang ik jouw reactie uiterlijk maandagmiddag, 6-6, retour.

Dank en groet,

10.2.e

ID	Omschrijving	Directie	Medewerker	Lid van de bestuursraad	Bewindspersoon	Termijn	Stand van zaken / Knelpunten	Relaties	Vraag 1 Wordt de deadline voor zomerreces gehaald? zo nee, verder naar vragen 2 en 3 Zo ja, dan kan je het daarbij laten.	Vraag 2 Mee in de stand van zakenbrief zomer? Zo nee, graag toelichten. Zo ja? Verder naar vraag 3 Wordt de toezegging afgedaan? Ja/Nee

Doc. A71

6324	Toezenen reactie op het rapport van de Commissie Voltooid Leven	PG	10.2.e ^{10.2.a}	DGV	Minister VWS	10-07-2016	22-02-2016 Beleidsreactie volgt voor de zomer 2016. Toezegging komt overeen met toezegging 5211.		Vraag 1]	Vraag 2] Vraag 3]
5211	"Uiteraard zullen wij uw Kamer na ontvangst van het rapport over de resultaten informeren. Nadat de regering hierover een standpunt heeft bepaald, gaan wij graag met uw Kamer in gesprek over de uitkomsten." Afhankelijk van het moment dat de commissie klaar is zal ik dat weer oppakken of mijn opvolger.	PG	10.2.e ^{10.2.a}	DGV	Minister VWS	10-07-2016	19-02-2016 De opdrachtbrief is aan de Kamer gestuurd en de commissie is van start gegaan. Op 11-06-2015 is de Kamer geïnformeerd dat de benoemingstermijn van de commissie is verlengd, en een rapport voor het einde van 2015 wordt verwacht (4-2-16 verstuurd). Op 17-11-2015 is de Kamer geïnformeerd (passage in BPZ verzamelbrief) dat de commissie heeft aangegeven meer tijd nodig te hebben voor het advies. Het rapport van de cie, wordt in januari 2016 verwacht. Een beleidsreactie volgt voor de zomer.	Geplande brief [29-02-2016] - Advies commissie Voltooid Leven (198) Geplande brief [30-06-2016] - Beleidsreactie op advies commissie van wijzen voltooid leven (386)	Vraag 1]	Vraag 2] Vraag 3]
5632	De Kamer ontvangt medio de zomer 2015 o.a. een kabinetsstandpunt op ZonMw-rapport mede in relatie tot de commissie voltooid leven (blz. 29).	PG	10.2.e ^{10.2.a}	DGV	Minister VWS	10-07-2016	31-03-2016 Rapport is in februari aan de Kamer gestuurd. Minister heeft toegezegd voor het zomerreces van 2016 een reactie erop aan de Kamer te sturen. Zie toezegging 5211.	Geplande brief [29-02-2016] - Advies commissie Voltooid Leven (198)	Vraag 1]	Vraag 2] Vraag 3]

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 26 mei 2016 15:15
Aan: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: Reactie gevraagd directie PG: Stand van zaken brief moties en toezeggingen Zomer (stap 1)
Urgentie: Hoog

Beste 10.2.e en 10.2.e ,

Vlak voor het zomerreces gaat er weer een 'stand-van-zakenbrief (voorheen veegbrief) naar de Kamer. En daar heb ik jullie hulp weer bij nodig.

Zoals jullie weten is het de nadrukkelijke wens van de bewindspersonen om in de stand-van-zaken brief met name moties en toezeggingen af te doen, zodat er o.a. minder losse brieven gestuurd worden naar de Kamer. In overleg met de BR-adviseur kunnen in de stand-van-zaken brief ook rapporten worden aangeboden. En de brief kan nog steeds gebruikt worden om een uitstel van een moties of toezegging aan te kondigen.

Verzoek aan jullie:

Stap 1: Lege kolommen invullen tussen 26 mei en 8 juni:

Hierbij stuur ik jullie een overzicht van alle openstaande toezeggingen en moties (deadline 5 september 2016, of onduidelijke deadline) van jullie directie in Delphi. De kolom 'relaties' laat o.a. zien aan welke geplande brief de toezegging/motie gekoppeld is. Aan de rechterkant heb ik lege kolommen toegevoegd, met het verzoek alle lege kolommen in te vullen en naar mij terug te sturen:

Kolom 1: Antwoord geven op vraag (ja/nee) of de deadline voor zomerreces wordt gehaald, **zo ja** dan is er (vooralsnog) geen uitvraag voor de stand-van-zaken brief nodig. Mocht later blijken dat de brief toch niet uitgaat, graag in overleg met desbetreffende BR-adviseur alsnog een tekst aanleveren. **Zo nee**, verder naar vragen 2 en 3.

Kolom 2: Antwoord geven op vraag of de toezegging/motie uit moet worden gevraagd voor de stand-van-zaken brief. **Zo nee**, graag toelichten waarom niet **en zo ja**, verder naar vraag 3 of de motie/toezegging in de brief wel/niet wordt afgedaan.

Rijen onder: Hier kan je zelf commissiebriefven/rapporten/toezeggingen toevoegen die niet in de lijst voorkomen, maar volgens jullie toch in de stand-van-zaken brief moeten komen omdat ze bv. kunnen worden afgedaan in de stand-van-zakenbrief.

NB In het overzicht heb ik de lege kolommen van de moties en toezeggingen die in Delphi al aan de stand-van-zaken brief gekoppeld zijn, al ingevuld.

NB Als er vanuit jullie directie **niets** in de brief mee hoeft dan hoor ik dat uiteraard ook graag.

Stap 2: Uitvraag teksten tussen 15 juni en 21 juni

Na een check bij de adviseurs/BR-leden van de ingevulde lijsten neem ik op **woensdagmiddag 15 juni** voor alle onderwerpen die uiteindelijk onderdeel worden van de stand-van-zaken brief contact op met 10.2.e aanspreekpunt van de directie VGP. Zij vraagt binnen de directie **alle teksten** uit en laten deze door de directeur checken. Ik zal hier t.z.t. een voorbeeldmail voor aanleveren die gebruikt kan worden bij de tekst uitvraag. Uiterlijk **dinsdag 21 juni 12.00 uur** ontvang ik graag alle teksten.

Doc. A71

Graag contact met me opnemen bij vragen/onduidelijkheden, of met een BR-adviseur voor planningsvragen.

Dank alvast voor de medewerking, ik zie de ingevulde lijsten graag tegemoet.

Vriendelijke groeten,

10.2.e

Parlementair adviseur
Directie Bestuurlijke en politieke zaken

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag

T 070 10.2.e
M 06 10.2.e
E 10.2.e [minvws.nl](mailto:10.2.e@minvws.nl)

10.2.e

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ [10.2.e minvenj.nl]
Verzonden: vrijdag 3 juni 2016 17:13
Aan: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e
- BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: gesprek met Kamerlid Rutte

Collega's,

Ik heb bij onze p.a. aangegeven dat a.s. dinsdag voor dit gesprek een te korte termijn is, mede gelet op buiten reikwijdte verzoek. Hij gaat proberen het een week te verzetten, dus dinsdagmiddag over een week. 11.1. 10.2.g

Groet,
10.2.e

10.210.2.e
Hoofd JBOZ

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | N19
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag T 070 10.2.e

.....
T 06 10.2.e
10.2.e minvenj.nl
www.rijksoverheid.nl/venj

.....
Voor een veilige en rechtvaardige samenleving
.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: maandag 6 juni 2016 13:02
Aan: 10.2.e (10.2.e) 10.2.e
Onderwerp: RE: gesprek Arno Rutten over Voltooid Leven

Hoi 10.2.e

Ik weet dat Arno Rutte met Ard van der Steur wil spreken. 11.1. 10.2.g

De kabinetsreactie is nog niet politiek gesondeerd. Dat zal ik doen met de versie die naar de CWIZO is verstuurd.

Groet, 10.2.e

Sent with Good (www.good.com)

-----Original Message-----

From: 10.2.e 10.2.e
Sent: Monday, June 06, 2016 12:22 PM W. Europe Standard Time
To: 10.2.e (10.2.e) 10.2.e
Subject: gesprek Arno Rutten over Voltooid Leven

Hoi 10.2.e en 10.2.e

Van VenJ begrijp ik dat Arno Rutten aan vd Steur heeft gevraagd te praten over het rapport Voltooid Leven. Vd Steur heeft doorverwezen naar zijn ambtenaren. Die hebben een gesprek gepland voor morgen, dat de PA van VenJ nu probeert te verzetten naar volgende week. Zij menen 11.1. 10.2.g

Verder kwam ivm de CWIZO agendering vanmiddag de vraag van VenJ of de concept kabinetsreactie politiek gesondeerd is door jullie. Kunnen jullie me dat zsm laten weten?

Dank!

10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ [10.2.e minvenj.nl]
Verzonden: maandag 6 juni 2016 16:11
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e 10.2.e -
 BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: RE: gesprek met Kamerlid Rutte verzet

10.2.e zullen we donderdag om 9.30 bij VenJ overleggen?. Ik kan je aanmelden, maar misschien is het handiger om via de interdepartementale toegang op Rijksweb zelf toegang aan te vragen?

Ik doe zo even een vergaderverzoekje waar de locatie ook in staat.

Gr 10.2.e

Van: 10.2.e [mailto:10.2.e minvws.nl]
Verzonden: maandag 6 juni 2016 15:46
Aan: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ
CC: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: RE: gesprek met Kamerlid Rutte verzet

Hoi 10.2.e

Goed om te weten, ik heb 14/6 van 14-15 in de agenda gezet. Zorgen jullie voor aanmelding en bericht over zaalnaam/nr?

Do-ochtend overleggen geen punt, kan telefonisch, ik kan ook langskomen. Laat maar weten.

Gr, 10.2.e

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ [mailto:10.2.e minvenj.nl]
Verzonden: maandag 6 juni 2016 15:00
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: gesprek met Kamerlid Rutte verzet

Ha 10.2.e

Hierbij laat ik je weten dat het gesprek met Kamerlid Rutte van de VVD over Voltooid Leven is inmiddels verplaatst naar dinsdag 14 juni 2014 14.00-15.00 uur.

Het lijkt ons goed 11.1. 10.2.g
 . Schikt het als we daar donderdagochtend even telefonisch overleggen?

Groet,
 10.2.e

10.2.e
 juridisch adviseur

Niet aanwezig op vrijdag

Ministerie van Veiligheid en Justitie
 Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
 Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
 Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

T 06-10.2.e | Gebouw Noord 19^e

www.rijksoverheid.nl/venj

Voor een veilige en rechtvaardige samenleving

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: donderdag 9 juni 2016 14:50
Aan: 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: eerste concept-pb reactie schnabel

Hoi 10.2.e

Dank, 10.2.e en ik zullen er naar kijken, dat lukt alleen deze week niet echt meer, dus hopelijk is begin volgende week vroeg genoeg. Planning is overigens dat de brief in de MR van 24 juni ligt.

Even snelle check: heb jij met Edith overleg gehad over de toonzetting en grote lijn hiervan?

Gr, 10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: woensdag 8 juni 2016 14:29
Aan: 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e)
Onderwerp: eerste concept-pb reactie schnabel

10.2.e

Hierbij een allereerste proeve voor een pb over reactie op Schnabel.

Kunnen jullie goed tegen het licht houden waar ik er naast zit, wat ik vergeet wat wel in pb zou thuishoren en anderszins jullie opmerkingen?

Dank!

10.2.e

10.2.e

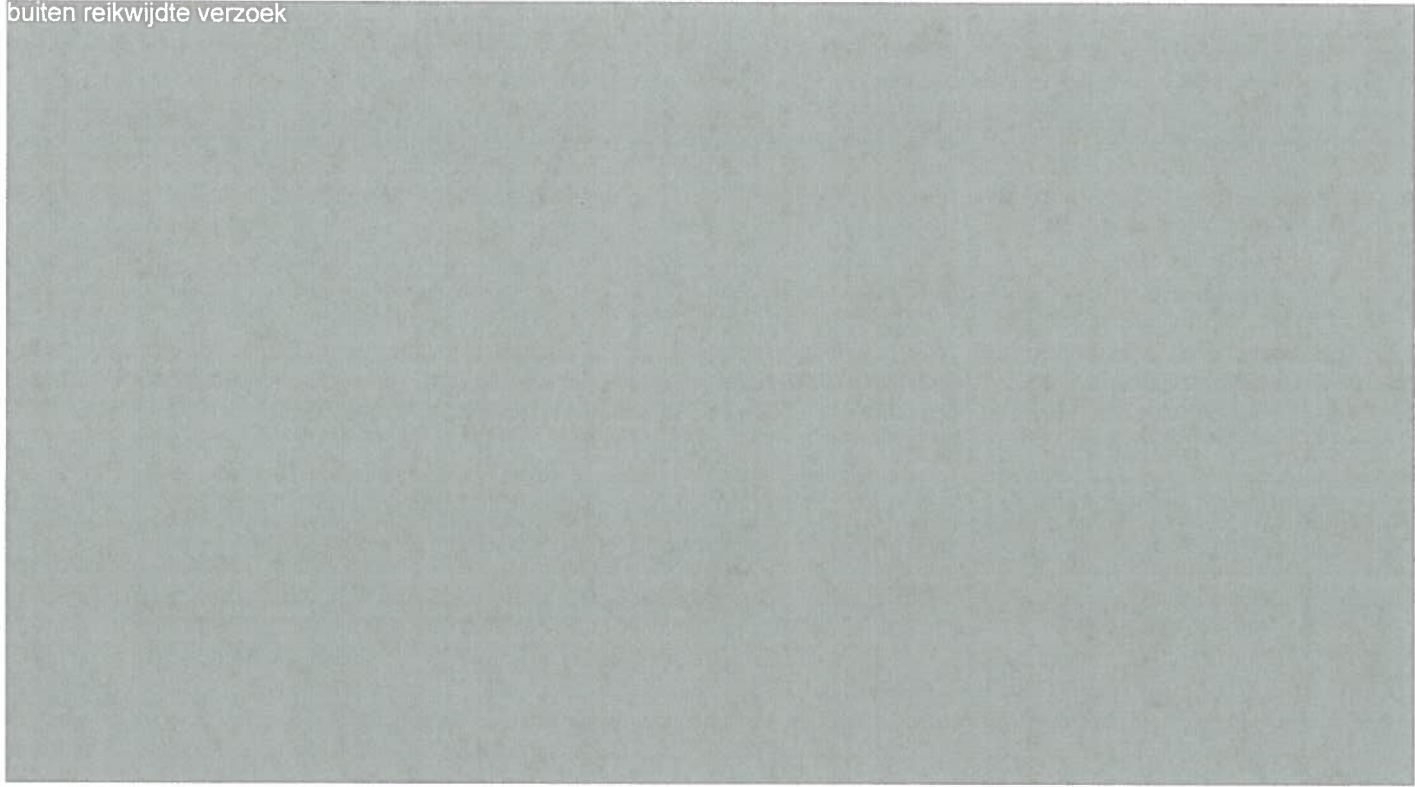
Van: 10.2.e 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ 10.2.e minvenj.nl]
Verzonden: vrijdag 10 juni 2016 12:02
Aan: 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: RE: RWIZO stukken Voltooid Leven - SPOED

Hi 10.2.e dank voor de stukken. Je zou nog kunnen toevoegen aan de oplegger dat de reactie thans wordt gesondeerd bij alle partijen. Ik ben nog wel benieuwd naar het verslag van de CWIZO zodat ik weet wat de discussie is geweest. Heb je die voor mij?

Met vriendelijke groeten, 10.2.e 10.2.e
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Tel: (0031)6 10.2.e
E-mail: 10.2.e minvenj.nl
Turfmarkt 147, 2511 DP Den Haag, N.19
Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

buiten reikwijdte verzoek

From: 10.2.e 10.2.e <10.2.e minvws.nl>
Sent: donderdag 9 juni 2016 13:32:53
To: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ
Cc: 10.2.e - van 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ
Subject: RWIZO stukken Voltooid Leven - SPOED

Hoi 10.2.e

Hierbij de laatste versie van de brief, zoals aangepast nav opmerkingen van SZW in aanloop naar de CWIZO. Ook stuur ik meteen de RWIZO stukken mee. Omdat de brief door beide bewindspersonen wordt verstuurd, leek het me netjes hem ook samen bij de RWIZO aan te melden – ik heb het RWIZO formulier op die wijze ingevuld en jou als contactpersoon van VenJ erin gezet. Hoor graag **zsm** of jullie je in de tekst(en) kunnen vinden.

Groeten,

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

10.2.e

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ [10.2.e] minvenj.nl]
Verzonden: dinsdag 14 juni 2016 12:15
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: info over gesprek met Rutte

Ha 10.2.e

Hopelijk lees je dit nog voor vertrek richting Tweede Kamer. Nog even wat laatste informatie die we van onze PA kregen:

- We horen rond 12.30 of Arno Rutte naar het vragenuur moet. Afhankelijk daarvan gaat het gesprek wel of niet door.
- 11.1. 10.2.g
- Het VVD congres heeft ca 3 weken geleden met een kleine meerderheid een motie aangenomen die het kabinet moet dwingen om op korte termijn stappen te ondernemen op dit dossier. Arno Rutte heeft de motie met klem ontraden. De indieners hebben nauwe contacten met de belangengroeperingen.
- Er zullen tijdens het gesprek geen politieke vragen worden gesteld.

Tot straks!

Groet,
10.2.e

10.2.e
juridisch adviseur

Niet aanwezig op vrijdag

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
T 06-10.2.e | Gebouw Noord 19^e

www.rijksoverheid.nl/venj

.....
Voor een veilige en rechtvaardige samenleving
.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: dinsdag 14 juni 2016 12:12
Aan: 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e R.B. (10.2.e _Dienstpostbus Secretariaat PG; 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: RWIZO 21 juni

Fijn ! We houden nog contact. De RWIZO staat nu om 11.00 uur gepland, het zou zo maar in tijd kunnen schuiven.

Groeten,
10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: dinsdag 14 juni 2016 12:11
Aan: 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e (10.2.e _Dienstpostbus Secretariaat PG; 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: RWIZO 21 juni

Hoi 10.2.e

Met 10.2.e even besproken, ik kan mee en doe het graag.

Groeten,
10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: dinsdag 14 juni 2016 11:42
Aan: 10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e (10.2.e _Dienstpostbus Secretariaat PG
Onderwerp: RWIZO 21 juni

Hoi 10.2.e en 10.2.e

Op dinsdag 21 juni van 11.00 tot 11.30 is er een RWIZO-vergadering. Voltooid leven en ^{buiten reikwijdte verzoek} zullen op de agenda staan.
Zou één van jullie eventueel met de minister mee kunnen ?

Groeten,
10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 15 juni 2016 12:52
Aan: 10.2.e . (10.2.e | 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: Pb reactie schnabel versie 8-6
Bijlagen: Pb reactie schnabel versie 8-6.docx

Hai 10.2.e

10.2.e en ik zijn tot het bijgaande resultaat gekomen. Zoals je weet vonden we 11.1, 10.2.g
10.2.e . Maar uiteraard kun je er ook op schieten.

We horen het wel, groet,

10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 15 juni 2016 10:36
Aan: 10.2.e 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Graag reactie directie PG: Stroomlijning van debatten (reactie VWS op alle openstaande debatten)

11.1, 10.2.g 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 15 juni 2016 10:35
Aan: 10.2.e 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Graag reactie directie PG: Stroomlijning van debatten (reactie VWS op alle openstaande debatten)

11.1, 10.2.g

Sent with Good (www.good.com)

-----Original Message-----

From: 10.2.e 10.2.e
Sent: Wednesday, June 15, 2016 10:29 AM W. Europe Standard Time
To: 10.2.e
Cc: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Subject: FW: Graag reactie directie PG: Stroomlijning van debatten (reactie VWS op alle openstaande debatten)

Hoi 10.2.e
10.2.e, kun jij hier antwoord op geven?
Gr, 10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: woensdag 15 juni 2016 10:29
Aan: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Graag reactie directie PG: Stroomlijning van debatten (reactie VWS op alle openstaande debatten)

Hoi 10.2.e

11.1, 10.2.g

Groeten,

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e

Verzonden: dinsdag 14 juni 2016 16:57

Aan: 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e

10.2.e

CC: 10.2.e

Onderwerp: FW: Graag reactie directie PG: Stroomlijning van debatten (reactie VWS op alle openstaande debatten)

Urgentie: Hoog

Hoi zie bijgaand verzoek van BPZ nav een verzoek commissie van VWS. Kunnen jullie hier chocola van maken? Vragen op bijgevoegd sjabloon moeten worden ingevuld.

Hoor graag van jullie,

Deadline **vrijdag 17 juni 12.00 uur as**. Dan kan de brief nog ruim voor het zomerreces naar de Tweede Kamer.

Groet 10.2.e

buiten reikwijdte verzoek

Van: 10.2.e

Verzonden: woensdag 8 juni 2016 17:19

Aan: 10.2.e 10.2.e 10.2.e

CC: 10.2.e (10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e

10.2.e (10.2.e 10.2.e

Onderwerp: Graag reactie directie PG: Stroomlijning van debatten (reactie VWS op alle openstaande debatten)

Beste 10.2.e

In verband met een verzoek van de Kamer: graag spoedig een reactie. Uiterlijk volgende week **vrijdag 17 juni 12.00 uur as**. Dan kan de brief nog ruim voor het zomerreces naar de Tweede Kamer.

Aanleiding: Vorige week donderdag heeft de commissie VWS van de TK gevraagd om een update van alle brieven die naar aanleiding van aangevraagde debatten door VWS gestuurd zijn (zie commissiebrief). Dit om te bezien welke aangevraagde debatten nog gevoerd dienen te worden en welke niet meer.

Reactie VWS: Op verzoek van de Kamer zullen wij een brief sturen waarin we per debat aangegeven hoe de Kamer hierover geïnformeerd is dan wel geïnformeerd zal worden. Op die manier kan de Kamer zelf een weloverwogen keuze maken.

Verzoek aan de directie:

- In de bijlage heb ik een overzicht/sjablonen gemaakt met de debatten die open staan per directie;
- Graag de sjablonen uiterlijk vrijdag 17 juni ingevuld retourneren;
- zodat duidelijk is wanneer de Kamer geïnformeerd is of zal worden (NB: zonder een nieuwe

toezegging te doen);

- graag indien mogelijk ook verwijzen naar een toezegging of motie.

Op verzoek kan ik het stenogram van een RvW nasturen.

NB: Er zijn veel debatten die op het terrein van verschillende ministeries liggen, maar ook bij verschillende directies liggen. Graag met elkaar afstemmen wie de tekst aanlevert. Inhoudelijk melden we geen info aan de Kamer, hopelijk maakt dit de afstemming makkelijker.

Veel dank alvast voor de medewerking.
Als er vragen zijn, dan hoor ik het graag.

Met groet,

10.2.e

Parlementaire adviseur

Directie Bestuurlijke en politieke zaken

Meer informatie over "Stukken beter" en De Vijfde? klik [hier](#)

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag

T 070 10.2.e

M 06-10.2.e

E 10.2.e minvws.nl

^[1] Zie schriftelijk verzoek van 14 april 2016 met kenmerk 2016Z07689.

10.2.e

Van: 10.2.e BD/DJOA/JBOZ 10.2.e @minvenj.nl]
Verzonden: donderdag 16 juni 2016 15:35
Aan: 10.2.e BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: RE: aangepaste Memo bij RWIZO stukken Voltooid Leven

10.2.e 11.1. 10.2.g

Onze adviesnota voor de RWIZO gaat nu verder de lijn in naar DG en zit dan hopelijk nog op tijd in de weekendtas van onze minister.

Gr Maartje

Van: 10.2.e @minvws.nl]
Verzonden: donderdag 16 juni 2016 8:44
Aan: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: RE: aangepaste Memo bij RWIZO stukken Voltooid Leven

10.2.e

Zeker. 10.2.e (PA van Edith) heeft gisteren met Arno Rutte gesproken, ze zal de laatste stavaza beter kennen dan wij (ik heb geen terugkoppeling gehad). Wellicht goed als 10.2.e met haar contact heeft zodat ook Ard geïnformeerd is.

Ter info: de DG hier heeft mij gevraagd mee te gaan met de minister naar de RWIZO.

Groeten,

10.2.e

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ 10.2.e @minvenj.nl]
Verzonden: woensdag 15 juni 2016 20:24
Aan: 10.2.e BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e
Onderwerp: RE: aangepaste Memo bij RWIZO stukken Voltooid Leven

10.2.e

11.1. 10.2.g

Groet,
10.2.e

10.2.e
Hoofd JBOZ

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | N19
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag T 070 10.2.e

T 06 10.2.e
10.2.e @minvenj.nl
www.rijksoverheid.nl/venj

Voor een veilige en rechtvaardige samenleving

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ
Verzonden: dinsdag 14 juni 2016 17:19
Aan: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: RE: aangepaste Memo bij RWIZO stukken Voltooid Leven

10.2.e, dank!
We voegen hem bij onze annotatie voor de rwizo.

Gr 10.2.e

From: 10.2.e @minvws.nl>
Sent: dinsdag 14 juni 2016 17:03:42
To: 10.2.e BD/DJOA/JBOZ; 10.2.e BD/DJOA/JBOZ
Subject: aangepaste Memo bij RWIZO stukken Voltooid Leven

Hoi 10.2.e en 10.2.e,

Hierbij de Memo zoals aangepast nav opmerkingen van de minister.

Gr, 10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: maandag 20 juni 2016 16:40
Aan: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: Brief reactie rapport Schnabel

Hai 10.2.e

Net de minister aan de lijn gehad. Zij heeft besloten om het stuk 'voltooid leven' van de agenda te halen. 11.1. 10.2.g
[redacted]. Betekent dat we de Kamer moeten informeren dat meer tijd nodig is 11.1. 10.2.g
[redacted]. V&J weet dit nog niet,
minister zal hierover nog contact hebben met van der Steur. 11.1. 10.2.g
[redacted]

[redacted] (n.B. Ik ben morgen iets later)

Met vriendelijke groet,

10.2.e 10.2.e

10.2.e 10.2.e 10.2.e | Hoofd Afdeling Ethiek en Cluster Financieel Beleid |
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport |
Directie Publieke Gezondheid (PG) |
☎ 070-10.2.e |
✉ 10.2.e minvws.nl

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: maandag 20 juni 2016 16:47
Aan: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: Rapport Voltooid Leven wordt aangehouyden

Dag 10.2.e

Bij jou waarschijnlijk al bekend, maar bovengenoemd punt wordt van de agenda gehaald.

10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: dinsdag 21 juni 2016 14:40
Aan: 'Coöperatie Laatste Wil'
Onderwerp: RE: Reactie rapport Schnabel

Beste 10.2.e

Goed om van je te horen. 10.2.e buiten reikwijdte verzoek, dus neem ik waar op haar dossier.
Bel me gerust om even bij te praten, ik zit alleen tussen 15 en 16 in overleg.

Hartelijke groet,

10.2.e

10.2.10.2.e

Clustercoördinator & plv. afdelingshoofd Ethiek

Juridisch coördinator directie Publieke Gezondheid

[Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport](#)

adres: Parnassusplein 5 // Postbus 20350, 2500 EJ Den Haag

contact: 070-10.2.e // 06-10.2.e // 10.2.e minvws.nl

Van: Coöperatie Laatste Wil [<mailto:10.2.e@laatstewil.nu>]

Verzonden: dinsdag 21 juni 2016 12:58

Aan: 10.2.e 10.2.e

CC: 10.2.e 10.2.e

Onderwerp: Fwd: Reactie rapport Schnabel

Beste 10.2.e

Hoe gaat het met jou? Ik lees dat 10.2.e buiten reikwijdte verzoek

Kun jij mijn vragen beantwoorden? Zie onderstaande mail.

Groet 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPad

Begin doorgestuurd bericht:

Van: Coöperatie Laatste Wil <10.2.e@laatstewil.nu>

Datum: 21 juni 2016 12:23:32 CEST

Aan: 10.2.e minvws.nl

Onderwerp: Doorst.: Reactie rapport Schnabel

Beste 10.2.e

Ik zie nu tot mijn schrik dat het email adres niet juist was.

Lukt het jou mij vandaag nog te berichten? Een kort antwoord volstaat.

Groet 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPad

Begin doorgestuurd bericht:

Van: Coöperatie Laatste Wil <10.2.e@laatstewil.nu>

Datum: 17 juni 2016 13:59:48 CEST

Aan: 10.2.e 10.2.e minvws.nl

Kopie: 10.2.e 10.2.e 10.2.e @laatstewil.nu>

Onderwerp: Reactie rapport Schnabel

Beste 10.2.e

Is er al meer bekend over het tijdpad van de reactie op het rapport Schnabel?
Heeft de minister haar reactie geformuleerd? Is deze naar de Kamer gestuurd?
Ik heb in de commissie vergaderingen VWS tot op heden nog geen
aankondiging gezien van de bespreking van de reactie. Zou je me daarover
wat meer kunnen vertellen?
Ik ben inmiddels toegetreten tot het bestuur van de Coöperatie Laatste Wil.

Met vriendelijke groet,

Mede namens 10.2.e 10.2.e 10.2.e bestuur Cooperatie Laatste Wil

Verstuurd vanaf mijn iPad

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: dinsdag 21 juni 2016 16:22
Aan: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Schnabel

Heb 10.2.e even gebeld, 11.1. 10.2.g
Gr, 10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: dinsdag 21 juni 2016 12:01
Aan: 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: FW: Schnabel

Hoi 10.2.e
Kun jij reageren op de mail van 10.2.e met mij in de cc?

Ben benieuwd naar de RWIZO!
Groeten 10.2.e

-----Original Message-----

From: 10.2.e 10.2.e fed.knmg.nl
Sent: Monday, June 20, 2016 10:02 AM W. Europe Standard Time
To: 10.2.e 10.2.e
Subject: Schnabel

Dag 10.2.e

Kun jij mij sub rosa informeren wanneer de Tweede Kamer wordt geïnformeerd over het kabinetsstandpunt inzake rapport Schnabel?

Met vriendelijke groet,

10.2.e 10.2.e 10.2.e
Artsenfederatie KNMG
T 030 10.2.e / M 06 10.2.e

Postbus 20051 – 3502 LB Utrecht

10.2.e

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ [10.2.e minvenj.nl]
 Verzonden: woensdag 22 juni 2016 15:01
 Aan: 10.2.e
 Onderwerp: RE: DW VenJ

Ha 10.2.e

Lukt het met de notitie inzake voltooid leven? Bij ons is er een memo de lijn in om onze minister te informeren over het feit dat er een overleg gepland gaat worden en dat daarvoor nu een notitie in de maak is. Daarbij gemeld dat het de bedoeling is 11.1, 10.2.g.

Behoudens een overleg bij EZ in de ochtend, ben ik morgen nog op kantoor. buiten reikwijdte verzoek Ik zorg ervoor dat 10.2.e en 10.2.e op vlieghoogte zijn voor het geval dat nodig is.

Mocht je intussen al meer uit de wandelgangen weten over een mogelijke datum voor het overleg met de bewindspersonen, dan hoor ik het graag!

Groet,
 10.2.e

Van: 10.2.e [mailto:10.2.e minvws.nl]
 Verzonden: dinsdag 21 juni 2016 12:35
 Aan: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ
 Onderwerp: RE: DW VenJ

Helder. Ik heb een vergaderverzoek rondgestuurd, en heb hier (VWS) een zaal geregeld op de 8^e etage. 10.2 (onze WJZ) schuift aan, heb 10.2.e gevraagd er ook bij te zijn.

Tot zo.
 Gr, 10.2.e

Van: 10.2.e - BD/DJOA/JBOZ [mailto:10.2.e minvenj.nl]
 Verzonden: dinsdag 21 juni 2016 12:18
 Aan: 10.2.e
 Onderwerp: DW VenJ

10.2.e 10.2.e heeft deze week geen tijd voor overleg. Ze is wel bereid om mee te lezen en evt volgende week ma of di bij een overleg aan te schuiven.

10.2.e is net terug van overleg bij het OM. Ik praat hem zo bij.

Gr 10.2.e

10.2.e
 juridisch adviseur

Niet aanwezig op vrijdag

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 22 juni 2016 17:06
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: gesprek minister met vd Steur over Voltooid Leven

we hebben nu met potlood in de agenda staan:

29 juni 18.30 -19.15 hier op VWS.

10.2.e geeft morgen door of dit definitief wordt.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 22 juni 2016 13:55
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: gesprek minister met vd Steur over Voltooid Leven

10.2.e

Ik ben ermee bezig hoor. (dinsdag of woensdagavond) maar je begrijpt dat dit niet makkelijk gaat.
 Wordt vervolgt.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 21 juni 2016 16:21
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e (10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: gesprek minister met vd Steur over Voltooid Leven

Hoi 10.2.e

Bij de bespreking in de RWIZO gaf de minister aan dat ze graag op heel korte termijn een gesprek met vd Steur (VenJ) en ambtenaren van VWS en VenJ te willen om te praten over de hoofdlijnen van de kabinetsreactie op het rapport Voltooid Leven. Dit heeft ze gisteren telefonisch ook tegen 10.2.e 10.2.e gezegd, en aangegeven dat een keer 's avonds ook goed was. De minister wil de kabinetsreactie ook nog voor het zomerreces naar de Kamer sturen, dus zou dat overleg niet later dan volgende week moeten zijn, anders redder we dat niet meer. Kun jij kijken of zo'n overleg in te plannen is in de agenda's van onze minister en die van vd Steur?

Dank,

10.2.e